

ឆ្នាំទី ១៥ លេខទី ៦០ កក្កដា - កុម្ភុយន ២០២២ ISSN ១៥១៣ - ១០៥៨

หนังสือวิทยุสราญรมย์

ISSN ๑๕๑๓-๑๐๕ X

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๖๐ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๖

บทอาเศียรวาท

กราบบาทยานาจอนงค์

เมตตาประชากร
แม่มมีทิพย์อาสน์
ดินแดนไปจนเจอ
ดับทุกข์ผู้ขกเข็ญ
ปัญหาทออาทร
ห่วงใยในผืนป่า
ห่วงแหนผืนแผ่นดิน
มีค่านึงถึงความลำบาก
หวังแต่ให้ไกลไกล
บุญไทยที่ได้มี
ขอไทยร่วมใจพลัน
ให้ทรงพระเจริญ
ขึ้นชากว่าหมื่นปี

พระผู้ทรงคุณาวรณ
เหมือนดังบุตรอทรเธอ
ก็สามารถทราบเสมอ
ทุกอณาที่เดือดร้อน
ให้ร่มเย็นทุกชั้นตอน
ก็ให้อดหายสลายจันต์
และธารากระแสน้ำ
รักษาศิลปะไทย
แม้เหนื่อยยากสักก็เพียงใด
มีสุขได้เสมอกัน
ราชินีผู้งามสรรพ
สรรพเสริญพระบารมี
และพณเพิ่มเกษมศรี
คู่มีไทยนรินทรเทอญ

ประภัสสร เสวิกุล

ผู้ประพันธ์

สารบัญ

	หน้า
ถ้อยแถลง	๘
๑๘๐ ปี มิตรภาพไทย - สหรัฐอเมริกา	๑๑
A Day with Barack Pavikkorn Phuangketkeow	๑๙
บทสัมภาษณ์ ดร.ชัยยงค์ สัจจิพานนท์ เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา เรื่อง “การครบรอบความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ ๑๘๐ ปี” เบญจภา ทับทอง	๒๙
บทสัมภาษณ์ นางคริสตี้ เคนนี เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย เบญจภา ทับทอง	๔๑
อีกโลกหนึ่งในอเมริกา ต่อศักดิ์ จันทรเพียร	๔๖
The background of the U.S.Ambassador’s Residence Sam Westgate	๕๓
มารู้จัก TIP Report กันเถอะ สิรินทร์ ทองนพ	๖๒
ชาวผัดอเมริกัน อาหารสานสัมพันธ์ไทย - อเมริกา พิษณุ ไสภณ	๗๑
งูเห่าและพญาอินทรี การฝึกคอบร้าโกลด์ ๑๓ นฤทัย กลิ่นอุตง	๗๙

อีกสักครั้งกับ China - ASEAN Plaza (Nanning) โอกาส (ที่มาพร้อมกับความเสี่ยง!) ในการเจาะตลาดจีนผ่าน “หัวเมืองรอง” ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีนประจำนครหนานหนิง	๙๐
.....	
วันหนึ่งในชีวิตของ US Congressional Fellow ไทย ๆ นที วิจิตสรสาตร	๙๙
.....	
กระแสภาพยนตร์ไทยในสหรัฐอเมริกา ชินวุฒิ เศรษฐวัฒน์	๑๑๐
.....	
ความประทับใจต่อการบูรณะย่านเมืองเก่าวอร์ซอ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง อรศิริ อมาตยกุล	๑๑๘
.....	
มาทำความรู้จักศาสนาอิสลามกันเถอะ ศรัณญา วรวิเศษ	๑๓๐
.....	
เมื่อว่าวมิตรภาพ ไทย - อิหร่าน ลอยเด่นบนผืนฟ้ากรุงเทพมหานคร ชาคริย์นรทิพย์ เสวิกุล	๑๔๐
.....	
มิง กะลา บา...เมียนมาร์ (ภาคสอง) สุวรรณา พองสมุทร	๑๕๔
.....	
พระพุทธศาสนาหายาน ศรัณญา วรวิเศษ	๑๗๖
.....	
ACD : บทบาทและโอกาสของไทย วรวิธ เชวงเกียรติ	๑๘๘
.....	
ครั้งหนึ่งในชีวิต รัตน อรุณรักษ์	๑๙๖
.....	
จากภูผาถึงทะเลทราย : การผจญภัยที่ประเทศเปรู ธนบดี จูทอง	๒๐๒

ถ้อยแถลง

สวัสดิ์ครับ
ท่านผู้อ่านหนังสือ
วิทยุสราญรมย์
ทุกท่าน

เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๑ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปวงข้าพระพุทธเจ้า ในนามของสถานีวิทยุสราญรมย์ ขอถวายพระพรให้ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง เจริญพระชนมายุยิ่งยืนนานและทรงเป็นมิ่งขวัญปวงชนชาวไทยไปตราบนานเท่านาน

สำหรับในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น ไทยก็มีมิตรประเทศมากมาย และเมื่อพูดถึงหนึ่งในมหามิตรประเทศนั้น คนไทยทั่วไปก็มักนึกถึงสหรัฐอเมริกา คนไทยรู้จักมักคุ้นกับเพื่อนชาวอเมริกันมายาวนาน และจะเห็นว่าในแต่ละหมู่บ้าน มักมีคนที่เป็นเพื่อนหนังสือต่อที่สหรัฐอเมริกามีญาติเพื่อนฝูงไปตั้งรกรากที่นั่น หรือมีคนรู้จักอยู่ที่นั่น ในทางการทูตแล้ว ความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐอเมริกามีมายาวนานถึง ๑๘๐ ปี โดยไทยและสหรัฐฯ ได้สถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๖ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว สยาม (ในยุคนั้น) และสหรัฐอเมริกาได้ลงนามในหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี (Treaty of Amity and Commerce) เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๓๗๖ ซึ่งต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็นสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (Treaty of Amity and Economic Relations) เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๐๙

ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นพันธมิตรที่เก่าแก่ที่สุดของสหรัฐฯ ในเอเชีย นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ และได้ร่วมรบในสงครามสำคัญกับสหรัฐฯ ทุกครั้ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สหรัฐฯ เห็นไทยเป็นพันธมิตรที่เชื่อถือได้ มีความสัมพันธ์ที่เติบโต (mature) และเห็นว่าไทยมีระดับการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ดี มีบทบาทด้านการเมืองระหว่างประเทศ และเป็นสังคมเปิดกว้าง

ไทยกับสหรัฐอเมริกามีความร่วมมือระหว่างกันในทุกมิติ ได้แก่ ความร่วมมือทางทหาร ความมั่นคง การต่อต้านการก่อการร้าย การส่งเสริมการค้า การลงทุน การใช้ประโยชน์จากสหรัฐฯ ในฐานะแหล่งความรู้และเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ในส่วนของประเทศไทยเอง ก็เล็งเห็นความสำคัญของการขยายกรอบความร่วมมือที่ตอบสนองต่อความท้าทายร่วมกันของโลกมากขึ้น ได้แก่ การต่อต้านภัยพิบัติ การควบคุมการแพร่กระจายและกำจัดโรคติดต่อ และการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ดีในระดับประชาชนผ่านโครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา การจัดตั้ง Thai Clubs และ American Clubs ตามสถาบันการศึกษาของแต่ละประเทศ การส่งเสริม Thai studies และ American studies ตลอดจนความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการ และการแลกเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรมต่าง ๆ

เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองโอกาสที่ไทยและสหรัฐอเมริกาครบรอบความสัมพันธ์ทางการทูต ๑๘๐ ปี หนังสือวิทยุสารณรมย์ฉบับนี้ขอนำเสนอบทความต่าง ๆ จากทั้งฝ่ายไทยและสหรัฐฯ เกี่ยวกับวาระพิเศษนี้ ไฉ่เรียงตั้งแต่บทความเรื่อง ๑๘๐ ปี มิตรภาพไทย - สหรัฐฯ บทสัมภาษณ์เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ดี ซี และเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำไทย ประวัติทำเนียบเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำไทย การฝึกคอบร้าโกลด์ ๑๓ ข้ามผืนผืนอเมริกัน (อาหารสามสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ) และอื่น ๆ อีกมากมาย ต้องบอกว่า กว่าจจะรวบรวมบทความทุกชิ้นมาได้ กองบรรณาธิการต้องใช้แรงใจบวกแรงคะยั้นคะยอและลูกตื้อ ด้วยหวังให้หนังสือเล่มนี้สมบูรณ์และเก็บไว้เป็นหนังสืออ้างอิงได้อีกนาน อีกตั้ง ๒๐ ปี กว่าจจะครบรอบ ๒๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐอเมริกา พัฒนาการของทั้งสองประเทศอาจไปจบที่วาทะอย่างหนึ่งที่หนึ่งในบทความของหนังสือเล่มนี้กล่าวไว้

หนังสือวิทยุสารณรมย์คงขาดอรรถรส หากไม่มีการนำเสนอเรื่องราวประเภท ปกป้อง บทความด้านอื่น ๆ หรือสารคดีเชิงท่องเที่ยวในฉบับ เพื่อให้หนังสือมี

ความหลากหลายและเป็นที่สนใจของผู้อ่านมากกว่าการนำเสนอบทความด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว ฉบับนี้ก็เช่นกัน กองบรรณาธิการขอแนะนำเสนอบทความเรื่องศาสนาพุทธนิกายมหายานและศาสนาอิสลาม การผจญภัยในเปรู (วัฒนธรรมชาวอินคา) เมื่อว่าวไทยลอยเด่นในอิหร่าน มิงกะลาบาเมียนมาร์ (ภาค ๒) ครั้งหนึ่งในชีวิตที่โตฮา และบทความที่น่าสนใจอีกในเล่ม

กองบรรณาธิการตั้งใจรวบรวมบทความ สรรหารูปภาพ และ เรียงลำดับบทความลงหนังสือ เราเพียงต้องการให้หนังสือแต่ละเล่มเป็นที่น่าเก็บของผู้อ่าน สมกับที่ผู้อ่านตั้งหน้าตั้งตารอคอยหนังสือของเราทุก ๆ ๓ เดือน เราหวังว่าท่านผู้อ่านทุกท่านติดตามรายการวิทยุของเราด้วย แน่นอนว่า วิทยุทรานซิสเตอร์ของท่านรับสัญญาณได้ไม่ชัด ทั้งที่คลื่นวิทยุ AM 1575 kHz มีกำลังส่งสูงถึง ๑,๐๐๐ กิโลวัตต์แล้วก็ตาม ท่านสามารถรับฟังวิทยุออนไลน์ได้ทาง saranrom.mfa.go.th หรือจะติดต่อผ่าน facebook จากที่อยู่ www.facebook.com/ThaiMFA และทาง YouTube รายการ “สายตรงบัวแก้ว” ได้จากเว็บไซต์ www.mfa.go.th

นายสถานีและเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุสรณมย์ทุกคนยังคงมีกำลังใจจัดรายการต่อไปได้เพราะเสียงตอบรับจากแฟนรายการทุกท่าน ตัวหนังสือบนไปรษณียบัตรและจดหมายแต่ละฉบับมีความหมายต่อพวกเราทุกคน ถ้าเทคโนโลยีดั้งเดิมยังไม่ทันใจก็สามารถส่งอีเมลมาติชมหรือเล่าเรื่องราวให้เราฟังบ้าง

หากท่านผู้อ่านเล่น facebook ช่วย comment หรือกด LIKE มาให้เราบ้างเสียงสะท้อนของท่านทำให้เรารู้ว่ามีคนฟังรายการเราอยู่ตรงไหนสักแห่งบนโลกใบนี้ ขอขอบคุณล่วงหน้าครับ

พบกันใหม่ฉบับหน้านะครับ

ด้วยความปรารถนาดี

มีนฯ อิม 51

(บัณฑิต หลิมสกุล)

นายสถานีวิทยุสรณมย์

๑๘๐ ปี มิตรภาพไทย-สหรัฐอเมริกา

เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศร่วมกัน
เปิดงานฉลองครบรอบ ๑๘๐ ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา
โดยมีนายกรัฐมนตรีกรุณาให้เกียรติเป็นพยานในพิธี ณ วิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ

การเยือนไทยของประธานาธิบดีบารัค โอบามา ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙
พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถือเป็นการเริ่มเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ ๑๘๐ ปี
การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทยและสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่
การลงนามใน Treaty of Amity and Commerce ระหว่างกันเมื่อวันที่
๒๐ มีนาคม ๒๓๗๖ ซึ่งไทยเป็นพันธมิตรตามสนธิสัญญาที่เก่าแก่ที่สุดของ
สหรัฐฯ ในเอเชีย โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์
ร่วมกัน และมีความหลากหลาย กว้างขวาง ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง
เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ในระดับประชาชน (people connectivity)

นายกรัฐมนตรีกล่าวเปิดงานเลี้ยงรับรองฉลองครบรอบ ๑๘๐ ปีการสถาปนา
ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย - สหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับมิตรภาพที่มีมายาวนานกับไทย โดยเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๖ วุฒิสภาสหรัฐฯ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์รับรองข้อมติที่ S.RES.77 “A Resolution expressing the sense of Congress relating to the commemoration of the 180th anniversary of diplomatic relations between the United States and the Kingdom of Thailand” โดยมีสาระสำคัญเพื่อร่วมเฉลิมฉลองวาระครบรอบ ๑๘๐ ปี ของความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา และร่วมเฉลิมฉลองและถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสเฉลิมฉลองพระชนมพรรษา ๘๕ พรรษา รวมทั้งแสดงความยินดีต่อไทยและประชาชนชาวไทยในการยึดมั่นค่านิยมประชาธิปไตย แสดงความยินดีและปรารถนาดีต่อความเจริญรุ่งเรืองของไทย และแสดงความหวังให้ไทยและสหรัฐฯ มีมิตรภาพที่ยั่งยืนและต่อเนื่องสืบไป

เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งตรงกับวันที่ไทยและสหรัฐฯ ได้ลงนามความตกลงเพื่อต่ออายุสนธิสัญญาไมตรีระหว่างกันอีกครั้งเมื่อปี ๒๓๙๙ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดกิจกรรมฉลองครบรอบ ๑๘๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐฯ ที่ต่อเนื่องและยาวนาน มาเกือบ ๒ ศตวรรษ ในงานมีกิจกรรม ๒ ส่วน ได้แก่ งานเลี้ยงรับรองและการออกร้านและนิทรรศการ

งานเลี้ยงรับรองจัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “อวกาศ” ซึ่งสะท้อนภาพความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ ที่มุ่งสู่ความเป็นหุ้นส่วนสำหรับอนาคต (Partnership for the future) สื่อความหมายว่าความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศจะยั่งยืนเพิ่มพูน งอกงาม และครอบคลุมมิติใหม่ ๆ ในอนาคต ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ความเป็นหุ้นส่วนสำหรับอนาคตยังหมายถึงความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ไม่เฉพาะต่อประชาชนของทั้งสองประเทศ แต่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในภูมิภาคด้วย

บริษัทโคคา โคล่า (ประเทศไทย) จำกัด ให้การสนับสนุนเครื่องดื่มในงานออกร้านสินค้าไทย - สหรัฐฯ ณ กระทรวงการต่างประเทศ

นายกรัฐมนตรีและเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทยรับมอบกระเช้าของขวัญที่ระลึกจาก
นายนิธิพัฒน์ สมสมาน นายกสมาคม Thai Animation & Computer Graphics Association

งานเลี้ยงรับรองดังกล่าวได้รับเกียรติจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมเป็นแขกเกียรติยศและเป็นสักขีพยานในพิธีเปิดงาน
โดยนายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ และนางคริสตี้ เคนนี เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา
ประจำประเทศไทย นอกจากนี้ ยังมีแขกผู้มีเกียรติที่มีความเกี่ยวข้องกับ
ความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ จากทุกภาคส่วนเข้าร่วมด้วย เช่น คณะรัฐมนตรี
ผู้แทนระดับสูงจากส่วนราชการต่าง ๆ คณะทูต และผู้แทนจากองค์กร
ระหว่างประเทศ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูงจากภาคเอกชน
และบุคคลจากแวดวงต่าง ๆ ซึ่งความหลากหลายนี้ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์
ไทย - สหรัฐฯ ที่ครอบคลุมทุกมิติ

นอกจากนี้ ในงานเลี้ยงรับรองมีการแสดงละครเงาหรือ shadow play โดยคณะคิดบวกลิปป์ ซึ่งเป็นผู้ผ่านเข้ารอบสุดท้ายในการประกวด Thailand's Got Talent ร่วมกับการร้องเพลงและการบรรเลงดนตรีโดยศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยและการฉายวิดีโอทัศน์การสัมภาษณ์บุคคลผู้มีชื่อเสียงในสังคมไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ เช่น นายอาสา สารสิน นายนิธย์ พิบูลสงคราม และ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ Father Joe Maier รวมทั้งบุคคลและศิลปินสาขาต่าง ๆ รวมทั้งนักกีฬาที่มีชื่อเสียงของไทยเช่น นายมีชัย วีระไวทยะ นายถกลเกียรติ วีรวรรณ นายทอด้ ทองดี นายบัณฑิต อึ้งรังษี ศิลปินวงไทเทเนียม นายสมรักษ์ คำสิงห์ นางสาวแหม่มมารีน ธนสุกาญจน์ นาย Geoffrey Longfellow และนาย Joe Bryant

การออกร้านและนิทรรศการภายในงานได้รับความร่วมมือจากร้านหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้แก่ สยามลิปปร จำกัด กลุ่ม Dhanu เบญจรงค์ลายน้ำทอง หัตถกรรมกระจูดวรรณิ กลุ่มชุมชนภูไทดำ และบ้านโชนไทย

คุณทอด้ ทองดี ร่วมถ่ายภาพกับนายกรัฐมนตรี และได้แสดงดนตรีให้นักเรียนนักศึกษาที่เข้าร่วมในงานได้รับฟัง ณ ห้องนราธิป

นำสินค้าไทยมาจัดแสดงซึ่งสะท้อนเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และความร่วมมือจากภาคเอกชนของไทยที่ส่งสินค้าออกไปยังสหรัฐฯ เช่น CP Food, Black Canyon, Mr. Sea (ปลาแอนโชวี่อบกรอบ), Thai Beverage Public Company Ltd., บริษัทไฮคิว (ผลิตภัณฑ์อาหารโรซ่า) และภาคเอกชนของสหรัฐฯ ที่จำหน่ายสินค้าในไทย เช่น Mudman Ltd., (Baskin Robbins, Dunkin Donuts), Coca Cola Co.Ltd., McDonald's Thailand, KDN Co.Ltd., (Krispy Kreme), Mars Thailand, Carl's Jr., Jelly Belly (Jelly Beans), Coffee Bean and Tea Leaf และ Superb Dog มาให้บริการอาหารแก่นักเรียนนักศึกษาและผู้เข้าร่วมงาน รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากสมาคมผู้ประกอบการแอนิเมชันและคอมพิวเตอร์กราฟิกไทยนำมาสคอต (mascot) จากภาพยนตร์เรื่อง “ปังปอนด์” พร้อมด้วยภาพยนตร์แอนิเมชันมาฉาย

น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นางคริสตี้ เคนนีย์ เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ถ่ายภาพร่วมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง (Sister Schools) กับโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา

การแสดงของคณะคิดบวกศิลป์ (ผู้ผ่านเข้ารอบสุดท้ายในการประกวด Thailand's Got Talent)

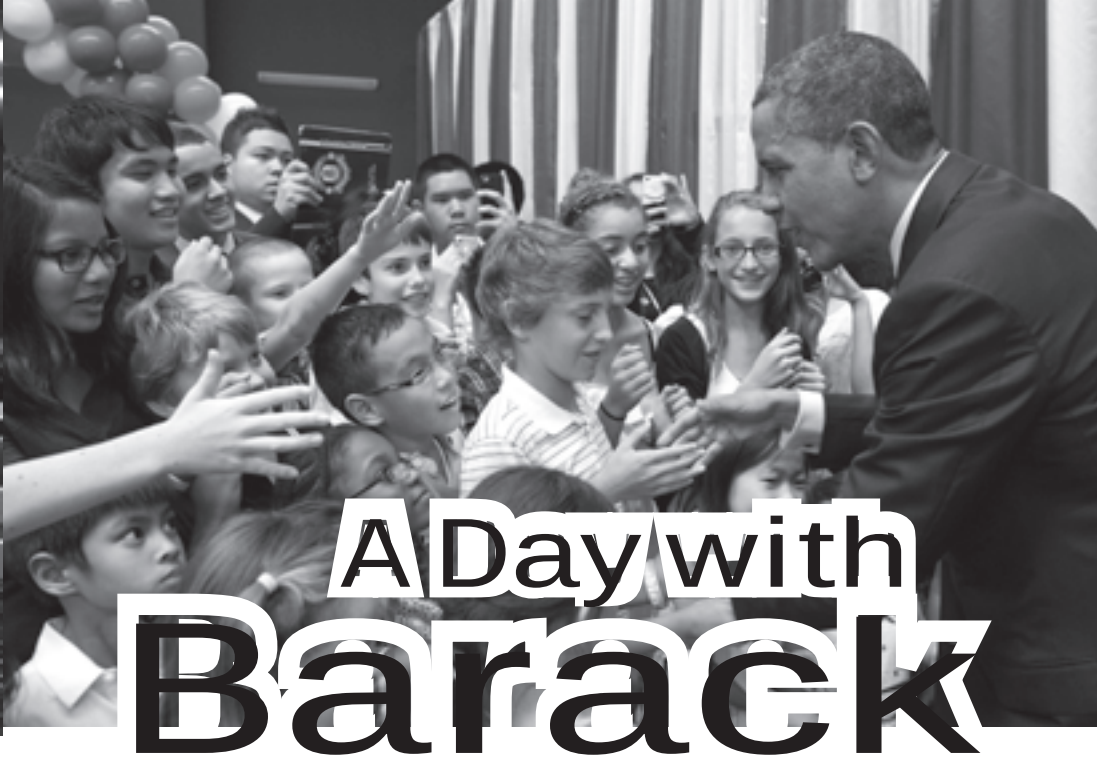
ให้ผู้เข้าร่วมงานได้ชม รวมถึงการจัดแสดงหุ่นยนต์ที่ผลิตโดยบริษัท ซีที เอเชีย โรโบติกส์ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการฉายภาพยนตร์สั้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ไทย - สหรัฐฯ ซึ่งได้รับรางวัลจากเวทีประกวดภาพยนตร์สั้นที่จัดโดยกระทรวง การต่างประเทศร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

การออกร้านและนิทรรศการดังกล่าวได้รับความสนใจจากนักเรียน นิสิต นักศึกษาจำนวนมาก โดยเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนพี่น้อง (Sister School) กับโรงเรียนในสหรัฐฯ เช่น สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนราชินี โรงเรียนสยามสามไตร โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนมิชชั่นพัฒนา เมืองพัทยา โรงเรียนนานาชาติร่วมฤดี และนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทยที่มีการเรียน - การสอนวิชาอเมริกันศึกษา ได้แก่ โครงการศูนย์อเมริกันศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และโครงการอังกฤษ - อเมริกันศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นายกรัฐมนตรี ถ่ายภาพร่วมกับรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
และแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงาน

ปัจจุบัน สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกอันดับ ๓ ของไทย (รองจากญี่ปุ่นและจีน) และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ ๔ (รองจากญี่ปุ่น จีน และสหภาพยุโรป) สินค้าที่ไทยส่งออก ได้แก่ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋อง และแปรรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป และสินค้าที่ไทยนำเข้า ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และเคมีภัณฑ์ โดยในปี ๒๕๕๕ มูลค่าการค้าระหว่างทั้งสองประเทศรวม ๓๕,๖๙๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ ๑.๑๑ ล้านล้านบาท) ในปี ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้อนุมัติการลงทุนของสหรัฐฯ ในไทยจำนวน ๔๙ โครงการ คิดเป็นมูลค่า ๑๗,๘๙๐.๒ ล้านบาท อุตสาหกรรมที่สหรัฐฯ สนใจเข้ามาลงทุนในไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และกระดาศ อุตสาหกรรมการบริการ และอุตสาหกรรมโลหะและเครื่องจักร ๕

A Day with Barack

.....

By PavikkornPhuangketkeow

It all started less than one week before the big man's arrival. I had just joined the Ministry of Foreign Affairs as part of the latest batch of new diplomats less than 6 months earlier. As a result of this perceived lack of work experience and seniority, I wasn't expecting to play any major part in his first trip since his reelection as the Leader of the Free World. However, deep down, I was hoping and praying for an opportunity to meet the man I have been fascinated by since reading page one of **"Audacity of Hope"** all those years back as a freshmen in university. Little did I know what lady luck had in store for me on that fateful afternoon...

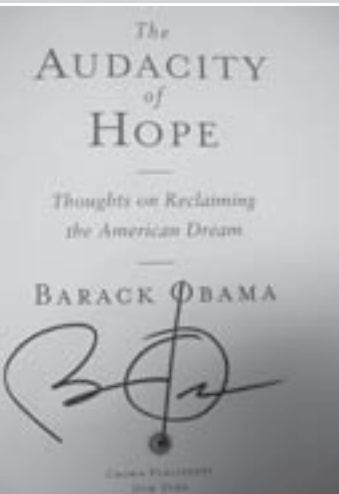
That day a White House Advance Team came to the ministry to finalize preparations for the upcoming VVIP visit, led by their Deputy

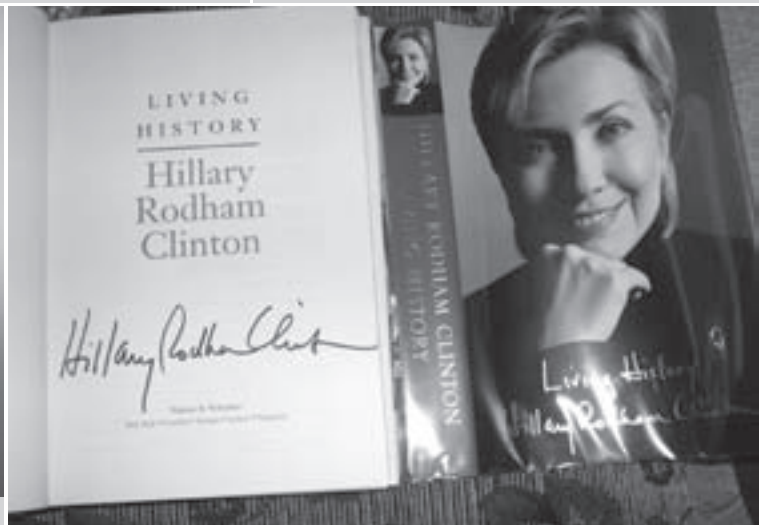
The “Black Beauty”
AKA the President’s Ride

White House Deputy Director of
Advance. See how much
he looks like Psy?

Barack Obama
Signed Book

Hillary Clinton Signed Book

Director of Advance, who incidentally bore a striking resemblance to the South Korean Psy (artist of the global hit “**Gangnam Style**”). For these visits, the Ministry’s Protocol Department are the ones in charge of making sure the trip went smoothly logistically while the regional department related to the trip (in this case, the Department of American and South Pacific Affairs) would handle the essence of the visit. With most of my colleagues already occupied with all

the paperwork and technicalities, which were definitely the hardest part of the visit, I was asked to go represent the department and to report back the results. However, this particular trip had something different about it as we were informed then and there that the Secretary of State and Former First Lady Hillary Clinton would be arriving before the big man himself. As a result, with the Protocol Department's resources being stretched already as it is, they asked me to convey to my superiors that our department was needed to take the lead and provide an LO (liaison officer) for the Secretary. Now that was definitely music to my ears...

I bought this message back to my superiors and asked them (well, it was more like pleading), for them to let me have this assignment. Can you imagine what I was feeling when they said yes? I was literally feeling like a kid who woke up on Christmas morning with the winning lottery ticket. It was to be my first major assignment and probably would be the most unforgettable one. This was to be proved correct...

The Secretary arrived at 8 am on Sunday, November 19th 2012. I literally couldn't sleep the night before so I was feeling very drowsy and my eyes were definitely trying to close. It was to be proved later on that I was running on adrenaline for nearly the whole day, because from the moment Air Force Three touched down on the tarmac of Don Muang International Airport at exactly 08.00 hrs, I felt very alive, probably the most alive since I found

out I would be the LO. The Director-General of the Department of American and South Pacific Affairs along with the Thai Ambassador to Washington were to be the representatives of the Royal Thai Government in receiving her. I was the 3rd person in line waiting for her arrival at the red carpet. Within a minute, there she was, coming down the stairs, like a prom queen coming to receive her crown. She took a bit of her time to chat with both the DG and the Ambassador and then all of sudden she was standing right in front of me! The DG introduced me as her LO during her stay in Bangkok. Her words were **“Thank you very much Victor for taking the time to take care of me, I look forward to working with you”**. Straight afterwards, she jumped on her BMW 7 series and the motorcade started moving. I was still awestruck when a Secret Service Agent reminded me that I was supposed to go with the motorcade!

Now, the Secretary was staying with the President at the Four Seasons Hotel. Due to the special security circumstances

Air Force Three

See me from the back? I'm shaking the Secretary's Hand.

surrounding a VVIP delegation like this, 3 entire floors was booked and thus they had no rooms available to us at all. Therefore, we were checked-in at the hotel across the street, which was the Intercontinental. We had 3 hours of downtime before we were due to meet with the President's delegation at Wat Phra Chetupon (Wat Pho). What did I do to pass the time? Well, a nice 180g of juicy Angus meat covered by some crispy bacons and grilled onions (or else known as a hamburger) along with a nice chocolate brownie sundae did the trick. By the time my stomach was full, time had arrived for my date with destiny. Time to meet my idol...

We arrived from at Wat Pho in record time, which was clocked at 15 minutes. Try telling any Bangkokian that you travelled from

Ratchaprasong intersection to Wat Pho in 15 minutes and they would probably think you were from fantasy land. Certainly having a motorcade filled with police squad cars definitely helped in situations like this. While waiting for the President, the Secretary and I had a little chat about this and that, by which I told her that I had originally planned to bring one of her books for her to autograph. However, the bookstore I had gone to had told me that it was out of stock and it would be impossible to get it in time for November 18. She, with a smile on her face, told me that she would send it to me later on. I thanked her for the kind gesture but what would be the chances of her actually remembering her words? Later on, it would be proved that I shouldn't have assumed so...

I had only finished my conversation when I got a call on my radio that the presidential motorcade had arrived. By the time I rushed to the gates of the temple, the big man had just exited his tank of a car. He walked briskly past me in a flash, leaving behind the smell of his cologne, which was incidentally the same cologne I used (Chanel Homme Edition Blanche). At this moment, Secret Service agents ushered me and the other Thai officials aside so that the President and Secretary could begin their private tour of the temple, which was conducted by the deputy abbot of the temple. While waiting for the tour to finish, I was waiting among the press people who seemed awestruck to be in the presence of the 2-time Times Magazine “**Person of the Year**”. By the time tour ended after half an hour, I was already seated in the 27th car of the 44 vehicle motorcade, ready for the next destination.

His Majesty King Bhumibol graciously granted the President a royal audience upon his first visit to the Kingdom. Unfortunately, due to the very exclusive nature for the audience, only the President, Secretary, the Prime Minister, the US Ambassador to Thailand and the Thai Ambassador to USA were allowed to be in His Majesty’s presence. The rest of us were asked to stay at the ground floor of Siriraj Hospital, which we didn’t have a problem with until it suddenly rained. Luckily, the audience didn’t last more than 20 minutes and suddenly I was back in the car again, heading towards the penultimate stop of the trip.

The motorcade arrived at the Government House where the Prime Minister was already waiting to greet the delegation with a full guard of honor. Afterwards, the President, Secretary, and National Security Advisor had a bilateral meeting with the Prime Minister and senior Thai government officials on various Thai-US and regional issues. Within less than an hour, that meeting was followed by a press conference, which I'm told, had the highest media attendance in a long time. The function at the Government House concluded with a dinner in honor of the President and his delegation's visit to Thailand. Now, onto the last stop of the trip, which gave me a memory to last a lifetime...

The last function of the big man's trip to Bangkok took place at Chulalongkorn University. He, along with the Secretary, were due to meet US Embassy staff and their families. After a quick speech, he went to try to meet and take pictures with as many of the children as possible. I was lucky enough to fit in the frame of several of the pictures, as I've attached with this article. I bet the President must have been confused when he saw me among the children! I thought I would have been satisfied with that, but I wasn't prepared for what was to happen next...

After meeting with all the children and families, he went backstage to meet and take some photos with Chulalongkorn University staff. Just before he was going to leave, I saw that he was walking in my direction. At the moment that he was going to go pass me, I stuck on my hand instinctively, forgetting the fact that

the person on the other end would be arguably the most powerful man in the world. Time stood still the moment he took my hand and gave it a firm handshake. I was definitely lost for words but managed to blurt out **“Thank you for being here Mr. President”**. He managed a smile and said **“It’s a pleasure to be here”**. He quickly asked where I was from and what I was doing here when at the last moment, I asked him for an autograph. Unfortunately, he didn’t have a pen with him and I didn’t have anything for him to sign but he ushered one of his secret service agents to take my name and he would send me something. I, still awestruck, quickly thanked him as he ran to get on his motorcade.

Did I really just meet the President of the United States of America? I kept asking myself that question on the way back to the hotel. I couldn’t sleep that night at all, which I meant I had spent nearly 48 hours awake. We had to leave the hotel at 07:00 hrs as he was due to go to Myanmar at 08:00 hrs. As soon as the motorcade pulled up in front of Air Force One, I quickly tried to run to say my goodbyes to both the President and Secretary but unfortunately they were already at the door of the plane. Within a few minutes, the door slammed shut and the plane took off, leaving nothing behind but a bunch of memories to last forever.

A month later, I received a package at home, which was a surprise given that I hardly ever get mail. It was Boxing Day 2012 and I could say it was definitely one of the great Christmas presents. Inside was a copy of **“Living History”** by Hillary Clinton which was

Spot me in the crowd!

signed! Therefore, I realized that she was a woman of her word and actually remembered to send me something. However, on January 11th 2013, I received an even bigger package, one that literally threw me off my feet. I came home and saw a white package in my room, waiting for me. Upon closer inspection, I noticed a Presidential seal on top of the package. Thinking it was a birthday card or something, I wasn't really excited by it at all. Suddenly, the moment I opened it, I saw a book called **"Audacity of Hope"** covered by transparent film. My heart kept beating faster and my pulses started racing the moment I turned the cover and saw the President's autograph on the inside cover! It was that moment that made me look back on the events of the day I call now as **"A day with Barack..."** 🌐

บทสัมภาษณ์

ดร. ชัยยงค์ ลัจจิพานนท์

เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา

เรื่อง “การครบรอบ ความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย - สหรัฐฯ ๑๘๐ ปี”

.....
เบญจมา ทับทอง

คำถามที่ ๑ ขอทราบประวัติและประสบการณ์โดยย่อ
ในการทำงานกับกระทรวงการต่างประเทศ
ตลอดจนความประทับใจในการทำงานด้านการทูต

ผมเริ่มเข้ารับราชการที่กระทรวงต่างประเทศเมื่อประมาณ ๓๘ ปี
มาแล้ว คือ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ โดยกรมแรกที่ผมเข้าทำงาน คือ กรมองค์การ
ระหว่างประเทศ จากนั้นในปี ๒๕๓๗ ผมได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่

กงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ และต่อมาในปี ๒๕๔๓ ผมได้กลับเข้ามาปฏิบัติราชการในกระทรวงฯ ในตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำกระทรวงฯ และอธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้

นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึงปัจจุบัน ผมได้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตไทยประจำในประเทศต่าง ๆ เริ่มจากเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศอินโดนีเซีย และปาปัวนิวกินี จากนั้นได้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตไทยประจำคณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา และต่อมาได้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบิร์น โดยมีเขตอาณาครอบคลุมนครรัฐวาติกันและราชรัฐลิกเตนสไตน์ และเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ตามลำดับ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ ผมได้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา

สำหรับความประทับใจในการทำงานด้านการทูต คือ การมีโอกาสดำเนินตัวแทนของประเทศในการทำงานเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ รวมถึงการได้มีโอกาสพบปะกับพี่น้องประชาชนชาวไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ โดยผมให้ความสำคัญอย่างมากต่อการสนับสนุนให้สถานเอกอัครราชทูตฯ มุ่งทำงานและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรักสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นเข้มแข็งของชุมชนในต่างประเทศ ขณะเดียวกัน การศึกษาโอกาสและช่องทางในการขยายความสัมพันธ์ รวมถึงการเก็บเกี่ยวความรู้ หรือ know-how ด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของประเทศเจ้าบ้าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองก็นับเป็นอีกหนึ่งหน้าที่ที่สำคัญของนักการทูต ทั้งนี้ ผมมักจะสอนเจ้าหน้าที่และน้อง ๆ รุ่นหลังให้ถือคติและคุณสมบัติที่สำคัญในการทำงานด้านการทูต ๓ ประการ คือ (๑) ความสามารถในการเจรจา หรือที่เรียกภาษาอังกฤษว่า ability to negotiate (๒) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและรายงาน หรือ ability to communicate and report และที่สำคัญคือ (๓) การปฏิบัติตามแบบแผนมารยาทและพิธีการทางการทูต หรือ etiquette and protocol เพื่อให้เกิดความมีเสน่ห์และสง่างาม (charm and grace)

คำถามที่ ๒ ประวัติความสัมพันธ์ ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ

ความสัมพันธ์ของประเทศเราทั้งสองมีมาอย่างยาวนานถึง ๑๘๐ ปี โดยไทยและสหรัฐฯ ได้สถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเมื่อปี ๒๓๗๖ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยสยามและสหรัฐอเมริกาได้ลงนามในหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี หรือที่เรียกในชื่อภาษาอังกฤษว่า Treaty of Amity and Commerce เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๓๗๖ ซึ่งต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็นสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ หรือ Treaty of Amity and Economic Relations เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๐๙ ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นพันธมิตรที่เก่าแก่ที่สุดของสหรัฐฯ ในเอเชีย นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงในปัจจุบัน ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น โดยสหรัฐฯ เห็นไทยเป็นพันธมิตรที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเห็นว่าไทยมีระดับการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ดี มีบทบาทด้านการระหว่างประเทศ และเป็นสังคมเปิดกว้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดความไม่แน่นอนทางการเมืองในไทย สหรัฐฯ จะห่วงใยเกี่ยวกับความแน่นอนของนโยบาย และผลกระทบต่อธุรกิจและผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เมื่อไทยมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งก็ได้ฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งประธานาธิบดีโอบามาก็ได้เลือกเยือนไทยเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นประเทศแรกภายหลังการเลือกตั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึง

ความเชื่อมั่นต่อประเทศไทย และการให้การยอมรับรัฐบาลชุดปัจจุบันที่ยึดมั่นในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีและในกรอบประชาธิปไตย

สำหรับความร่วมมือที่สองฝ่ายดำเนินร่วมกันอยู่ในปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือทางทหาร ความมั่นคง การต่อต้านการก่อการร้าย การส่งเสริมการค้าและการลงทุน การศึกษาประโยชน์จากสหรัฐฯ ในฐานะแหล่งความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย นอกจากนี้ ประเทศไทยยังให้ความสำคัญต่อการขยายกรอบความร่วมมือกับสหรัฐฯ ในเรื่องที่ตอบสนองต่อความท้าทายร่วมกันของโลกด้วย อาทิ การต่อต้านภัยพิบัติ การควบคุมการแพร่กระจายและกำจัดโรคติดต่อ รวมถึงการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ขณะเดียวกัน รัฐบาลไทยก็ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ดีในระดับประชาชน ผ่านโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวัฒนธรรม อาทิ โครงการ American - Thai Sister School Program การจัดตั้ง Thai Clubs และ American Clubs ตามสถาบันการศึกษาของแต่ละประเทศ การส่งเสริม Thai studies และ American studies ตลอดจนความร่วมมือระหว่างสถาบันวิชาการ และการแลกเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นต้น

คำถามที่ ๓ โดยที่ในปีนี้ ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ ครบรอบ ๑๘๐ ปี สอท. ณ กรุงวอชิงตัน จะมีการจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองโอกาสดังกล่าวอย่างไรบ้าง

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๘๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ ในปีนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ของเรที่กรุงวอชิงตัน มีความตั้งใจที่จะจัดงานด้านวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่เพิ่มเติมจากการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประจำของสถานเอกอัครราชทูตฯ อาทิ การจัดงาน Open House Thai Village in Georgetown และ Thai Film Festival ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาส

Two Nations. One Friendship.

สองชาติร่วมใจ ใบบ-สหรัฐ

180 Years

ให้สาธารณชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยเฉพาะคณะทูตานุทูต และแขกระดับสูงชาวสหรัฐฯ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของประเทศไทยและความสัมพันธ์ที่มีมาอย่างยาวนานระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา โดยในขณะนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ อยู่ระหว่างการวางแผนงานเพื่อจัด “โครงการจัดแสดงนาฏศิลป์ไทย เพื่อร่วมเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ ๑๘๐ ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ” ในช่วงปลายเดือนกันยายน หรือต้นเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ โดยจะมีการเชิญคณะนาฏศิลป์จากกรมศิลปากรและคณะหุ่นละครเล็กโจหลุยส์ มาจัดการแสดงที่โรงละครที่สำคัญ อาทิ Kennedy Center และ/หรือสถานที่ที่เหมาะสมในกรุงวอชิงตัน และ/หรือมลรัฐใกล้เคียง โดยในโอกาสดังกล่าว สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังประสงค์ที่จะจัดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ อาทิ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศไทยและความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนในสหรัฐฯ ได้มีโอกาสร่วมเฉลิมฉลองโอกาสสำคัญในครั้งนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังจะได้จัดให้มีกิจกรรมการประกวดภาพถ่ายภายใต้หัวข้อ “Thailand-U.S. Forever Friendship: Thailand as I Know It” เพื่อจัดทำนิทรรศการภาพถ่ายและปฏิทินของสถานเอกอัครราชทูตฯ ประจำปี ๒๕๕๗ โดยในการจัดกิจกรรมดังกล่าว เราจะเน้นการใช้ประโยชน์จากการติดต่อแบบสังคมออนไลน์ และโซเชียลมีเดียเพื่อให้ “เข้าถึง” กลุ่มเป้าหมายของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในสหรัฐฯ ให้มากที่สุดด้วย

คำถามที่ ๔ เมื่อปีที่ผ่านมา
ประธานาธิบดีบารัค โอบามา
ได้เยือนไทยในช่วง
เดือนพฤศจิกายน แสดงให้เห็นถึง
ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น
ระหว่างสองประเทศ นับจากนี้ไป
บทบาทสหรัฐฯ ใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มีแนวโน้มเป็นอย่างไร

ประธานาธิบดีโอบามาได้ประกาศนโยบายการกลับมามีความสัมพันธ์และการเพิ่มบทบาทในเอเชีย - แปซิฟิก โดยสหรัฐฯ จะเน้นให้ความสำคัญกับกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงผ่าน ASEAN Regional Forum (ARF) East Asia Summit (EAS) และด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาผ่าน Lower Mekong Initiative และ Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement (TPP) อย่างไรก็ดี โดยที่สหรัฐฯ ประสบปัญหาขาดดุลงบประมาณ จึงอาจมีผลกระทบต่อการปรับลดงบประมาณด้านกลาโหมและขนาดกองทัพในเอเชียได้ ทั้งนี้ ก็มีความเป็นไปได้ว่า สหรัฐฯ จะเพิ่มประสิทธิภาพด้านการทหารโดยการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร อาวุธยุทโธปกรณ์ และการกระชับความร่วมมือกับพันธมิตร รวมทั้งการปรับกำลังทางทะเลจากมหาสมุทรแอตแลนติกมาสู่มหาสมุทรแปซิฟิกมากขึ้น ในขณะที่ยังคงให้ความสำคัญกับการสร้างหุ้นส่วนและการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาควบคู่กันไป แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ยังคงเน้นและให้ความสำคัญกับทวีปเอเชียในปัจจุบัน เนื่องจากเห็นว่า เอเชียเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

อย่างรวดเร็ว และการรักษาบทบาทของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชียมีความสำคัญ และมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ

คำถามที่ ๕ มีประเด็นอื่นที่จะเล่าให้ฟังถึงการฉลองความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ หรือไม่

นอกจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ดังที่กล่าวมาข้างต้น กระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ที่กรุงเทพฯ ยังได้ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมเฉลิมฉลองโอกาสสำคัญดังกล่าว อาทิ การจัดงานเลี้ยงรับรองที่กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งกำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ การจัดงานวาดภาพจิตรกรรมบนกำแพงสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย ภายใต้หัวข้อ “Two Nations. One Friendship. 180 Years” เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ที่ผ่านมา การจัดการประกวดภาพยนตร์สั้นเกี่ยวกับ ๑๘๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ โดยกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับ American Studies Program ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งได้เริ่มเปิดสมัครแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๙ มีนาคม ที่ผ่านมา นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังมีแผนที่จะร่วมกันจัดกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกด้วย อาทิ การจัดสัมมนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ทั้งที่กรุงเทพฯ และในต่างจังหวัด การจัดการแข่งขันฟุตบอล และการแสดงดนตรีแจ๊ส ฉะนั้น โดยสรุปก็อาจกล่าวได้ว่าบรรยากาศการร่วมเฉลิมฉลองโอกาสครบ ๑๘๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย - สหรัฐฯ ในครั้งนี้เป็นไปด้วยความร่วมมือร่วมใจและต่อเนื่องตลอดทั้งปี

คำถามที่ ๖ ปัจจุบันความสัมพันธ์ทางการค้าไทย - สหรัฐฯ เป็นอย่างไรบ้าง ผู้อ่านหลายคนคงได้ยินกระแสข่าวเกี่ยวกับการทำเขตเสรีทางการค้าไทย - สหรัฐฯ

ประเทศไทยกับสหรัฐฯ ได้พยายามเจรจาความตกลงการค้าเสรี หรือ Free Trade Agreement เมื่อประมาณ ๑๐ ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากยังคงมีประเด็นคั่งค้างที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนไทย - สหรัฐฯ ก็ยังคงมีพัฒนาการในทางบวกมาโดยตลอด โดยล่าสุด ในด้านการค้า เมื่อปีที่ผ่านมา สหรัฐฯ เป็นคู่ค้าอันดับที่ ๓ ของไทย และไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๒๗ ของสหรัฐฯ มูลค่าการค้าไทย - สหรัฐฯ อยู่ที่ ๓๗ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สหรัฐฯ ส่งออกไปยังไทย ๑๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และไทยส่งออกไปยังสหรัฐฯ ๒๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และในด้านการลงทุน เมื่อปี ๒๕๕๔ สหรัฐฯ ลงทุนในไทย (สต็อก) ๑.๑๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และไทยลงทุนในสหรัฐฯ (สต็อก) ๑๑๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ นักธุรกิจสหรัฐฯ ยังคงสนใจที่จะลงทุนในประเทศไทย รวมถึงใช้ไทยเป็นทางเชื่อมเข้าสู่เมียนมาร์อีกด้วย

คำถามที่ ๗ ปัจจุบันคนไทยไปเที่ยวและศึกษาต่อที่สหรัฐฯ เป็นจำนวนมาก ในส่วนของไทยมีการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างกันอย่างไร

โดยเฉลี่ยในแต่ละปีมีคนไทยเดินทางมาเยือนสหรัฐฯ ประมาณกว่า ๕ หมื่นคน ขณะที่สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวสหรัฐฯ เดินทางเยือนไทยในแต่ละปี มีสูงถึง ๖ แสนคน โดยประเทศไทยนับเป็นอันดับที่ ๔ ในภูมิภาคเอเชียที่คนสหรัฐฯ นิยมเดินทางไปท่องเที่ยว รองลงมาจากจีน ฮองกง และญี่ปุ่น ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวสหรัฐฯ เดินทางไปเยือนปีละประมาณ ๑.๕ ล้านคน ๘ แสนคน และ ๖ แสนกว่าคน ตามลำดับ ทั้งนี้ ในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในสหรัฐฯ ก็ถือเป็นหน้าที่ร่วมกันของหน่วยงานไทยในสหรัฐฯ โดยเฉพาะสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทั้งที่นครลอสแอนเจลิส และที่นครนิวยอร์ก ซึ่งได้จัดกิจกรรมโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่องมาโดยตลอด อาทิ การจัดกิจกรรมเพื่อเจาะกลุ่มลูกค้ากลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มแต่งงานและฮันนีมูน ซึ่งกำลังมีอัตราการขยายตัวสูงมากในปัจจุบัน การส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์และเรียลลิตี้โชว์ในประเทศไทย รวมถึงการทำ road shows ตามเมืองสำคัญต่าง ๆ ในสหรัฐฯ ทั้งนี้ ในปัจจุบันจะสังเกตได้ว่า สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในสหรัฐฯ จะเริ่มใช้ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวสหรัฐฯ ที่มีจำนวนทั้งหมดประมาณกว่า ๓๐๐ ล้านคน เกือบถึง ๒๓๐ ล้านคน ใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล

คำถามที่ ๘ ในฐานะคนไทย เราจะมีส่วนช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ ได้อย่างไร

แน่นอนครับ เราคนไทยทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ ไม่ว่าจะอยู่ที่ประเทศไทยหรือใน

สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เนื่องจากความสัมพันธ์ในระดับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการทำธุรกิจการค้าร่วมกัน การเดินทางท่องเที่ยวไปมาหาสู่กัน รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางการศึกษาและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ล้วนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ นอกจากนี้ การแสดงพลังความสามัคคีและความเข้มแข็งของชุมชนไทยในสหรัฐฯ ก็มีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสหรัฐฯ อันจะมีผลต่อความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ในภาพรวมด้วยเช่นกัน

คำถามที่ ๙ พอดีแล้วให้อ่านฟังถึงความประทับใจ

และบรรยากาศการทำงานที่สถานเอกอัครราชทูตฯ

ได้บ้างหรือไม่ งานการทูตคงมีปริมาณมากเพราะเป็นประเทศที่มีความสำคัญ นอกจากนี้ สหรัฐฯ น่าจะเป็นประเทศที่มีคนไทยพำนักอยู่มาก น่าจะมีงานด้านกงสุลมากด้วย

โดยส่วนตัวผมมีความประทับใจกับบรรยากาศการทำงานแบบทีมประเทศไทยในสหรัฐฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็นทีมประเทศไทยที่ใหญ่ที่สุดในต่างประเทศ อันประกอบด้วยสำนักงานต่าง ๆ ได้แก่ สถานเอกอัครราชทูตฯ ทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพ สำนักงานพาณิชย์ เกษตรและสหกรณ์ เศรษฐกิจและการคลัง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ ก.พ. โดยที่ผ่านมา ผมเน้นการทำงานแบบบูรณาการและพยายามจัดให้มีการประชุมทีมประเทศไทยอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะในประเด็นการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงประเด็นอุปสรรคปัญหาที่ต้องร่วมมือกันแก้ไข ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานของเราก่อเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอย่างสูงสุด

ในส่วนของเรื่องจำนวนคนไทยที่พำนักอยู่ในสหรัฐฯ พบว่า มีจำนวนราว ๆ ๓๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งรวมทั้งที่ลงทะเบียนและไม่ได้ลงทะเบียน โดยส่วนใหญ่

จะอาศัยอยู่ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ - ๒๕๐,๐๐๐ คน ในนครชิคาโกและเขตอาณาประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ในกรุงวอชิงตันและเขตปริมณฑลประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน และในนครนิวยอร์กและเขตอาณาประมาณ ๑๔,๐๐๐ คน สำหรับปริมาณงานด้านกงสุลซึ่งประกอบด้วยงานวีซ่า หนังสือเดินทาง ทะเบียนราษฎร ทะเบียนครอบครัว นิติกรรม และคุ้มครองคนไทย ก็มีจำนวนมากโขอยู่ โดยหน่วยงานไทยที่ดูแลชุมชนไทยทั่วทั้งประเทศสหรัฐฯ ประกอบด้วย ๔ หน่วยงานภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ ได้แก่ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน สถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครนิวยอร์ก ทั้งนี้ เพื่อให้การบริการด้านกงสุลเข้าถึงชุมชนไทยในสหรัฐฯ มากที่สุด หน่วยงานทั้ง ๔ ที่ได้กล่าวมา ยังมีการจัดโครงการกงสุลสัญจรไปตามเมืองต่าง ๆ เพื่อให้บริการพี่น้องประชาชนชาวไทยอยู่เป็นประจำมาโดยตลอดอีกด้วย

คำถามที่ ๑๐ มีอะไรจะฝากทิ้งท้ายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ หรือไม่

ในท้ายที่สุดนี้ ผมก็อยากจะขอสรุปสั้น ๆ ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและยาวนาน อันประกอบไปด้วยประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่เยาวชนรุ่นหลังของทั้งสองประเทศควรได้เรียนรู้ได้ศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจถึงพัฒนาการความสัมพันธ์ที่ประเทศของเราทั้งสองมีอยู่ร่วมกัน โดยในปัจจุบันความสัมพันธ์ดังกล่าวได้พัฒนาไปถึงขั้นของการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ หรือที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า strategic partnership ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม รวมไปถึงการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศที่สาม ฉะนั้น โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ เป็นความสัมพันธ์ที่ “กว้าง ลึก และหลากหลายมิติ” 🌐

บทสัมภาษณ์

นางคริสตี้ เคนนี

เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย

.....
เบญจมาภักดิ์ ทับทอง

คำถามที่ ๑ ขอทราบประวัติและประสบการณ์โดยย่อ ในการทำงานกับกระทรวงการต่างประเทศ

ดิฉันทำงานเป็นนักการทูตมากกว่า ๓๐ ปีแล้ว โดยเริ่มทำงานในสายการทูตตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ และมีประสบการณ์ทั้งการทำงานภายในประเทศและออกประจำการต่างประเทศ สำหรับประสบการณ์การออกประจำการดิฉันเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาที่เจนีวา (สวิตเซอร์แลนด์) และบัวโนสไอเรส (อาร์เจนตินา) ตำแหน่งเจ้าหน้าที่กงสุลที่คิงสตัน (จาไมกา) และตำแหน่งเอกอัครราชทูตที่ควิโด (เอกวาดอร์) ระหว่างปี ๒๕๔๕ – ๒๕๔๘ ที่มะนิลา (ฟิลิปปินส์) ระหว่างปี ๒๕๔๙ – ๒๕๕๓ ก่อนที่จะมารับตำแหน่งที่กรุงเทพฯ นี้

คำถามที่ ๒ ท่านทูตคิดอย่างไรกับการประจำการในประเทศไทย

ก่อนอื่นต้องขอบอกก่อนเลยว่ารู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เป็นตัวแทนของสหรัฐอเมริกา ในประเทศไทย เพราะประเทศไทยเป็นพันธมิตรที่เก่าแก่ที่สุดในเอเชีย

ของสหรัฐฯ และยังเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความน่าสนใจและน่าตื่นเต้น และเป็นส่วนหนึ่งของทวีปเอเชียซึ่งปัจจุบันเป็นภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถกล่าวได้ว่าศตวรรษนี้เป็นศตวรรษของเอเชียเลยทีเดียว

นอกจากนี้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เองก็มีความก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง และยังมีที่ตั้งใกล้กับประเทศจีนที่กำลังมีพัฒนาการด้านเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด ทำให้สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับภูมิภาคนี้ ซึ่งเห็นได้จากการที่ประธานาธิบดีโอบามาเดินทางมาเข้าร่วมการประชุมอาเซียนต่าง ๆ และต้องการจะพัฒนาความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นในเชิงวัฒนธรรม การเมือง หรือเศรษฐกิจ

ประเทศไทยยังเป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยวชาวสหรัฐฯ นับปีละ ๗ หมื่นคน รวมถึงมีชุมชนชาวสหรัฐฯ ในประเทศไทยกว่า ๒ หมื่นคน และบริษัทอเมริกันกว่า ๗๐๐ บริษัท นอกจากนี้ โดยส่วนตัวแล้วดิฉันชอบประเทศไทยและได้เยือนกว่า ๓๐ จังหวัดของประเทศไทยแล้ว ทั้งหมดนี้ทำให้ตำแหน่งประจำการที่ประเทศไทยเป็นตำแหน่งที่เป็นเกียรติ นับได้ว่าเป็นจุดสูงสุดในอาชีพของดิฉัน

คำถามที่ ๓ ปีนี้เป็นปีที่ความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ครบรอบ ๑๕๐ ปี จะมีอะไรเป็นพิเศษหรือไม่ ?

มีในโอกาสความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ ครบรอบ ๑๕๐ ปี ไทยและสหรัฐฯ จะมีการลงนามในความตกลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ และข้อตกลงเกี่ยวกับสายพันธุ์สัตว์ในประเทศไทยที่ใกล้จะสูญพันธุ์นอกจากนี้ สหรัฐฯ จะจัดการบรรยายโดยชาวอเมริกันในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การถ่ายทำภาพยนตร์และภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว เป็นต้น รวมถึงการจัดงานมหกรรม การแสดงผลพลัฟจากความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ และแผนงานในอนาคต

โดยสถานทูตสหรัฐฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะกระจายการจัดงานให้มีการจัดงานหรือกิจกรรมทุกเดือน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อสาธารณะหรือกิจกรรมในเชิงพาณิชย์ สำหรับสถานที่การจัดงานก็แล้วแต่ความเหมาะสม รายละเอียดกิจกรรมเหล่านี้สามารถติดตามได้บนเว็บไซต์ หน้าเฟซบุ๊ก หรือทวิตเตอร์ของสถานทูตสหรัฐฯ

คำถามที่ ๔ ๑๘๐ ปี นับเป็นช่วงเวลาที่ยาวนาน

ท่านทูตคิดว่าอะไรเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ไทยและสหรัฐามีความสัมพันธ์ที่ยาวนานนี้ได้

มิตรภาพที่ยาวนานจะเกิดขึ้นได้เมื่อมิตรภาพนั้นเป็นมิตรภาพที่ดีในกรณีของความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ นั้น นับว่าทั้งสองประเทศมีมิตรภาพที่ดี จะเห็นได้จากความร่วมมือต่าง ๆ ระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือด้านอื่น ๆ

การสร้างการเข้าใจในระดับประชาชนก็มีความสำคัญเช่นกัน โดยสถานทูตสหรัฐฯ ได้จัดกิจกรรมร่วมกับภาคประชาชนของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงทางวัฒนธรรม การแสดงทางด้านกีฬา หรือกิจกรรมเชิงวิชาการ กิจกรรมที่ดิฉันชอบที่สุดคือการจัดให้นักเรียนชาวไทยจาก ๑๐ โรงเรียนมาวาดภาพบนผนังด้านนอกสถานทูตสหรัฐฯ ซึ่งปัจจุบันก็ยังสามารถชมภาพเหล่านั้นได้ที่ถนนวิทยุ

คำถามที่ ๕ แล้วต่อจากนี้ไป สหรัฐฯ มีแผนจะดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์อย่างไร

สหรัฐฯ ต้องการให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างราบรื่น โดยปัจจุบัน สหรัฐฯ ได้ตั้งทูตประจำ

อาเซียนแล้ว นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่สำนักงานเลขาธิการอาเซียน และให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เป็นรายประเทศ (โดยเฉพาะประเทศเมียนมาร์ กัมพูชา และลาว) สหรัฐฯ เน้นการช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาที่มีลักษณะไร้พรมแดน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพ (ใช้หวัดนก มาลาเรีย วัณโรค) การค้ามนุษย์ การค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย การค้าพืชที่ใกล้สูญพันธุ์ เป็นต้น สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้ และประเทศไทย ก็เป็นประเทศสำคัญในการให้ความช่วยเหลือของสหรัฐฯ เพราะประเทศไทย ตั้งอยู่บนจุดศูนย์กลางของภูมิภาค และประเทศไทยยังมีความสัมพันธ์อันยาวนานกับสหรัฐฯ อีกด้วย ๘๕

ระบํ้าคักดีลืทธีขอฝน เทพพระอาทิตย์ เทวดาสองร้อยองค์ หมูบ้านที่ห้ามใช้ไฟฟ้า ห้ามถ่ายรูป และอื่น ๆ

คงไม่มีใครนึกว่าสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นจะอยู่ในอเมริกา ประเทศที่นอกจากเป็นพี่เบิ้มด้านการเมืองระหว่างประเทศ และยังเป็นทุนนิยมตัวพ่อ แต่กลับมีชุมชนเล็กๆ ที่ให้ความสำคัญต่อจิตวิญญาณของมนุษย์เหนือวัตถุ อยู่คู่ขนานกับโลกแห่งวัตถุนิยมตั้งแต่อเมริกาก่อตั้งประเทศ (และก่อนหน้านั้นหลายพันปี) จนกระทั่งถึงยุค social media ในปัจจุบันอย่างไม่น่าเชื่อ

อีกโลกหนึ่ง ในอเมริกา

.....
ต่อศักดิ์ จันทรเพียร

ผมสะพายเป้ไปเยือน Hopi Indian Reservation หรือเขตพื้นที่พิเศษของอินเดียนแดงเผ่าโฮปี ในรัฐอริโซนาเพราะได้อ่านเรื่องของเผ่าโฮปีมานาน ทำให้อยากรู้ว่า อินเดียนแดงเผ่าที่ได้ชื่อว่ารักษามรดกธรรมเนียมและอัตลักษณ์ของตนเองได้มากที่สุด ในปัจจุบันเขาอยู่กันอย่างไร

อินเดียนแดงในสหรัฐฯ มีประมาณห้าร้อยเผ่า และที่สาบสูญไปหลังจากการยึดครองดินแดนของคนผิวขาวก็อีกหลายร้อยเผ่า ในปัจจุบันเผ่าที่ยังเหลืออยู่ที่รักษามรดกของตนเองได้อย่างเข้มแข็งก็มีจำนวนไม่มาก เพราะผ่านประสบการณ์เป็นผู้แพ้ในสงครามกับรัฐบาลสหรัฐฯ เมื่อปลายศตวรรษที่สิบเก้า และต้นศตวรรษที่ยี่สิบ ซึ่งหลังจากนั้นก็โดนนโยบายกลืนวัฒนธรรม (assimilation) ห้ามปฏิบัติขนบธรรมเนียมของเผ่า แม้แต่การพูดภาษาของตนเองก็ถูกห้าม และถูกบังคับถอนรากถอนโคนให้ไปอยู่ในดินแดนอื่น เพื่อให้ผู้อพยพใหม่ผิวขาวสามารถเข้าไปตั้งรกรากแทน แน่นนอนในปัจจุบันไม่มีนโยบายเช่นนี้อีกต่อไป ทั้งรัฐบาลสหรัฐฯ และประชาชนสหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการยอมรับอย่างเปิดเผยว่าดินแดนของประเทศทั้งหมดเป็นของอินเดียนแดงมาก่อน แต่ก็ยังถือว่าสายเกินไปสำหรับหลายเผ่าที่ได้สูญเสียขนบธรรมเนียมของตน รวมถึงภาษาพูดของตนไปแล้ว

เผ่าโฮปีเป็นข้อยกเว้น เพราะไม่เคยผ่านประสบการณ์สู้รบกับรัฐบาลสหรัฐฯ และผู้อพยพผิวขาว เพราะดินแดนของโฮปี (ในที่นี้ผมจะเรียกว่า Hopiland ซึ่งเป็นชื่อเรียกอย่างเอ็นดูที่อินเดียนแดงเผ่าอื่นเรียกเขตพื้นที่ของเผ่าโฮปี) อยู่ลึกในทะเลทรายแห้งแล้ง ในสายตาของผู้อพยพผิวขาวไม่มีคุณค่าใด ๆ ที่จะต้องเข้าไปแย่งยึดครอง ทำให้ชาวโฮปีไม่ถูกบังคับย้ายถิ่นฐานเหมือนกับที่เผ่าส่วนใหญ่ถูกบังคับให้ย้ายเข้าไปอยู่ในเขตพื้นที่พิเศษ Reservation ซึ่งมักจะไม่ใช่พื้นที่ดั้งเดิมของตนและเป็นที่ดินที่แห้งแล้งที่สุดที่ไม่อยู่ในสายตาของผู้อพยพผิวขาว ดังนั้นเขตพื้นที่พิเศษของเผ่าโฮปีจึงเป็นดินแดนดั้งเดิมที่เผ่าได้อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องมานับพันปี และเป็นดินแดนที่ถูกอาศัยอย่างต่อเนื่องอย่างยาวนานที่สุดในทวีปอเมริกาเหนือ

ด้วยเหตุที่กล่าวมาทำให้ชนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของเผ่าโฮปีได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต่างจากอินเดียแดงเผ่าอื่น ๆ

ภาพที่เรามักจะนึกถึงอินเดียแดง คือเป็นนักรบขี่ม้า วิ่งไล่กันกับควาบอย ร่างกายประดับด้วยขนนกอินทรี และอาศัยอยู่ในกระโจม (teepee) ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของอินเดียแดงทางเหนือของสหรัฐฯ หรือที่เรียกว่ากลุ่มวัฒนธรรม Plains Indians ที่ดังมากก็เช่นเผ่าลาโคตา (Lakota) ในหนัง Dances With Wolves นั้นนัย ผมก็เหมือนอีกหลายคนที่ต้องปรับโลกทัศน์ตอนมาถึงดินแดนโฮปีเพราะที่นี่คือโลกที่เป็นที่รู้จักกันน้อยกว่า ความเชื่อ และชนบธรรมเนียมต่าง ๆ จึงเหมือนเป็นของอีกโลกหนึ่งเลยทีเดียว

ชาวโฮปี ตั้งบ้านเรือนอาศัยมานานนับพันปีแล้ว โดยจะไม่ได้อยู่บนพื้นราบ แต่จะตั้งเป็นหมู่บ้านกระจุกตัวกันบนหน้าผา เรียกว่า Mesa หมู่บ้านที่โดดเด่นที่คนต้องไปชมคือ Walpi ตั้งอยู่บนหน้าผา มีการอยู่อาศัยสืบเนื่องกันมาพันปี ปัจจุบันก็ยังคงให้อาศัยกันอยู่ บ้านนี้คือเป็นลักษณะบ้านจริง ๆ นะครับ เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม สร้างด้วยดิน มีประตูหน้าต่างพร้อม ซึ่งสมัยโบราณเมื่อยังไม่มีการใช้แก้ว ชาวโฮปีก็ใช้หินควอร์ตซ์ใสเป็นหน้าต่าง ทำให้แสงสามารถเข้าในตัวบ้านได้ และกันลมร้อนและลมหนาวได้ด้วย จริงแล้วหน้าต่างคล้ายกับคอนโดอย่างประหลาด เพราะมีตั้งแต่สองชั้นไปจนถึงสี่ชั้น แต่เขาสร้างบ้านในลักษณะนี้มาหนึ่งพันปีแล้วนะครับ บ้านบางหลังก็อยู่สืบเนื่องกันมาของคนในตระกูลหลายร้อยปี ที่สำคัญคือลานกว้างของหมู่บ้านที่จะใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การเต้นรำขอฝน แต่ที่ไม่เหมือนใครเลยจริง ๆ คือคิวา (Kiva) ซึ่งเนื่องจากไม่มีในวัฒนธรรมอื่น ผมเลยไม่รู้จะแปลเป็นไทยว่าอย่างไร คือเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นห้องทรงกลมอยู่ใต้ดิน ไม่มีหน้าต่างใดๆ มีแต่ช่องเข้าออกด้านบนอยู่ช่องเดียว ซึ่งจะมีบันไดพาตอยู่ที่ช่องนี้เพื่อให้คนปีนเข้าออกได้ คิวาจะเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับว่าตระกูลเจ้าของยิ่งใหญ่แค่ไหน (ดูรูป)

ความเชื่อหรือศาสนาของเผ่าโฮปีไม่ต่างจากอินเดียนแดงเผ่าอื่น ซึ่งเน้นการบูชาธรรมชาติการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนในฐานะที่มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ไม่ใช่มนุษย์อยู่เหนือธรรมชาติหรือพยายามดัดแปลงธรรมชาติให้เข้ากับกิเลสมนุษย์สิ่งที่ชาวโฮปีบูชาสูงสุดคือ The Sun Spirit หรือ Tawa เทพเจ้าดวงอาทิตย์ (ฟังดูเหมือนตะวันในภาษาไทยใหม่) เป็นผู้สรรค์สร้างทุกอย่างในธรรมชาติ และเทพเจ้าอื่น ๆ เช่น Masauwu ซึ่งเป็นทั้ง The Spirit of Death และ Earth God ต่างจากปรณัมของอินเดียนแดงเผ่าอื่นที่นับถือ The Great Spirit หรือเทพเจ้าสูงสุดหนึ่งเดียวที่เป็นตัวแทนของทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏในธรรมชาติ รองลงมาคือเหล่าเทวดา เรียกว่าเทพคาจินะ (Kachina) มีหลายร้อยองค์ เป็นผู้เดินสารระหว่าง Tawa กับมนุษย์ เทพคาจินะแต่ละองค์ก็จะหน้าตาต่างกันไป มีตั้งแต่หน้าเกลี้ยงหน้ากลัว จนกระทั่งหน้าตาจุ่มจิ้มเหมือนตุ๊กตาในพิธีกรรมทางศาสนา นุ่ม ๆ โฮปีจะแต่งกายเป็นเทพคาจินะ เต้นระบำขอฝน ที่น่าสนใจคือจำนวนของเทพคาจินะไม่ตายตัว ได้ทราบมาว่าจำนวนของเทพคาจินะในปัจจุบันก็ยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ย้อนกลับมาที่ห้องศักดิ์สิทธิ์หรือ Kiva ที่สะท้อนให้เห็นเทพปรณัมของเผ่าโฮปีที่ไม่เหมือนใคร นั่นคือโลกถูกแบ่งเป็นสี่ยุค มนุษย์เราเมื่อถือกำเนิดขึ้นในโลกยุคแรกคือการขึ้นมาจากกู (sipapu) ที่เชื่อมกับใต้พื้นโลก ดังนั้นควาจึงถือเป็นการจำลองรูใต้พื้นโลกที่มนุษย์ในยุคแรกได้ถือกำเนิดขึ้น การที่ยุคใหม่จะเริ่มขึ้นได้ก็ต่อเมื่อโลกยุคก่อนถูกทำลายลงเนื่องจากประชากรโลกเกาปฏิบัติตนไม่อยู่ในศีลธรรม โลกปัจจุบันอยู่ในยุคที่สี่คือยุคสุดท้ายแต่ก็น่าสงสัยว่า จะเกิดโลกยุคต่อไปหลังจากยุคที่สี่หรือไม่หากประชากรโลกไม่ปฏิบัติตนในศีลในธรรม หรือเมื่อโลกที่สี่สูญสิ้นไปแล้ว จะต้องกลับไปเริ่มต้นที่การกำเนิดโลกที่หนึ่งหรือไม่ คำตอบก็มีอยู่ในคำพยากรณ์ในเทพปรณัมโฮปีด้วยเช่นกัน ซึ่งคงต้องไปหาหนังสือมาอ่านกันเอง เพราะฝรั่งก็ให้ความสนใจเรื่องนี้มาก มีหนังสือเกี่ยวกับ Hopi Prophecy หรือคำพยากรณ์โฮปีจำนวนไม่น้อย (ฝรั่งเขาชอบอะไรในแนววันสิ้นโลกหรือ Apocalypse ทำนองเนี่ยะ หากสังเกตจากหนัง Hollywood ก็คงจะทราบ)

แต่ก็ยังมียอีกหลายอย่างเกี่ยวกับความเชื่อของเผ่าโฮปีที่คนนอกไม่รู้ในปัจจุบัน โดยทั่วไปแล้ว เผ่าโฮปีไม่อนุญาตให้คนนอกได้เข้าชมพิธีกรรมในศาสนา มีแต่ระบำขอฝนบางชุดเท่านั้นที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม เผ่าโฮปีเป็นที่รู้จักในฐานะชุมชนที่เน้นในเรื่องจิตวิญญาณมากที่สุดในสหรัฐฯ (spiritual community) มีความรู้หลายสิ่งหลายอย่างที่ดีถือว่าเป็นความลับและถูกเก็บรักษาอย่างเข้มงวดในกลุ่มชาวโฮปีเท่านั้น และน่าจะยังเป็นเป็นความลับต่อไป หากชาวโฮปียังไม่พ่ายแพ้ต่อยุคดิจิทัลไปเสียก่อน อ้อ ลืมบอกไปว่า เขาห้ามถ่ายรูปในดินแดนโฮปีนะครับ เพราะเกรงกันว่าความลับที่ศักดิ์สิทธิ์บางอย่างจะถูกเปิดเผยก่อนเวลาอันควร (แต่ความจริงน่าจะเป็นเพราะที่ผ่านมาชาวโฮปีเจอประสบการณ์ไม่ดีกับนักท่องเที่ยวประเภทไม่เกรงใจถ่ายรูปปรบกววนพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์รวมถึงชีวิตประจำวันของชาวโฮปีมากกว่า) รูปที่ผมลงในหนังสือจึงเป็นรูปจากดินแดนของอินเดียนแดงเผ่า Acoma ซึ่งถือเป็นญาติห่าง ๆ ของเผ่าโฮปี

ตลอดเวลาห้าวันที่ผมเดินทางกันสองคนกับคุณลุง Ray Coin ไกด์เผ่าโฮปี คุณลุง Ray ได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเผ่าโฮปีให้ฟัง บางเรื่องฟังแล้วก็อดยิ้มไม่ได้ เช่น นามสกุลของคุณลุง คือ Coin เป็นภาษาอังกฤษแปลว่าเหรียญ หรือสตางค์ ก็เพราะตอนเจ้าหน้าที่รัฐบาลสหรัฐฯ มาจัดระเบียบการปกครอง ในดินแดนโฮปี แต่งตั้งคุณปู่ของคุณลุงเป็นคนจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้ลูกจ้าง ชาวโฮปี พอถึงเวลาเจ้าหน้าที่คนนั้นต้องตั้งชื่อเป็นภาษาอังกฤษให้ชาวโฮปี สำหรับประกอบทะเบียนราษฎร คิดชื่ออะไรไม่ออก เห็นทำหน้าที่แจกสตางค์ ก็เลยตั้งนามสกุลให้คุณปู่ของคุณลุงว่า Coin หรือบางเรื่อง ก็เป็นประวัติศาสตร์ ที่น่าเศร้า เมื่อ ค.ศ. 1629 กองทัพสเปนจากเม็กซิโก บุกมาถึงดินแดนโฮปี

และก็เช่นเดียวกับประสบการณ์อินเดียแดงอีกหลายเผ่าที่ได้ประสบกับ กองทัพสเปน คือในตอนแรกชาวโฮปีได้ให้การรับรองอย่างดีเสมือนแขก แต่ต่อมากองทัพสเปนก็แสดงความโหด ยึดดินแดนและบังคับให้นับถือ ศาสนาคริสต์ ใครขัดขืนมีโทษประหาร ภายหลังชาวโฮปีปลดแอกได้สำเร็จ เมื่อปี ค.ศ. ๑๖๘๐ บางเผ่าที่เป็นญาติกับเผ่าโฮปีเจอโหดกว่านั้น คือหลังจาก พยายามกบฏแต่ไม่สำเร็จ ผู้ปกครองชาวสเปนตัดสินใจให้ตัดขาหนึ่งข้าง ของพลเมืองเพศชายทั้งหมด หรือโบสถ์คริสต์ในดินแดนอินเดียแดงใน รัฐออริโซนาและรัฐนิวเม็กซิโกบางแห่ง เช่น ในดินแดนของเผ่า Acoma สร้างโดย แรงงานทาสอินเดียแดงทั้งหมด เมื่อมีทาสคนไหนตายไม่ว่าจะโดยสาเหตุ ถูกลงโทษหรือป่วยตาย จะถูกฝังอยู่ภายในผนังโบสถ์ เพื่อให้ดวงวิญญาณ ของอินเดียแดงผู้โชคร้ายนั้นได้อยู่ใกล้กับพระเจ้ามากที่สุด

กลับมาสู่โลกปัจจุบัน เช่นเดียวกับสังคมอินเดียแดงเผ่าอื่น ๆ รวมถึง ชุมชนตามชนบจาริตอื่น ๆ ทั่วโลก เผ่าโฮปีกำลังเผชิญสิ่งท้าทายที่กำลังสร้างความเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของความเป็นโฮปีมากที่สุดนับแต่การยึดครองของ สเปนในศตวรรษที่ ๑๗ ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการแพร่ขยายของเทคโนโลยี และ Social Media คุณลุง Ray บอกผมว่า “วัยรุ่นชาวโฮปีสมัยนี้ส่วนใหญ่พูด ภาษาโฮปีไม่ได้แล้ว และเมื่อจบการศึกษาก็มักไปหางานทำและตั้งหลักแหล่ง ในเมืองใหญ่” ผมถามกลับไปว่า “แล้วอย่างนี้ คุณลุงมั่นใจแค่ไหนว่าโฮปีจะยังคงเป็นโฮปีอยู่เมื่อชาวโฮปีรุ่นเก่าที่รักษาขนบธรรมเนียมเดิมไม่อยู่กันแล้ว” ผมคิดว่าคำตอบของคุณลุงน่าสนใจและให้ความหวังกับชุมชนตามจาริตอื่น ๆ และต่อตัวผมเองด้วย คุณลุงตอบผมว่า “พอแก่แล้วพวกนี้มันก็จะกลับบ้านเอง แหละ แล้วก็จะเป็นผู้สานต่อขนบธรรมเนียมของเราให้กับลูกหลานต่อไป อย่างง่ายละ” ☉

The background of the U.S. Ambassador's Residence

With the courtesy of the U.S. Embassy, Excerpt from an article
by Sam Westgate

A brass plaque beside the gate at 108 Wireless Road informs you that this is the residence of the American Ambassador. Looking through the fence, you can see the stately, if not elegant, house set well back from the road at the end of a long driveway heavily shaded with magnificent old rain trees. The gardens are spacious, well planted and surrounded by canals, discreetly setting the entire

property off from its surroundings. The overall effect is impressive, not only because the house has an air of tropical charm, but also because the setting appears so quiet and gracious.

The house was built in 1914 by Horatio Victor Bailey, a British engineer who first came to Siam at the turn of the century in response to an advertisement of the Bangkok Dock Company, one of the first American firms active in Siam. Mr. Bailey went on to become one of the founders of Siam Motor Works. He also established himself as a purveyor of royal silver to His Majesty Rama IV, who was so pleased with Bailey's services that he conferred upon him the Thai name and rank of "Phra Padibat Rajaprasong", one who carries out the royal desire. Mr. Bailey settled in Bangkok, married and had several children, Khun Payon BhaKdiprasong, Mr. Bailey's daughter by his marriage to Khun Noey, is the Senior member of the Bailey descendants in Thailand today and recalls fondly the days when she lived at the residence after it was built-particularly the lovely parties at the sala, or bathing pavilion.

After Mr. Bailey's untimely death in England in 1920, the house was administered by the solicitors Bangeuley and Tooth until September 1926 when it was bought by the Ministry of Finance. Mr. Bailey's family remained in the house for only a short period after his death, after which it was used as the seat of the Belgian legation from August 1922 to October 1927. The Belgian Minister

to Siam, Baron de Villenfange de Sorinnes wrote in 1922 that the house was “without doubt one of the most beautiful in Bangkok”. The entire living area is raised one storey above ground, thus making it cooler. The house is located in the center of a large compound. The building, carefully planned down to the last detail, together with the garden make a truly elegant legation.

In 1927, Prince Traidos Prabandh, the Minister of Foreign Affairs, requested that the property be transferred to the Ministry of Foreign Affairs for the use of Raymond B. Stevens, the fourth American Advisor to the Ministry. Mr. Stevens, in turn, assisted the Belgian legation in securing another location. Up until this time, the American advisors, who were appointed directly by the Ministry and were not part of the official American legation, had no official residence.

After the property was transferred to the Foreign Ministry, Mr. Stevens used it as his official residence until he left Thailand in 1936, thus becoming the first American occupant in the house. The property was also made available to his successor Fredrick R. Dolbeare, who lived in it for a number of years prior to World War II.

The property was taken over by the Japanese forces during World War II. Little information is recorded about the Japanese use of the house except that troops were quartered there. Motor oil stained the patio tiles and faint traces of scorch marks left by

their charcoal braziers can still be seen in one or two places on the teak floorboards.

After the war, Josephine Stanton, wife of the first American Ambassador to Thailand, Edwin Stanton, explored the possibility of obtaining the property as the official residence of the American Ambassador. Excerpts from Ambassadors Stanton's book, Brief Authority offer vivid descriptions of both the house and of Bangkok during this transition period.

“After a lengthy exchange with the Department we received authorization to rent a “suitable residence”, and turn our own quarters (located at 125 South Sathorn Road) into badly needed space...The possibilities were not numerous as most larger residences were in a state of utter dilapidation; none of them had been painted since before the war, gardens had returned to jungle, gates and fences sagged dreadfully. It was evident that the occupation forces, both during the war and after, had little regard for the property of others.”

“One day we were driven to the residence of the Prince Regent along a bumpy dirt side street. The road was called Wittayu, or Wireless road, because of the location of the naval wireless station at one end of it. During the rainy season the road became a muddy mess and was almost impassable. But there, set far back, with an avenue of magnificent dark spreading rain trees leading

to it, we saw a sprawling sagging house, painted chocolate brown, shutters hanging precariously; indeed the whole house listed to one side. The extensive garden surrounding the house was crammed with rusted war junk, remnants of jeeps, trucks, gun carriages and tanks left there by Japanese troops. The property was encircled by a wide canal containing more rusted junk, which jutted out of the water at grotesque angles.”

Despite the “shocking disrepair” of the house, Mrs. Stanton decided to ask the Ministry of Foreign Affairs if they would undertake renovation of the house.

Although somewhat taken aback, the Ministry agreed. “An army of workmen was set to the task of cleaning and renovating, a stupendous job that took months, complicated by the lack of materials in postwar Bangkok. Paints, plumbing fixtures, wiring of all kinds, fans, hardware, almost everything needed had to be located after lengthy searches of secondhand shops or in the “Thieves Market”, and all of it was inferior quality...It was the typical hundred-year-old-house (it was in fact, only thirty three years old at the time) that constantly needed repair, but it had great charm and atmosphere and we loved it. Almost overnight the garden began to bloom. The flowers and shrubs we planted were sent by our Thai friends: cannas, hibiscus, gardenias, orchids, thus the private home of a British employee of one of the early

American firms active in Siam became the residence of the first American Ambassador to Thailand.

The architecture of the house is not unique, combining as it does both European and tropical features especially favored by the British of that period. There are a few similar mansions still standing in Bangkok but many more in Malaysia and Borneo, reminders of the British past in this part of the world. The basic structure is that of the traditional tropical wooden house on stilts built with a skeletal construction in which the roof and floor are supported entirely by the frame and pillars. The walls serve to protect the interior from the sun and rain but they do not bear any weight. The fact that the house is raised is sometimes overlooked

because the tiled terrace under the house has always been enclosed on two sides. From the front of the house, in fact, only a glimpse of the terrace is possible beyond the main entrance.

Both the interior and the exterior of the house were functionally designed to permit as much free circulation of air as possible, a prerequisite for comfortable living in the days before air conditioning. The ceilings are very high and, in tropical fashion, the upper portions of the teak walls are carved into intricate and delicate latticework grills offering little in the way of privacy but much in comfort. Central air conditioning was not added until 1973, partly, so it is rumored, because Secretary of State John Foster Dulles considered it unnecessary. Secretary Dulles visited Thailand in 1954 during the cool season and found the climate agreeable. So, while air conditioning was authorized for the American residence in Hong Kong and Taiwan during Dulles' years, occupants of the Bangkok residence languished in the oppressive heat of April and May. During the 1960's, unit air conditioners were used in the bedroom, but other rooms remained uncomfortable for entertaining during the hotter half of the year. The addition of central air conditioning in 1973 and the accompanying modernization not only altered the appearance of the old house, but it also modified, over time, the nature of entertaining at the residence. For the first time it became comfortable to entertain guests in the formal living rooms all during the year. As a result, entertaining

gradually shifted from the terrace and the sala, so enjoyed by Mr. Bailey and his daughter, Khun Payow, to the interior of the house itself.

Just as the interior of the house has changed substantially over the years, so has the exterior. The property is still encircled by canals and the original sala, or bathing pavilion, recalled so fondly by Khun Payow remains standing to the southwest of the main house. Residents no longer use the widened canal for swimming, however, relying instead on the pool built adjacent to the south side of the house in 1974. The extensive stables along Wireless

Road which once housed the horses that Mr. Bailey raced regularly at the Royal Bangkok Sports Club were torn down in 1927. The old windmill in the northwest corner of the estate met a similar fate when it had outlived its usefulness as a water pump. The modern estate has also had to make do with a somewhat smaller staff than the twelve full-time Chinese gardeners employed by Mr. Bailey. One major addition to the property was necessitated by an unusual characteristic of the main house itself. Although it appears large because of its spacious living rooms, the house has only two bedrooms. In preparation for the visit of Secretary Dulles in 1954, therefore, a separate guesthouse was constructed in front and to one side of the main house. Later, a red wood Chinese Style footbridge was built to connect the garden adjacent to the guesthouse with a small island in the nearby canal. The American Ambassador's residence thus has a layered history and an eclectic architectural past. Before World War I, architects and builders felt free to borrow from many traditions; the older parts of the residence reflect this carefree period. Later renovators altered the original floor plan of the building, changing both the exterior and the interior. In this architectural *mélange*, the hand of many is more seen than the hand of one. Yet finally, 108 Wireless Road is happy marriage to consonant and disconsonant touches. It is a stately residence, durable house and a comfortable home. 🌐

มารู้จัก TIP Report กันเถอะ

.....
สิรินทร์ ทองนพ

ท่านผู้อ่านที่เป็นแฟนประจำติดตามข่าวสารของประเทศไทยในบริบทที่เกี่ยวกับต่างประเทศ อาจเคยสังเกตอยู่บ้างว่า ประเทศไทยของเรานี้ ประเดี๋ยวก็เป็นที่ถูกจับตามองโดยต่างประเทศในเรื่องนั้นบ้าง ประเดี๋ยวก็ถูกขึ้นบัญชีดำในเรื่องโน้นบ้างนี่บ้าง และหนึ่งในเรื่องที่ประเทศไทยถูกจับตามองจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งท่านผู้อ่านบางท่านอาจจะเคยได้ยินหรือเคยได้อ่านจากสื่อต่าง ๆ มาแล้วบ้าง ก็คือเรื่องสถานการณ์การค้ามนุษย์ อันสืบเนื่องมาจากรายงาน TIP Report ของสหรัฐฯ

รายงาน TIP Report คืออะไร? ใครเป็นคนจัดทำรายงานดังกล่าว? เขาจัดทำรายงานดังกล่าวไปทำไม? วันนี้จะขอมาคลายข้อสงสัยนี้ให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบกันค่ะ

ที่มาที่ไปของรายงาน TIP Report

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ประธานาธิบดีบิล คลินตัน ได้ลงนามเพื่อให้กำเนิดกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Trafficking Victims Protection Act - TVPA) ของสหรัฐฯ ซึ่งนับเป็นความพยายามแรกของสหรัฐฯ ในการต่อสู้กับ

“ทาสสมัยใหม่” ที่รู้จักกันในนาม “การค้ามนุษย์” ซึ่งมีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ และต้องอาศัยความพยายามและการดำเนินการในระดับประเทศของทุกประเทศทั่วโลก ทั้งในการกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสม การนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และการคุ้มครองดูแลเหยื่อผู้เสียหาย โดยกฎหมายดังกล่าวพุ่งเป้าไปที่การจัดการบังคับค้าประเวณี แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ และสภาพความเป็นทาสอันเกิดจากการเป็นลูกหนี้ เป็นต้น

กฎหมายดังกล่าวของสหรัฐฯ กำหนดให้ประธานาธิบดีสหรัฐฯ จัดตั้ง “คณะทำงานเพื่อติดตามและต่อต้านการค้ามนุษย์” (Interagency Taskforce to Monitor and Combat Trafficking) โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ (United States Agency for International Development – USAID) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการหน่วยข่าวกรองกลางสหรัฐฯ และอื่นๆ ตามที่ประธานาธิบดีแต่งตั้ง

คณะทำงานฯ ดังกล่าว มีหน้าที่ในการประสานการทำงานเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย TVPA รวมทั้ง ประเมินความคืบหน้าของสหรัฐฯ และประเทศอื่นๆ ในการป้องกันการค้ามนุษย์ การช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย และการดำเนินคดีลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งรวมถึงการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ ซึ่งมีส่วนในการอำนวยความสะดวกการค้ามนุษย์ด้วย โดยกฎหมาย TVPA ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ (Minimum Standards for the Elimination of Trafficking) ไว้ในมาตรา ๑๐๘ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินการดำเนินการของประเทศต่าง ๆ ที่เป็นประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์

จากตรงนี้ ท่านผู้อ่านคงจะสังเกตเห็นว่า กฎหมาย TVPA ของสหรัฐฯ นี้ ไม่เพียงแต่มุ่งจัดการการดำเนินการภายในประเทศสหรัฐฯ เท่านั้น แต่ยังกำหนดให้รัฐบาลสหรัฐฯ เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐบาลประเทศอื่น ๆ ด้วย

และเพื่อเป็นการช่วยเหลือการทำงานของคณะทำงานฯ ดังกล่าว กฎหมาย TVPA ก็ได้้อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ตั้งสำนักงานติดตามและต่อต้านการค้ามนุษย์ (Office to Monitor and Combat Trafficking – TIP Office) ขึ้นภายในกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเป็นผู้ควบคุมดูแล และมีหน้าที่หลักในการช่วยเหลือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในการปฏิบัติตามกฎหมาย TVPA

ใครเป็นคนจัดทำรายงาน TIP Report

สำนักงานติดตามและต่อต้านการค้ามนุษย์ ภายใต้ฝ่ายกิจการความมั่นคงพลเรือน ประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน (Civilian Security, Democracy, and Human Rights) กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ นี้เอง ที่เป็นผู้จัดทำรายงาน TIP Report เป็นประจำทุกปี เพื่อนำเสนอต่อรัฐสภาสหรัฐฯ ผู้อำนวยการสำนักงานฯ คนปัจจุบัน ซึ่งดำรงตำแหน่งนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๙ คือ เอกอัครราชทูต Luis CdeBaca มีประสบการณ์การทำงานเป็นอัยการของสหรัฐฯ จึงมีความเชี่ยวชาญและความสนใจเป็นพิเศษในด้านการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิด

ปัจจุบัน สำนักงานฯ นี้มีเจ้าหน้าที่ราว ๖๐ คน ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (subject matter experts) และนักการทูตที่มีประสบการณ์เพื่อทำหน้าที่ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ

๑) ฝ่ายกิจการรายงานและการเมือง (Reports and Political Affairs) มีหน้าที่ในการติดต่อหารือกับประเทศต่าง ๆ ในประเด็นค้ามนุษย์ เพื่อผลักดันให้เกิดความคืบหน้าทีวัดผลได้ในการแก้ไขปัญหา และจัดทำรายงานสถานการณ์และประสิทธิภาพการดำเนินการของประเทศต่าง ๆ

๒) ฝ่ายโครงการระหว่างประเทศ (International Programs) มีหน้าที่ในการพิจารณาให้เงินทุนแก่องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในหลายประเทศทั่วโลก เพื่อผลักดันให้เกิดความคืบหน้าบนพื้นฐานของแนวโน้ม

และความต้องการที่ระบุอยู่ในรายงาน TIP Report ในแต่ละปี โดยผ่านระบบการแข่งขันตามปิงบประมาณ (Open Competition for Funding)

โดยในปิงบประมาณ ค.ศ. ๒๐๑๒ สำนักงานฯ ได้ให้เงินทุนสนับสนุนเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๑๗.๗ ล้านเหรียญสหรัฐ หรือราว ๕๓๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีองค์กรที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยได้รับการสนับสนุนจากเงินทุนนี้ จำนวน ๒ องค์กร คือ ๑) องค์กร New Life Center Foundation (NLCF) ได้รับเงินสนับสนุน ๑๒๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ หรือราว ๓,๗๕๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลา ๒๔ เดือน และ ๒) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC) ได้รับเงินสนับสนุน ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ หรือราว ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลา ๒๔ เดือน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของ UNODC ในการพัฒนาและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ใหม่ของศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งสังกัด กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรมของประเทศไทย จำนวน ๕๐ คน

๓) ฝ่ายสาธารณชนสัมพันธ์ (Public Engagement) มีหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างสำนักงานฯ กับรัฐสภา สื่อมวลชน องค์กรเอกชน หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลสหรัฐฯ บริษัท ภาควิชาการ สถาบันวิจัย และสาธารณชนทั่วไป

รายงาน TIP Report คืออะไร?

รายงาน TIP Report ที่จัดทำโดยสำนักงานติดตามและต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงการต่างประเทศนี้ มีชื่อเต็มๆ ว่า Trafficking in Persons Report เป็นรายงานประจำปี ที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ มีหน้าที่ต้องจัดทำขึ้นทุกปี (ออกเผยแพร่ในราวเดือนมิถุนายน) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรัฐบาลต่าง ๆ กว่า ๑๘๘ ประเทศทั่วโลก ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ (TVPA of 2000) และกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ จะต้องนำเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาสหรัฐฯ เพื่อให้รัฐสภาสหรัฐฯ รับทราบเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งความพยายามของประเทศต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา

รายงาน TIP Report ฉบับแรก คือ รายงาน TIP Report ประจำปี ค.ศ. ๒๐๐๑ และรายงานฉบับล่าสุดคือ รายงาน TIP Report ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ซึ่งออกเผยแพร่อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๖ (ค.ศ. ๒๐๑๓) และเป็นการประเมินสถานการณ์และประสิทธิภาพของรัฐบาลในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในรอบปี ๒๕๕๕ (ค.ศ. ๒๐๑๒)

ทั้งนี้ สหรัฐฯ เพิ่งมาเริ่มประเมินประเทศตนเองในรายงาน TIP Report ฉบับประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๐ เป็นครั้งแรก หลักจากที่ได้จัดทำรายงาน TIP Report ประเมินประเทศต่าง ๆ ในน้อยกว่าประเทศทั่วโลกมาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี

ต้องขอเรียนท่านผู้อ่านก่อนด้วยว่า จริง ๆ แล้วกฎหมายด้านการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ (TVPA of 2000) นี้ ไม่ได้เป็นกฎหมายฉบับแรกของสหรัฐฯ ที่กำหนดให้รัฐบาลสหรัฐฯ จะต้องจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ หากแต่เป็นเพราะสหรัฐฯ มีกฎหมาย Foreign Assistance Act of 1961 เป็นพื้นฐานในเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้ว โดยกฎหมายฯ ดังกล่าวมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯ จะต้องจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน (Country Reports on Human Rights Practices หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Human Rights Report) ของรัฐบาลประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและความมั่นคงจากสหรัฐฯ และประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติทุกประเทศ และนำเสนอต่อรัฐสภาทุกปี

กฎหมาย TVPA of 2000 เพียงแต่เพิ่มเติมเนื้อหาของกฎหมาย Foreign Assistance Act of 1961 ว่าให้รายงานประจำปีของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เพื่อประเมินสถานการณ์และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ นั้น ต้องรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์และการดำเนินการด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ด้วย รวมทั้ง กำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ต้องจัดประเภทของประเทศต่าง ๆ เป็นระดับดังนี้

๑) ประเทศที่ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ (ตามมาตรา ๑๐๘ ของ TVPA) และดำเนินการได้อย่างสอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำดังกล่าวทุกประการ ซึ่งสหรัฐฯ เรียกว่า **Tier 1**

๒) ประเทศที่ดำเนินการยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำทุกประการ แต่มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำดังกล่าว เรียกว่า **Tier 2**

๓) ประเทศที่ดำเนินการยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำทุกประการ แต่มีเหตุการค้ำมนุษย์จำนวนมากหรือเพิ่มขึ้นมากหรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่า ได้ใช้ความพยายามเพิ่มขึ้นในการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำดังกล่าว เรียกว่า **Tier 2 Watch List**

๔) ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตาม TVPA และไม่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำดังกล่าว เรียกว่า **Tier 3**

ทั้งนี้ ประเทศที่อยู่ใน Tier 3 อาจถูกสหรัฐฯ พิจารณาระงับการให้ความช่วยเหลือ ที่มีใช้ความช่วยเหลือเพื่อบุคคลและความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับการค้า (non-humanitarian and non-trade-related foreign assistance) ดังนั้น ขอให้เป็นที่ชัดเจนตรงกันว่า รายงาน TIP Report ไม่ได้มีมาตรการลงโทษทางการค้าแต่อย่างใด แต่ย่อมทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศนั้น ๆ ในด้านสิทธิมนุษยชนดูต่างพร้อย และอาจส่งผลทางจิตวิทยาต่อผู้บริโภคในประเทศที่ให้คุณค่ากับเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งผลโดยอ้อมต่อการส่งออกสินค้าของประเทศที่ได้รับการประเมินในระดับไม่ค่อยดีนั่นเอง รวมทั้ง ขอเรียนย้ำว่า การจัดระดับ Tier ของประเทศต่าง ๆ ในรายงาน TIP Report นี้ เป็นการวัดความคืบหน้าของประเทศนั้น ๆ เอง โดยใช้มาตรฐานความคืบหน้าของประเทศตัวเองเป็นตัวตั้ง และดูว่าในแต่ละปีมีพัฒนาการความคืบหน้าอะไรดีขึ้นบ้าง เป้าประสงค์คือเพื่อให้แต่ละประเทศต้องมีการพัฒนาการความคืบหน้าอยู่ตลอดอย่างสม่ำเสมอ มิฉะนั้นก็อาจถูกลดระดับ Tier ได้ อย่างไรก็ดี การที่มีการแบ่งกลุ่มประเทศเป็น Tier ต่าง ๆ เช่นนี้ ก็ย่อมทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างประเทศขึ้นได้ และในหลายครั้ง มักนำไปสู่ความเข้าใจในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างประเทศ ว่าประเทศนั้น (อยู่ใน Tier ที่) ดีกว่าประเทศนี้ (แสดงว่าประเทศนั้นเขาทำดีกว่าประเทศโน้น) ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้ว รายงานฯ นี้ ออกแบบมาเพื่อให้พิจารณาเป็นรายประเทศว่าประเทศนี้มีความคืบหน้าในการดำเนินการเปรียบเทียบกับตนเองเมื่อปีที่แล้วเป็นอย่างไร

บ้าง ดังนั้น ประเทศที่อยู่ในระดับ Tier 2 อาจไม่ได้แปลว่าเป็นประเทศที่มีสถานการณ์หรือการดำเนินการดีกว่าประเทศที่อยู่ในระดับ Tier 2 Watch List เสมอไป เพราะจุดตั้งต้นหรือมาตรฐานของประเทศที่อยู่ใน Tier 2 นั้น อาจต่ำกว่าประเทศที่อยู่ใน Tier 2 Watch List ก็เป็นได้ เพียงแต่ในปีนั้นๆ ประเทศที่อยู่ใน Tier 2 มีความคืบหน้าที่โดดเด่นเป็นรูปธรรมเมื่อเทียบกับการดำเนินการของปีก่อนหน้าเท่านั้นเอง

นอกจากนี้ สำหรับประเทศที่ถูกจัดอันดับให้อยู่ใน Tier 3 ประธานาธิบดีสหรัฐฯ จะสั่งการให้ United States Executive Director ของธนาคารเพื่อการพัฒนาทั้งหลาย และของกองทุนการเงินระหว่างประเทศไม่ลงคะแนนเสียง และปฏิเสธการอนุมัติเงินกู้และการใช้เงินของกองทุน (ที่นอกเหนือจากเพื่อความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ความช่วยเหลือด้านการค้า และความช่วยเหลือด้านการพัฒนาซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์) ให้ประเทศดังกล่าว จนกว่าประเทศนั้น ๆ จะดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำหรือ มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำ

อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีสิทธิที่จะพิจารณาไม่ระงับการให้ความช่วยเหลือข้างต้นแก่ประเทศที่อยู่ในระดับ Tier 3 ก็ได้ หากพิจารณาแล้ว เห็นว่าจะเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมาย TVPA หรือเป็นผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯ

นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๘ สหรัฐฯ ได้มีการปรับปรุงกฎหมาย TVPA of 2000 โดยได้ระบุเงื่อนไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดระดับ Tier ของประเทศต่าง ๆ ว่า ประเทศใดก็ตามที่ถูกจัดให้อยู่ในระดับ Tier 2 Watch List ติดต่อกันเป็นเวลาสองปี ในปีถัดไป ประเทศดังกล่าวจะถูกปรับลดระดับลงเป็น Tier 3 โดยอัตโนมัติ เว้นแต่ประเทศดังกล่าวจะ ๑) สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าในรอบปีที่ผ่านมา มีพัฒนาการที่สำคัญที่สมควรได้รับการปรับระดับขึ้นจาก Tier 2 Watch List ให้เป็น Tier 2 หรือ Tier 1 หรือ ๒) มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการได้รับยกเว้นจากการถูกปรับลดระดับลงเป็น Tier 3 โดยอัตโนมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ โดยประเทศดังกล่าวจะต้องสามารถแสดงแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงให้เห็นว่าจะใช้ความพยายามเพิ่มขึ้นในการต่อต้านการค้ามนุษย์ ☸

(ท่านผู้อ่านที่สนใจอ่านรายงาน TIP Report สามารถอ่านได้ที่ <http://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/> รวมทั้งรายงาน TIP Report ในส่วนของประเทศไทย ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่ <http://bangkok.usembassy.gov/tip.html>)

ข้าวผัดอเมริกัน

อาหารสานสัมพันธ์ไทย-อเมริกา

พิษณุ โสภณ

ปัจจุบัน ข้าวผัดอเมริกัน (American Fried Rice) ถือเป็นข้าวผัดยอดนิยมอย่างหนึ่งของคนไทย โดยเฉพาะเหล่าคุณหนูน้อย ๆ ต่างๆ และเป็นข้าวผัดที่แตกต่างจากข้าวผัดอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด เพราะผัดด้วยซอสมะเขือเทศแดงอร่าม นอกจากนี้ยังกล้าประกาศสัญชาติของตนเองอย่างชัดเจนว่าเป็นอเมริกันแท้ๆ ไปเลย เพียงแต่ตามข้อเท็จจริงแล้ว สัญชาติดังกล่าวเป็นสัญชาติลวงครับ Immigration and Naturalization Service (INS) ของสหรัฐฯ ไม่เคยให้การรับรองแต่ประการใด และหากเดินทางไปดินแดนพญาอินทรีสหรัฐอเมริกา และพยายามหาสั่งข้าวผัดอเมริกันตามร้านต่าง ๆ นอกเหนือจากร้านไทยรับรองหาไม่เจอแน่ ๆ เพราะข้าวผัดอเมริกันที่แท้ก็เป็นข้าวผัดของไทยเราดี ๆ นี่เอง แต่ก็มีประวัติที่แสดงถึงความสัมพันธ์และผูกพันระหว่างคนไทยและคนอเมริกันที่น่าสนใจ

ผมยังจำได้ว่า สมัยผมเด็ก ๆ (ยุคปลาย 70's - 80's ต้น ๆ หวังว่าไม่แก่เกินไปนะ) ผมชอบทานข้าวผัดอเมริกันมาก และร้านโปรดที่ชอบไปทานคือ คอฟฟี่ช็อปของร้านสหกรณ์พระนครที่ปากซอยอารีย์ ถนนพหลโยธิน สมัยนั้นห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ยังไม่มีทั่วบ้านทั่วเมืองแบบในปัจจุบัน แนนอนยังไม่มี

รถไฟฟ้า BTS หรือรถไฟใต้ดิน ห้างสรรพสินค้าที่ใหญ่ ๆ สมัยนั้นมีแต่ศูนย์การค้าสยาม (Siam Center ในปัจจุบัน) จุดที่ห้างสยามพารากอนอยู่ในปัจจุบันยังเป็นพื้นที่โรงแรมสยามอินเตอร์คอนติเนนตัล (เก่า) พื้นที่ตรงเซ็นทรัลเวิร์ลยังเป็นแนวตึกแถว และบิกซีราชดำริ่งตรงกันข้ามยังเป็นห้างไทยไทม์มาร์เก็ต ซึ่งถือเป็นห้างที่หุ้มนักในสมัยนั้น โดยเป็นห้างที่มีบันไดเลื่อนแห่งแรกในประเทศไทย นอกนั้นก็ยังมีห้างเซ็นทรัลที่วังบูรพา (ปัจจุบันเลิกไปแล้ว) ร้านเก่าที่สโลม และชิดลม (ซึ่งยังมีแค่ ๔ ชั้น) เซ็นทรัลลาดพร้าวก็เพิ่งเริ่มก่อสร้าง ดังนั้น สำหรับผมที่อยู่แถวสุทธิสาร ร้านสหกรณ์พระนครที่ปากซอยอารีย์ ที่มีซูเปอร์มาร์เก็ตทันสมัย ติดแอร์เย็นฉ่ำ มีบันไดเลื่อนพาไปดูของนานาชนิด รวมทั้งของเล่นที่ชั้นบน จึงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สะดวกมากแห่งหนึ่ง และความประทับใจส่วนหนึ่งก็มาจากคอฟฟี่ช็อป ซึ่งมีอาหารอร่อย ๆ หลายอย่าง เช่น ซูปรีมข้าวโพดและขนมปังก้อนกลม ๆ อบมาหอมนุ่ม ไก่อบที่แสนอร่อย แต่ที่ชอบมากในสมัยนั้นก็คือข้าวผัดอเมริกันนี่แหละ ที่ร้านจะผัดข้าวที่ใส่ซอสมะเขือเทศ แครอต ลูกเกด ผัดกับเนยจนหอมฉุย มีไข่ดาวสุกแบบ sunny side up โปะมา มีเครื่องเคียงเป็นขาไก่ทอด ๑ ชิ้น แฮม ๒ ชิ้น และไส้กรอกเวียนนาใหญ่ ๆ อีก ๑ ชิ้น ผมก็ติดใจความหลากหลายของเครื่องเคียงและรสชาติ แต่ก็ไม่เคยคิดอะไรเป็นพิเศษเกี่ยวกับชื่อ “ข้าวผัดอเมริกัน”

เมื่ออายุมากขึ้น ประสิทธิภาพมากขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีโอกาสไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกา ผมก็พบกับข้อเท็จจริงว่า American Fried Rice เป็นอาหารที่หาไม่ได้ในภัตตาคารสหรัฐฯ และแทบไม่มีใครที่โน่นรู้จัก นอกจากฝรั่งอเมริกันที่เคยมารับประทานที่เมืองไทย ผมถึงบางอ้อว่าข้าวผัดอเมริกันนี่คือข้าวผัด

ของไทยดี ๆ นี่เอง แต่ดัดแปลงเครื่องปรุงรสให้ดู “ฝรั่ง” และน่าจะทำออกมาเพื่อเอาใจจีไอ (ทหาร) อเมริกันที่เข้ามาเกลื่อนเมืองไทยในช่วงสงครามเวียดนาม ต่อมาหลังจากนั้นอีกหลายปีมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อผมได้เข้ามาทำงานที่เกี่ยวกับสหรัฐฯ อย่างจริงจัง และโดยเฉพาะเมื่อมาถึงปี ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวาระครบรอบ การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - สหรัฐฯ ครบ ๑๘๐ ปี ผมก็หันมา คิดถึงข้าวผัดอเมริกันอีกครั้ง และเห็นว่าเป็นอาหารที่สานสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ อย่างหนึ่งเลยทีเดียว เพราะเป้าหมายในการคิดทำออกมา ก็เป็นเพื่อเอาใจและ ผูกใจลูกค้าอเมริกันในไทย ในยุคที่อาหารไทยยังไม่เป็นที่นิยมหรือยอมรับทั่วโลก แบบในปัจจุบัน ก็เลยคิดอยากรู้ต้นตอของข้าวผัดอเมริกันมากขึ้น

ตามธรรมเนียมสังคมไทยยุคปัจจุบัน ผมไม่รอช้า มุ่งหาคอมพิวเตอร์ ไกล่ตัวเพื่อเปิดดูสารานุกรมยอดฮิตอย่างวิกิพีเดียทันที และพบว่าวิกิพีเดียไทย เล่าถึงต้นกำเนิดของข้าวผัดอเมริกันไว้สองเรื่อง โดยเรื่องแรกคือเป็นอาหารที่ น่าจะประยุกต์ขึ้นโดยคุณหญิงสุรีพันธ์ มณีวัต ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๒ – ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๑๙๙๙ - ๑๙๕๔) ในขณะที่ทำงานเป็นผู้จัดการของราชธานีภัตตาคาร ซึ่งเป็นร้านอาหารของกรมรถไฟที่ตั้งอยู่ในสนามบินดอนเมืองในขณะนั้น โดยเป็นการนำอาหารเข้าแบบอเมริกันคือไข่ดาวและไส้กรอก และอาหารกลางวัน แบบข้าวผัดที่เหลืออยู่จากการที่สายการบินได้ยกเลิกการสั่งจองในวินาทีสุดท้าย มาผสมผสานกันเพื่อรับประทาน และมีทหารอเมริกันมาเห็นและถามถึงชื่อ ข้าวผัดดังกล่าว คุณหญิงสุรีพันธ์จึงได้ตั้งชื่อว่า “อเมริกัน ฟรายด์ ไรซ์” หรือ “ข้าวผัดอเมริกัน” ในขณะที่เรื่องที่สองเล่าว่า พ่อครัวชื่อ “โกเจ็ก” เป็นผู้คิดค้น ข้าวผัดอเมริกันเพื่อบริการทหารอเมริกันที่ประจำการอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา และในค่ายรามสูรที่จังหวัดอุดรธานี ในช่วงที่ไทยเคยเป็นที่ตั้งฐานทัพสหรัฐฯ ในสงครามเวียดนาม นอกจากนั้นยังมีการสันนิษฐานกันไปอีกแบบว่า ต้นกำเนิด ของข้าวผัดอเมริกัน อาจมาจากอาหารที่เหล่า “คุณเธอ” ต่าง ๆ ได้คิดค้น พลิกแพลงขึ้นมาเพื่อเอาใจเหล่าจีไออเมริกันที่พวกหล่อนต้องให้การต้อนรับใน ช่วงสงครามเวียดนามเช่นกัน

เห็นได้ว่าต้นกำเนิดของข้าวผัดอเมริกันยังเป็นเรื่องสันนิษฐานกันเป็นส่วนใหญ่ ช่วงเวลาที่คิดค้นก็ไม่แน่นอน โดยมีช่วงเวลาที่ต่างกันมากระหว่างช่วงปีที่ระบุว่าคุณหญิงสุรีพันธ์ฯ น่าจะได้คิดค้นข้าวผัดอเมริกัน คือช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๒ – ๒๔๙๗ (ค.ศ. ๑๙๔๙ – ๑๙๕๔) และในช่วงสงครามเวียดนามที่ “โกเจ๊ก” ถูกระบุว่าคิดค้นข้าวผัดอเมริกัน ซึ่งจะเป็นระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๐ – ๒๕๑๘ (ค.ศ. ๑๙๕๕ – ๑๙๗๕) แต่หากพิจารณาว่าข้าวผัดอเมริกันน่าจะถูกคิดค้นขึ้นเพื่อเอาใจทหารฝรั่งอเมริกันที่เข้ามาในประเทศไทย ช่วงเวลาของสงครามเวียดนามระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕ – ๑๙๗๕ ก็น่าจะเป็นช่วงเวลาที่เป็นไปได้มากกว่าช่วงปี ค.ศ. ๑๙๔๙ – ๑๙๕๔ ของคุณหญิงสุรีพันธ์ฯ ที่จะตรงกับช่วงเวลาของสงครามอินโดจีนระหว่างกองทัพเวียดนามกับฝรั่งเศส และสงครามเกาหลี (ค.ศ. ๑๙๕๐ – ๑๙๕๓) ซึ่งแม้จะมีทหารอเมริกันเข้ามาในประเทศไทยในทั้งสองช่วงก็ตาม แต่จำนวนในช่วงแรกก็จะน้อยกว่าช่วงสงครามเวียดนามมาก เพราะเริ่มมีการตั้งฐานทัพสหรัฐฯ ในไทยตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ. ๑๙๖๔ และหลังจากนั้นทหารอเมริกันในไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ จนน่าจะมากกว่า ๔ หมื่นคนในไทยในช่วง ๓ - ๔ ปี ให้หลัง

ดังนั้น ในชั้นนี้สิ่งที่น่าสนใจพอสรุปได้ คือ ข้าวผัดอเมริกันถือกำเนิดมาเพื่อเอาใจฝรั่งอเมริกัน โดยเครื่องของข้าวผัด อาทิ ไข่ดาว หมูแฮม ไส้กรอก ซอสมะเขือเทศ ก็คือสิ่งที่คนไทยคิดว่าคนอเมริกันจะคุ้นเคยจากอาหารเช้าแบบอเมริกัน (American Breakfast) นอกจากนี้ วิธีการผัดข้าวผัด ซึ่งเปลี่ยนมาใช้ในการผัดข้าวกับเนย แทนผัดกับน้ำมันหมูแบบที่นิยมทำกันอยู่ในสมัยนั้น ก็ไม่น่าจะเป็นสิ่งที่คนไทยจะเรียกร้องหา แต่น่าจะตรงกับความคิดในสมัยนั้นว่า ซอสมะเขือเทศกับเนยเป็นสิ่งที่ฝรั่งนิยมและคุ้นเคยมากกว่ากลิ่นและรสของซีอิ๊วหรือน้ำมันหมู โดยสูตรข้าวผัดในช่วงสมัยต้น ๆ จะมีทั้งแบบใส่ซอสมะเขือเทศและไม่ใส่ซอสมะเขือเทศ

ส่วนในเรื่องว่าข้าวผัดอเมริกันคิดค้นขึ้นมาในช่วงไหนนั้น ผมมองว่าข้าวผัดอเมริกันน่าจะถือกำเนิดในช่วงสงครามเวียดนามมากกว่าช่วงก่อนหน้านั้น เพราะจะต้องมีเรื่องของ demand and supply ด้วย โดยช่วงสงครามเวียดนามเป็นช่วงที่มีทหารอเมริกันเข้ามาในไทยเป็นจำนวนมากกว่าสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สองและช่วงสงครามเกาหลี ซึ่งน่าจะช่วยสร้าง demand เพียงพอที่นอกจากจะผลักดันให้มีการคิดค้นเมนูนี้ขึ้นมาแล้ว ยังสามารถสร้างกระแสความนิยมให้เมนูดังกล่าวติดตลาดได้ ส่วนใครเป็นผู้คิดค้นนั้น ก็ถือว่ายังไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ชัดเจนละครับ แต่สรุปว่า ไม่ว่าใครคิดค้นเมนูนี้ขึ้นมา ก็ถือเป็นอาหารที่อร่อยและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง มีสีสันที่แสนจะสดใสชวนรับประทาน รวมทั้งมีสารอาหารครบ ๕ หมู่ด้วย

ปัจจุบันร้านอาหารไทยชั้นนำที่มีเมนูข้าวผัด ส่วนมากก็จะมีข้าวผัด-อเมริกันอยู่ในเมนูด้วย ร้านอาหารไทยนะครับ ไม่ใช่ร้านจีน เพราะไม่ปรากฏว่าร้านอาหารจีนตรง ๆ จะมีเมนูข้าวผัดอเมริกันเลย ซึ่งเป็นการตอกย้ำอีกประการหนึ่งว่าข้าวผัดอเมริกันเป็นผลประดิษฐ์ของคนไทย และต้องถือว่าปัจจุบันข้าวผัด-อเมริกันได้กลายเป็นอาหารคู่กับสังคมไทยไปแล้ว รวมทั้งเป็นที่นิยมของคนรุ่นใหม่ ๆ ดังเห็นได้จากการที่สมัยนี้ร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ อย่างเช่นเซเว่น-อีเลเวน เทสโกโลตัส ก็มีข้าวผัดอเมริกันเป็นอาหารจานด่วนสำเร็จรูปเอาใจคนรุ่นใหม่ที่เวลารัดตัวด้วยแล้ว

แม้ข้าวผัดอเมริกันจะมีถิ่นกำเนิดในไทย ทำเพื่อรองรับฝรั่งที่เข้ามาในไทย และเมื่อนอกอย่างอเมริกาอาจไม่มีขาย แต่ในทางกลับกัน ก็เป็นอาหารที่เราทำเองได้ง่ายในอเมริกา วัตถุดิบหาได้ง่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตที่อเมริกา เป็นการผสมความต้องการของสองวัฒนธรรมได้อย่างลงตัว และไม่ใช่

ผมคนเดียวด้วยที่คิดเช่นนั้น เพราะใครจะคิดว่า เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา ซึ่งพวกเราทราบกันดีว่าเป็นวันครบรอบการประกาศอิสรภาพของสหรัฐฯ หรืออีกนัยวันชาติอเมริกันนั่นเอง ผมก็ยังเปิดโทรทัศน์เห็นท่านทูตสหรัฐฯ ร่วมทำอาหารกับดาราดังของไทยอย่างชาคริต แย้มนาม โดยอาหารที่เลือกทำหรือครับ แน่นอนครับ ข้าวผัดอเมริกัน ผมจึงเรียกข้าวผัดอเมริกันว่าอาหารสานสัมพันธ์ไทย - อเมริกา

เรามาทำข้าวผัดอเมริกันกันเถอะ สูตรนี้ไม่ได้เป็นสูตรวิเศษระดับมิชลินหรือสูตรอมตะสำหรับข้าวผัดอเมริกันนะครับ เป็นเพียงแค่สูตรที่ผมใช้ทำเป็น

ประจำเท่านั้น และผมเองก็ไม่ได้หวังลิขสิทธิ์สูตรนี้ เพราะก็ยอมรับอย่างแอ่นอกว่า ได้ไปลอกคนอื่น ๆ มาก่อนแล้วอีกที และมาดัดแปลงเพิ่มเติมตามความชอบส่วนตัว ท่านผู้อ่านจะปรับแต่งอย่างใดก็ได้ครับ จะใช้วัตถุดิบแพนซีอย่างสแปม (Spam) ไก่วง ไช้กกระหา ไช้กกระจอกเทศ หรืออื่น ๆ ไต ๆ ก็ได้ ซึ่งความสนุกอย่างหนึ่งของการทำอาหารก็คือการปรับแต่งดัดแปลงไปเรื่อย ๆ ใช่มั้ยครับ

ส่วนผสมหลักข้าวผัดอเมริกัน

ข้าวสวย	๑	ถ้วย
(โดยควรเป็นข้าวเก่า อาจหุงล่งหน้า ๑ วันแล้วเข้าตู้เย็นไว้ก่อน)		
ไข่ไก่	๑	ฟอง
ลูกเกด	๑	ช้อนโต๊ะ
หอมใหญ่หั่นเต๋า	๑	ช้อนโต๊ะ
แครอทหั่นเต๋า	๑	ช้อนโต๊ะ
ถั่วลิสงคั่ว	๑	ช้อนโต๊ะ
น่องไก่	๑	ชิ้น หรือปีกไก่กลาง ๔ ชิ้น
แฮม	๒	ชิ้น หั่นเต๋า
ไส้กรอก	๔	ชิ้น ผ่าหัว - ท้ายไส้กรอกให้เป็นแฉก
ซีอิ๊วขาว	๑	ช้อนชา
ซอสถั่วเหลือง	๑	ช้อนชา
ซอสมะเขือเทศ	๒	ช้อนโต๊ะ
พริกไทยป่น	๑/๒	ช้อนชา
เกลือ	๑/๒	ช้อนชา
กระเทียมสับละเอียด	๑	ช้อนชา
เนยจืด		
น้ำมันพืช		

วิธีทำข้าวผัดอเมริกัน

๑. หมักไก่กับเกลือ พริกไทย ซีอิ๊วขาว
ทิ้งไว้ในตู้เย็นอย่างน้อย ๒ ชั่วโมง
๒. ตั้งกระทะให้ร้อน ใส่น้ำมันพืช และ
ทอดไข่ดาวด้วยไฟอ่อนให้สุก นำออกวางพักไว้
๓. ต่อจากนั้นทอดไส้กรอก จนสุกดีแล้วตักขึ้นพักไว้บนกระดาษซับน้ำมัน
๔. ทอดไก่ด้วยไฟปานกลางจนสุก แล้วตักขึ้นพักไว้บนกระดาษซับน้ำมัน
๕. ตั้งกระทะใหม่ที่ไฟปานกลาง ใส่กระเทียมกับเนยสดลงไป
ตามด้วยหัวหอมใหญ่ที่หั่นไว้ ผัดจนเริ่มหอม ใส่แฮมหั่นเต๋า
ลูกเกด ถั่วลันเตา ซอสมะเขือเทศ ซอสถั่วเหลือง
ผัดให้เข้ากัน เติมข้าวสวยผัดให้เข้ากัน จนข้าวเริ่มเปลี่ยนเป็นสีส้ม
ชิมและปรุงรสตามชอบ โรยพริกไทยป่นลงไป ปิดเตาและยกลงได้
๖. ตักข้าวใส่ถ้วยเล็กเพื่อเป็นแม่พิมพ์ คว่ำลงบนจาน
จัดเสิร์ฟคู่กับไข่ดาว ไส้กรอกและไก่ทอด อาจประดับเพิ่มเติม
ด้วยแตงกวา และมะเขือเทศสดเป็นเครื่องเคียง

Bon Appetit นะครับ 🍴

งูเห่าและ พญาอินทรี

การฝึกคอบร้าโกลด์ ๑๓

นฤทัย กลิ่นอตุง

เมื่อพูดถึงคอบร้าโกลด์ (Cobra Gold) แล้ว เชื่อว่าหลายคนคงจะพอคุ้นเคยกับชื่อการฝึกนี้ และแน่นอนว่าคงจะนึกถึงสหรัฐอเมริกาเป็นอันดับแรก และรู้ว่าเป็นเรื่องของ การฝึกซ้อมทางทหาร สำหรับดิฉันเองในตอนแรกก็มีความเข้าใจเพียงผิวเผินว่า คอบร้าโกลด์ก็คือการฝึกร่วมระหว่างกองทัพไทย และกองทัพสหรัฐฯ ซึ่งก็ไม่ถือว่าผิดซะทีเดียว แต่เมื่อดิฉันได้รับมอบหมายจากกองอเมริกาเหนือเข้าเข้าร่วมการฝึกคอบร้าโกลด์ ๑๓ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา ก็ทำให้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมาย

คอบร้าโกลด์ คืออะไร

การฝึกคอบร้าโกลด์เป็นการฝึกร่วม/ผสมทางการทหารระดับพหุภาคีที่ใหญ่และมีขึ้นมายาวนานที่สุดในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยจัดขึ้นในประเทศไทยเป็นประจำทุกปีมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ ปัจจุบันการฝึกในครั้งนี้อถือว่าเป็นการฝึกร่วมปีที่ ๓๒ แล้ว โดยใช้รหัสการฝึกว่า Cobra Gold 13 ซึ่งมาจากปี ค.ศ. ๒๐๑๓ โดยมีกองทัพไทยและกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (USPACOM) เป็นเจ้าภาพร่วมของการฝึก

ความร่วมมือด้านการฝึกทางทหารระหว่างไทยและสหรัฐฯ เริ่มต้นตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสงครามเย็นที่ไทยและสหรัฐฯ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด โดยเฉพาะความร่วมมือทางการทหาร อันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับภัยคุกคามจากลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งแรกเริ่มเดิมทีเป็นเพียงการฝึกร่วมระหว่างไทยกับสหรัฐฯ เท่านั้น แต่ต่อมาได้ขยายขอบเขตมาเป็นการฝึกร่วมนานาชาติ โดยยังมีไทยและสหรัฐฯ เป็นเจ้าภาพร่วมและเปิดโอกาสให้ประเทศที่สนใจจัดผู้แทนเข้าร่วมสังเกตการณ์การฝึกได้

เหตุผลของการขยายขอบเขตและการปรับแนวทางการฝึกก็เพื่อตอบรับต่อการเปลี่ยนแปลงในโลก ที่กองกำลังทางทหารมิได้มีหน้าที่เพียงการสู้รบและป้องกันประเทศเท่านั้น เพราะเมื่อสงครามเย็นยุติลง สถานการณ์ด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยความเป็นไปได้ที่จะเกิดสงครามขนาดใหญ่ก็มีน้อยลง ดังนั้น การฝึกคอบร้าโกลด์จึงได้เพิ่มรูปแบบการฝึกให้มีปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม (Military Operation Other Than War) ภายใต้กรอบของสหประชาชาติเข้าไว้ด้วย เช่น การปฏิบัติการเพื่อรักษาสันติภาพ และลดความขัดแย้ง การต่อต้านการก่อการร้าย การบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และอื่น ๆ

Cobra Gold 13

การฝึก Cobra Gold 13 จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๑ – ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยสถานที่ฝึกหลักและเป็นพื้นที่ที่ติดกันได้เข้าร่วมก็คือ โรงแรมเลอเมอร์เดียน จังหวัดเชียงใหม่ หลายท่านพออ่านมาถึงตรงนี้จะสงสัยว่า ฝึกทหารแล้วมาฝึกในโรงแรมได้อย่างไร ฝึกอะไรกัน ดิฉันจะขออธิบายเพิ่มเติมว่า การฝึกเกิดขึ้นที่นี่เป็นหลักและอยู่ในโรงแรมตลอดทั้งวัน เพราะในปีนี้เป็น

การฝึกแบบ light year คือเป็นการฝึกด้านการวางแผนเป็นหลัก และแผนปฏิบัติการที่เสร็จสมบูรณ์จากการฝึกในปีนี้จะถูกนำไปใช้ในการฝึกปีต่อไป คือ Cobra Gold 14 ที่เรียกว่า Heavy Year ซึ่งจะเป็นการฝึกนอกสถานที่ มียุทธโธปกรณ์ และกำลังพลเต็มอัตราเลยทีเดียว ดังนั้น แต่ละรอบของการฝึก (cycle) สถานการณ์หรือโจทย์ที่ถูกกำหนดขึ้นจะใช้สำหรับการฝึก ๒ ปี คือจะฝึกวางแผนปฏิบัติการใน light year และปฏิบัติการจริงใน Heavy year สลับกันไปทุก ๆ ปี

นอกจากการฝึกวางแผนด้านเสนาธิการ ซึ่งถือว่าเป็นการฝึกหลักของปีนี้แล้ว ยังมีการฝึกละเอียดที่จังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย คือ การฝึกภาคสนาม (Field Training Exercise - FTX) โครงการช่วยเหลือประชาชน (Humanitarian Civic Assistance - HCA) โครงการแพทย์เคลื่อนที่ (Medical Service Assistance - MEDCAP) การฝึกโจมตีสะเทินน้ำสะเทินบก (Amphibious Assault) การฝึกอพยพประชาชนออกนอกพื้นที่ความขัดแย้ง (Non Combatant Evacuation Operation) และการดำเนินกลยุทธ์ด้วยกระสุนจริง ไปพร้อม ๆ กันด้วย จึงไม่ต้องแปลกใจหากได้ทราบว่าจำนวนผู้เข้าฝึกในแต่ละปีโดยเฉพาะช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาจะมีตัวเลขในหลักพันถึงหลักหมื่นเลยทีเดียว

สถานการณ์การฝึก Cobra Gold 13

ในครั้งนี้เป็น การจำลองเหตุการณ์ให้เกิดขึ้นในภูมิภาคสมมุติที่มีลักษณะเป็นเกาะชื่อ เกาะ “แปซิฟิกา” (Pacifica) ในมหาสมุทรแปซิฟิก ประกอบด้วย ๕ ประเทศ คือ Arcadia, Kuhistan, Mojavia, Tierra del Oro และ Sonora โดยได้เกิดความขัดแย้งของกลุ่มชนพื้นเมือง ๓ กลุ่มในประเทศ Sonora และมีการต่อสู้ระหว่างกำลังของรัฐบาลและกองกำลังของชนกลุ่มน้อย ทำให้ประชาชนของประเทศนั้นได้รับผลกระทบมาก ส่งผลให้เกิดการอพยพของผู้คนออกจากพื้นที่ แต่สถานการณ์ไม่ได้มีเพียงเท่านี้ เพราะมีเหตุการณ์ใต้ผืนน้ำในบริเวณตอนใต้ของเกาะ Pacifica ทำให้สถานการณ์ต่างๆ ยิ่งวิกฤตมากขึ้น โดยเฉพาะสภาพของผู้พลัดถิ่นและผู้อพยพที่ยิ่งเลวร้ายมากขึ้น จนเกินกว่ากำลังของประเทศทั้ง ๕ ในภูมิภาคจะจัดการได้ ทำให้สหประชาชาติมีข้อมติจัดตั้งกองกำลังผสมนานาชาติ ซึ่งก็ประกอบไปด้วยประเทศทั้งหลายที่เข้าร่วมการฝึกคอบร้าโกลด์ในครั้งนี้ โดยไทยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำกองกำลังผสมดังกล่าว เพื่อทำให้เกิดสันติภาพในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง

ป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และเพื่อให้ UN Peace Keeping Operation เข้าไปปฏิบัติงานต่อไปได้ ซึ่งเมื่อเห็นสถานการณ์สมมุติตั้งนี้แล้ว หลายคนอาจคิดว่าเหตุการณ์สมมุติมีความคล้ายคลึงกับหลายๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกใบนี้ ประมาณว่ามีเค้าโครงมาจากเรื่องจริงหรือ based on a true story นั่นเอง

ในปีนี้มีผู้เข้าร่วมการฝึกทั้งหมดประมาณ ๑๒,๕๐๐ คนจาก ๗ ประเทศ คือ ไทย สหรัฐฯ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ และมาเลเซีย ที่เข้าร่วมการฝึกทั้งในฝ่ายอำนวยการและการฝึกภาคสนาม นอกจากนี้ ยังมีประเทศเข้าร่วมเฉพาะการฝึกฝ่ายเสนาธิการผสมส่วนเพิ่มนานาชาติ อีก ๑๑ ประเทศ คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ บรูไน บังกลาเทศ อินเดีย เนปาล มองโกเลีย ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส อิตาลี และมีประเทศผู้สังเกตการณ์การฝึก ๑๐ ประเทศ คือ ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ ติมอร์-เลสเต ศรีลังกา จีน รัสเซีย แอฟริกาใต้ นิวซีแลนด์ เนเธอร์แลนด์ ซึ่งถือเป็นปีแรกที่เมียนมาร์ได้เข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ และตามที่ดิฉันได้เกริ่นไว้ก่อนหน้านี้ว่าบุคลากรที่เข้ารับการฝึกได้กระจายอยู่ตามส่วนการฝึกต่าง ๆ โดยในส่วนของกรฝึกหลักสำหรับการวางแผนส่วนเสนาธิการ (STAFFEX) ที่โรงแรมเลอเมอริเดียน เชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมประมาณ ๒๐๐ กว่าคนเท่านั้นเอง

ดิฉันเข้าร่วมการฝึกอยู่ในส่วนควบคุมการฝึก (Exercise Control Group - ECG) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่เล่นตามบทบาทสมมุติต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายการเมืองการทหาร (Pol-Mil Lead) ฝ่ายข่าวกรอง (Intel Cell Lead) ผู้ประสานงานด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Coordination) ผู้แทนกองกำลังของประเทศต่าง ๆ ผู้แทนองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross - ICRC) และสหพันธ์สภากาชาดและสภาเสี้ยววงเดือนแดงระหว่างประเทศ (The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies - IFRC) เป็นต้น ซึ่งผู้รับบทบาทต่าง ๆ จะนั่งอยู่ด้วยกันภายในห้องสี่เหลี่ยมขนาดไม่กว้างนักมีลักษณะโต๊ะประชุมเล็ก ๆ โดยผู้เล่นแต่ละคนจะนั่งตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ และมีคอมพิวเตอร์ที่ได้บรรจุโปรแกรมที่เชื่อมโยงกันเพื่อประสานงาน และสามารถแชร์ข้อมูลกันได้ในทันทีที่อยู่ในส่วนควบคุมการฝึกจะมีหน้าที่ให้คำแนะนำ/สถานการณ์เพิ่มเติมแก่ผู้รับการฝึก (Training Audience) ที่ต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานของกองกำลังผสมนานาชาติตามอำนาจ/หน้าที่ และขอบเขตการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งดิฉัน

จะได้รับบทบาทเป็นผู้ควบคุมฝ่ายการเมืองและทหาร (Pol-Mil Lead) ควบคู่กับท่านทูต Victor L. Tomseth อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งหน้าที่หลักของผู้ควบคุมฝ่าย การเมืองและทหาร จะมีการโต้ตอบกับผู้เข้าร่วมการฝึกฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะ การตอบข้อสงสัย หรือการตีความข้อกำหนดของสหประชาชาติ และข้อจำกัด ทางการเมืองและการต่างประเทศต่างๆ ที่ฝ่ายผู้วางแผนปฏิบัติการ ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นนายทหารพึงรู้ ผ่านการติดต่อกันในระบบ ที่มีลักษณะการส่งอีเมลล์ที่ ติดตั้งในคอมพิวเตอร์ประจำที่นั่งนั่นเองคะ แต่ในฐานะผู้เข้าร่วมการฝึกมือใหม่ ดิฉันเองมักจะเป็นผู้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เสียเองเช่นกัน

ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมฝึก

นอกจากการอยู่ในส่วนควบคุมการฝึกแล้ว ดิฉันมีโอกาสดำเนินการ บรรยายสรุปเกี่ยวกับการทำงานด้านมนุษยธรรม และการให้ความช่วยเหลือ ผู้ลี้ภัยหรือได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง รวมถึงการให้ความช่วยเหลือ มนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติโดยผู้แทน ICRC และ IFRC ที่เน้นความเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ โดยยึดหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้รับการฝึกซึ่งส่วนใหญ่เป็นทหารที่จะปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ ความขัดแย้ง เข้าใจถึงบทบาทและภารกิจของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาเพราะเป็นผู้ที่จะต้องที่ต้องปฏิบัติงานควบคู่กัน

นอกจากนี้ ดิฉันยังได้เห็นถึงกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและ ละเอียดรอบคอบในการวางแผนการทำงานอย่างมาก การวางแผนต่าง ๆ ต้องมี ความเข้าใจต่อสถานการณ์อย่างละเอียด และอาศัยการรวบรวมข้อมูลอย่าง รอบด้าน เข้าใจวัตถุประสงค์และขอบเขตการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ เสนอทางเลือกปฏิบัติงาน มีการสื่อสารกับส่วนต่างๆ นำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลดีและผลเสียที่อาจจะ เกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติตามแผนการอันใดอันหนึ่ง

ทำไมต้องมีปฏิบัติการเพื่อบรรเทา ภัยพิบัติและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

ไหน ๆ ก็เล่าเรื่องการฝึกคอบร้าโกลด์แล้ว ดิฉันก็ขออนุญาตพูดถึงเรื่อง การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief – HADR) สักเล็กน้อย เพราะเรื่องนี้ไม่ได้ เป็นเพียงโจทย์สมมุติที่ผู้เข้าร่วมการฝึกคอบร้าโกลด์ต้องวางแผนปฏิบัติการ ด้านความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและภัยพิบัติ แต่ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ยังเป็นเหตุการณ์จริงที่ประเทศในภูมิภาคนี้ต้องเผชิญอยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็น เหตุการณ์สึนามิที่เกิดขึ้นในบริเวณอ่าวไทย พายุไซโคลนนากิซ หรือแผ่นดินไหว ที่เกิดขึ้นอีกหลายครั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิด ความเสียหายอย่างรุนแรงต่อทรัพย์สินและชีวิตของประชาชน และจำเป็นต้อง ได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ซึ่งถ้าเราลองนึกย้อนกลับไปก็เห็นว่า ความร่วมมือของประเทศต่างๆ การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น อาหาร น้ำ ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม รวมถึงบุคลากรที่จะเข้าให้ความช่วยเหลือ ในพื้นที่เกิดเหตุเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้นความร่วมมือด้าน HADR จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค การจัดให้มีแนวปฏิบัติร่วมกันสำหรับการปฏิบัติการกิจให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การจัดฝึกอบรมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน การมีศูนย์กลางในการควบคุมและประสานงานส่วนต่าง ๆ รวมทั้งมีการมีเครื่องมือเครื่องมือที่พร้อมใช้งานในช่วงวิกฤตการณ์ การเตรียมการจัดส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การจัดให้มีการฝึกด้าน HADR จึงเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับประเทศต่าง ๆ

คอบร้าโกลด์และกิจกรรมเพื่อสังคม

นอกจากเนื้อหาของการฝึกคอบร้าโกลด์ที่มุ่งเน้นปฏิบัติการทางทหาร นอกเหนือจากสงครามแล้ว ปัจจุบันมีความพยายามเชื่อมโยงเรื่องความร่วมมือทางการทหารกับความเป็นอยู่ที่ดีและความมั่นคงของประชาชนในภูมิภาค โดยมีการขยายให้การฝึกคอบร้าโกลด์ให้มีความใกล้ชิดกับมิติของประชาชนมากขึ้น จากการกำหนดเนื้อหาการฝึกมุ่งเน้นการช่วยเหลือประชาชนจากภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ การฝึกยังมีกิจกรรมเพื่อสังคมที่นอกเหนือจากการฝึก หรือ CSR ของทหารสหรัฐฯ และทหารไทยที่เข้าไปช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ อาทิ โครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคให้ชุมชนและโรงเรียน รวมทั้งการจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่เพื่อให้การรักษายาบาลและทันตกรรมแก่ประชาชนในบริเวณรอบพื้นที่การฝึก เป็นต้น

มองคอบร้าโกลด์ - มองความสัมพันธ์ ไทยและสหรัฐฯ

แม้การฝึกคอบร้าโกลด์จะเป็นความร่วมมือที่เน้นมิติด้านการทหาร แต่ก็สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ได้บ้างไม่มากนัก โดยการฝึกคอบร้าโกลด์เริ่มต้นจากความร่วมมือระหว่างไทยกับสหรัฐฯ ที่เน้นตอบสนองภัยคุกคามด้านความมั่นคงในขณะนั้น เมื่อเวลาผ่านไปสถานการณ์เปลี่ยนแปลง การฝึกร่วมระหว่างไทยและสหรัฐฯ ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ได้มีการปรับให้สอดคล้องและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกและภูมิภาคได้ นอกจากนี้ การฝึกร่วมของสองประเทศก็ได้ขยายให้ประเทศอื่นๆ เข้าร่วมการฝึกด้วยเพื่อหวังให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศต่าง ๆ ในวงกว้างมากขึ้นด้วย

เช่นเดียวกับภาพความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ที่นอกจากความสัมพันธ์ที่มีมาอย่างยาวนานกว่า ๑๘๐ ปี ครอบคลุมทุกมิติ และมีพลวัตรอยู่เสมอแล้ว ความสัมพันธ์ไทย - สหรัฐฯ ในอนาคตจะมุ่งเน้นความเป็นหุ้นส่วนที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อภูมิภาคโดยรวม

** ปล. หลายท่านอาจสงสัยว่าอ่านมาจนจบแล้วยังไม่ทราบว่างูเห่าและงูอินทรีเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ที่จริงก็ไม่มีเหตุผลซับซ้อนอะไร นอกจากผู้เขียนได้นึกถึงสัญลักษณ์ของการฝึกคอบร้าโกลด์ที่มีรูปของงูเห่าและงูอินทรี ☸

อีกสักครั้งกับ China-ASEAN Plaza (Nanning) โอกาส (ที่มาพร้อมกับความเสี่ยง!) ในการเจาะตลาดจีนผ่าน “หัวเมืองรอง”

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีนประจำนครหนานหนิง

เมื่อปลายปี ๕๔ ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีนประจำนครหนานหนิง (BIC) ได้มีโอกาสไปสำรวจ China - ASEAN Plaza ณ นครหนานหนิง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง (มณฑลกว่างซี) อภิมหาโครงการที่ทางการเงิน

หมายมั่นปั้นมือให้เป็นศูนย์การค้าสารพัดอย่างสไตล์ “ตลาดอู่” อันเลื่องชื่อของมณฑลเจ้อเจียง (“China - ASEAN Plaza (Nanning)” ช่องทาง “ปักธง” ในตลาดจีนของ SMEs ไทย ที่น่าลอง) ช่วงนั้นผู้บริหารโครงการฯ กำลังชะม้กเข้มนเดินสายชักจูงผู้ประกอบการของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงพี่ไทยเราให้มาเปิดร้านที่ Plaza แห่งนี้ กลยุทธ์ต่าง ๆ ถูกนำออกมาใช้เป็นแม่เหล็กดึงดูดผู้ประกอบการจากอาเซียน รวมถึงการคิดค่าเช่าพื้นที่ราคาถูก ให้ขาย ๖ ปีแต่จ่ายค่าเช่า ๑ ปี

เกือบ ๒ ปีหลังจากการใช้กลยุทธ์ต่างๆ China-ASEAN Plaza ได้เปิดให้บริการไปเมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ BIC ได้มีโอกาสกลับไปเยี่ยมชม Plaza แห่งนี้อีกครั้งหนึ่ง จึงอยากจะแชร์สิ่งที่ได้ไปพบเห็นมา พร้อมข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับโอกาสและความท้าทายของการมาลงทุนที่ Plaza แห่งนี้

อีกสักครั้งกับ China-ASEAN Plaza (Nanning) : ๙๑
โอกาส(ที่มาพร้อมกับความเสี่ยง!) ในการเจาะตลาดจีนผ่าน “หัวเมืองรอง” :

China - ASEAN Plaza ในวันนี้

ขอทำความเข้าใจกันว่า China - ASEAN Plaza เกิดขึ้นภายใต้บริบทของนโยบายการผลักดันให้มณฑลกวางซี เป็น “ประตูสู่อาเซียนของจีน” โดย Plaza เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ China South City Nanning ซึ่งประกอบด้วยอาคารขายของขนาดใหญ่ ๑๐ อาคาร โดย China - ASEAN Plaza ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร ตั้งอยู่ชั้น ๔ ของอาคารหมายเลข ๔ ตามแผนงานผู้พัฒนาโครงการฯ ตั้งเป้าไว้ว่า เมื่อเปิดบริการภายใน Plaza จะมีร้านค้าจากอาเซียนประมาณ ๒,๐๐๐ ร้าน (คำนวณจากพื้นที่มาตรฐานใน Plaza ๑ ร้านเท่ากับ ๒๕ ตารางเมตร) โดยในจำนวนนี้ น่าจะเป็นผู้ประกอบการจากไทยไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ราย ทั้งนี้ หากมีผู้ประกอบการไทยสนใจมากกว่านี้ ผู้พัฒนาโครงการฯ ก็พร้อมจัดสรรพื้นที่เพิ่มเติมให้

จากการไปสำรวจอีกครั้งหนึ่งเมื่อต้นเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ปัจจุบัน ๔ อาคาร ใน ๑๐ หลัง ก่อสร้างเสร็จแล้ว แต่เปิดให้บริการเพียง ๑ หลัง คือ อาคารหมายเลข ๔ และเปิดให้บริการเพียงชั้นเดียวเท่านั้น คือ ชั้น ๔ ซึ่งเป็นที่ตั้งของ “China-ASEAN Plaza” อย่างไรก็ดี เป็นที่คาดว่าโซนขายใบชาและโซนเฟอร์นิเจอร์ไม้แดงที่กำลังตกแต่งภายในอยู่ ซึ่งอยู่ที่ชั้น ๒ และชั้น ๓ ของอาคารหลังนี้เช่นกัน น่าจะเปิดให้บริการได้ในไม่ช้า

แม้เปิดให้บริการแล้ว แต่ภายใน Plaza ณ วันนี้ โซนไทยเป็นส่วนเดียว
ที่เปิดบริการเกือบเต็มพื้นที่ ขณะที่โซนอื่นที่เปิดบริการแล้วบางส่วน คือ
โซนเวียดนาม โซนมาเลเซีย และฟู้ดคอร์ทอาเซียน ส่วนโซนของประเทศสมาชิก
อาเซียนที่เหลือ ยังไม่เปิดบริการ พุดให้ชัดกว่านี้ก็คือ โซนไทยเป็นส่วนที่
ใหญ่ที่สุดใน Plaza โดยมีสินค้าไทยวางจำหน่ายแบบ “จัดหนัก” ทั้งประเภท
อาหารทานเล่น ของขบเคี้ยว ของขวัญและของแต่งบ้าน ขณะที่โซนเวียดนาม
และมาเลเซียยังมาแบบไม่ “จัดเต็ม” สักเท่าไร

จากการสอบถามผู้ประกอบการได้ข้อมูลว่า ร้านค้าที่เปิดให้บริการแบ่ง
ออกเป็น ๓ ประเภท คือ **หนึ่ง** ร้านที่ผู้ประกอบการรายย่อยจากอาเซียนมา
เปิดบริการเอง ซึ่งยังมีอยู่แบบ “นับหัวได้” **สอง** ร้านขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่
ต่อเนื่องกันหลายแผง อาทิ ส่วนที่ขายของแต่งบ้านและเฟอร์นิเจอร์ของไทย
และสาม ส่วนซูเปอร์มาร์เก็ตสินค้าไทย เวียดนาม และมาเลเซีย ซึ่งเป็นส่วน
แยกกันในแต่ละโซนของแต่ละประเทศด้วย โดยประเภทที่**สอง**และ**สาม**นี้
ผู้พัฒนาโครงการฯ และบริษัทพันธมิตรเขาดำเนินการเอง

อ่านแล้วอย่างงว่า ไหนบอกว่าใช้เวลาเกือบ ๒ ปี ไปชักจูงผู้ประกอบการ
อาเซียนมาเปิดร้านใน Plaza แล้วไหนผู้พัฒนาโครงการฯ ถึงมาแย่งเปิดร้าน

เสียเอง ที่เป็นเช่นนี้ BIC เดว่าเป็นเพราะ (ยัง) หาผู้ประกอบการจากอาเซียน ในจำนวนที่วางแผนไว้มาเปิดร้านไม่ได้ล่ะสิ! แต่มีความจำเป็นต้องเปิดดำเนินการแล้ว หลังจากเลื่อนมาหลายครั้งหลายครา ด้วยเหตุนี้ ในโซนไทย จนถึงปัจจุบันจึงมีผู้ประกอบการจากไทยเพียง ๓ รายที่มาเปิดร้านอยู่ใน Plaza รายหนึ่งขายอัญมณี รายหนึ่งขายผลิตภัณฑ์สปา และอีกรายขายเสื้อผ้า และกระเป๋าใส่โทรศัพท์มือถือ ขณะที่โซนมาเลเซียและเวียดนามก็เช่นเดียวกัน ร้านค้ายังมีไม่มาก โดยส่วนใหญ่เป็นส่วนที่ผู้พัฒนาโครงการฯ ลงทุนเปิดเอง

“โอกาส” ที่มาพร้อมกับ “ความเสี่ยง”

มาถึงตรงนี้ หลายคนที่เคยสนใจ หรืออยากจะมาลองเปิดร้านใน China - ASEAN Plaza แห่งนี้รู้สึกตั้ง อาจความรู้สึกว่า โชคดีจังที่ไม่ได้มาลงทุน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลประโยชน์ของการของ Plaza และผู้ประกอบการแต่ละราย เป็นเช่นไร BIC ไม่อยู่ในสถานะที่จะเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ แต่ที่แน่ ๆ ข้อสังเกตประการสำคัญที่ BIC ได้จากการไปสำรวจครั้งนี้ คือ Plaza เป็น “โอกาส” ที่น่าสนใจ ในขณะเดียวกัน ก็มี “ความเสี่ยง” สูงด้วยเช่นกัน หากท่านเป็นผู้หนึ่งที่กำลังสนใจจะบุกตลาดจีนผ่าน “หัวเมืองรอง” อย่างนครหนานหนิง กว่างซี ก็ขอให้ท่านพิจารณาประเด็นจุดแข็งและจุดอ่อนของ Plaza ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ให้ดี เพื่อจะได้วางแผนธุรกิจได้อย่างรอบคอบและรอบด้าน

จุดแข็งประเด็นแรก เป็นเรื่อง “มหภาค” ในเชิงนโยบาย คือ Plaza ได้รับการสนับสนุนทั้งจากรัฐบาลกลางของจีน และรัฐบาลมณฑลกว่างซี นายกรัฐมนตรีจีนถึงขนาดเคยประกาศในเวทีประชุมระหว่างประเทศเมื่อปลายปี ๕๔ เพื่อเชิญชวนผู้ประกอบการจากอาเซียนมาลงทุนใน Plaza แห่งนี้ กันเลยทีเดียว ขณะเดียวกัน ทางการกว่างซีก็ประกาศให้ Plaza เป็น ๑ ใน ๓ สถานที่จัด China - ASEAN Expo งานช้างประจำปีของหนานหนิง

หากจะพูดว่า **จุดเด่นประการที่สอง** เกิดจากการเปิดสู่ภายนอก ไม่นานนักของกว้างซีเอง หลายท่านคงแปลกใจว่า เอ๊ะ! หมายความว่าอะไร พุดง่าย ๆ ก็คือ การเปิดสู่ภายนอกเข้าและเป็น “**หัวเมืองรอง**” ทำให้ตลาดในกว้างซียังไม่ “**เต็ม**” และการแข่งขันยังไม่ดุเดือดเท่ากับในหัวเมืองหลักอย่าง ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้หรือกว่างโจว จุดเด่นนี้มีประโยชน์มากสำหรับ SMEs ที่สายป่านอาจจะไม่ได้ยาวเท่าไร อีกทั้งยังช่วยชดเชยข้อด้อยด้านต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงในการนำสินค้าจากอาเซียนเข้ามายังกว้างซี ยกตัวอย่างเช่น หากท่านมีผลิตภัณฑ์กีฬามวยไทยจะมาลองขายในจีน และเลือกไปลงทุนเปิดร้านที่กว่างโจวหรือเซี่ยงไฮ้ ท่านจะต้องเจอคู่แข่งที่หลากหลายที่เข้าตลาดมาก่อนแล้ว แต่หากท่านมาที่ China - ASEAN Plaza ของกว้างซี ท่านก็จะเป็นเจ้าของร้านซึ่งจะทำให้ช่วงชิงพื้นที่และส่วนแบ่งตลาดได้ไม่ยาก หากรู้จักวางแผนการตลาด รวมถึงการจับตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market)

จุดแข็งประการที่สาม คือ โปรโมชันและมาตรการส่งเสริมการลงทุนต่าง ๆ ที่ผู้บริหารโครงการ China - ASEAN Plaza จัดมาดึงดูดผู้ประกอบการอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าพื้นที่ราคาถูก การให้ทางเลือกการลงทุนแบบร่วมทุนกับผู้บริหารโครงการฯ (joint venture) เพื่อแชร์ความเสี่ยงทางธุรกิจ และการให้บริการเสริมแบบน้อง ๆ One Stop Service อาทิ บริการโกดัง ชิปปิ้ง (ขนจากท่าเรือไทยจนมาถึงแผงที่ Plaza) และงานด้านโลจิสติกส์อื่น ๆ

ที่นี่ มาดูจุดอ่อนของ Plaza กันบ้าง

ประการแรก เช่นเดียวกับการเป็นจุดแข็ง การที่กว้างซีเปิดสู่ภายนอกได้ไม่นานนักก็เป็นจุดอ่อนเช่นกัน พูดให้เห็นภาพก็คือ กว้างซียังมีปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างและศักยภาพทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับ software ของการจะเป็นประตูสู่อาเซียน อาทิ การมีผู้ทำการค้ากับต่างประเทศน้อยรายและเป็นรายเล็ก และความไม่สะดวกด้านโลจิสติกส์ในการขนส่งสินค้ากับอาเซียน นอกจากนี้ สินค้าอาเซียนหลายอย่างก็ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนกว้างซี แม้ว่าจะมีความสนใจและความอยากลองของใหม่ตามการเติบโตของชนชั้นกลางของกว้างซีก็ตาม เช่น การนำเครื่องปรุงสำเร็จรูป “แกงเขียวหวาน” มาวางขาย อาจมีความสนใจจะซื้ออยู่บ้าง แต่เชื่อแน่ว่าชาวกว้างซีหลายคนยังไม่รู้ว่าซื้อไปแล้วจะปรุงอย่างไร ต้องซื้ออะไรเพิ่ม ฯลฯ ดังนั้น ผู้ประกอบการ

ที่สนใจจึงต้อง “ทำการบ้าน” มาพอสมควร เพื่อ “สร้างดีมานด์” และเจาะตลาดท้องถิ่น ฝากไว้เป็นข้อคิดไว้เป็นข้อคิดว่า ในหัวเมืองรองอย่างหนานหนิง การมาเปิดร้านใน Plaza นั้นผู้ประกอบการจะต้องเป็นฝ่ายวิ่งเข้าหาลูกค้าเอง ซึ่งแตกต่างจากการไปเปิดร้านในห้างของหัวเมืองหลักที่ลูกค้ามักจะวิ่งเข้ามาหาเอง ประมาณว่าเป็นมาบุญครอง แพลตินั่มประตูน้ำ หรือสวนจตุจักร

จุดอ่อนประการที่สอง เป็นเรื่อง “ทำเลที่ตั้ง” ซึ่งเป็นปัญหาทางกายภาพของ Plaza เอง กล่าวคือ China-ASEAN Plaza นี้ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของหนานหนิง ซึ่งค่อนข้างไกลจากเขตเมือง การคมนาคมยังไม่ค่อยสะดวก และปัจจุบันยังถือเป็นพื้นที่ชนบทที่ประชาชนมีกำลังซื้อไม่มาก อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนนี้น่าจะค่อยๆ หมดไปตามกาลเวลาอันเนื่องมาจากการพัฒนาเมือง

ข้อด้อยประการสุดท้าย เป็นข้อจำกัดของ Plaza ที่ทำให้ไม่เหมาะสมกับสินค้าที่มีอายุการวางขายสั้น (Shelf Life) พุด่ง่ายๆ ก็คือ ปัจจุบัน Plaza ยังไม่มีคนไปจับจ่ายมากนัก ขณะเดียวกันระบบการขนส่งสินค้าจากอาเซียนไปที่นั่นก็ยังไม่สะดวกมากนัก ไหนจะต้องเจอกับระเบียบและขั้นตอนการตรวจปล่อยสินค้าที่ค่อนข้างจะเข้มงวดและใช้เวลาของเงินอีก ดังนั้นหากใครคิดว่าจะนำสินค้าปริมาณมาก ๆ แต่ shelf life สั้นไปวางขายใน Plaza โดยเฉพาะอาหาร ก็คงไม่เหมาะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การมาเปิดร้านที่ Plaza และนำสินค้าเข้ามาในปริมาณไม่มากนัก เพื่อเป็น “หน้าร้าน” และสร้างความน่าเชื่อถือในการมาทำตลาดในท้องถิ่นน่าจะเหมาะสมกว่า

บทส่งท้าย

ตอนนี้ คงยังเร็วเกินไปที่จะสรุปว่า China-ASEAN Plaza (Nanning) จะรุ่งหรือจะร่วง เพราะเพิ่งเปิดมาได้ไม่ถึงเดือน จากการประมวลข้อมูลต่าง ๆ BIC มองว่า Plaza แห่งนี้ เป็น “โอกาส” ทางธุรกิจที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการไทยในการบุกเบิกตลาดใหม่ ๆ ของจีนที่ยังมีคู่แข่งไม่มากนัก

อีกสักครั้งกับ China-ASEAN Plaza (Nanning) : ๙๗
โอกาส(ที่มาพร้อมกับความเสี่ยง!) ในการเจาะตลาดจีนผ่าน “หัวเมืองรอง” :

ทว่า “ความเสี่ยง” ก็สูงพอ ๆ กับแคลเซียมในนมวัวด้วย ดังนั้น ผู้ประกอบการที่จะมาต้องมีความพร้อมและศักยภาพที่เพียงพอ รวมถึงแผนธุรกิจที่ชัดเจน ซึ่ง BIC พร้อมให้บริการเป็นคำปรึกษาเบื้องต้น หากสนใจ ติดต่อมาหลังไมค์ได้ที่ thaibizchina@hotmail.com

แม้ไม่ใช่หมอลักษณ์ แต่ BIC ขอพึงธงว่า China-ASEAN Plaza ไม่น่าจะเจ๊ง เพราะกว้างซีเองมีประชากรกว่า ๕๒ ล้านคน และยังมีตลาดซื้อขายขนาดใหญ่ (ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ด้วย) ไม่มากนัก ดังนั้น ไม่ว่าจะยังง BIC เชื่อมั่นว่า ผู้พัฒนาโครงการฯ จะต้องปรับกลยุทธ์เพื่อให้ตลาดแห่งนี้อยู่รอด พุดง่าย ๆ ก็คือ หากในท้ายที่สุด ยังไม่มีผู้ประกอบการอาเซียนมาในจำนวนที่มากขึ้น ผู้พัฒนาโครงการฯ ก็พร้อมจะปรับกระบวนท่า ทำให้ตลาดแห่งนี้เป็นแหล่งซื้อขายที่คึกคักของคนในท้องถิ่น อาทิ การปรับ Plaza เป็นตลาดค้าขายสินค้าขึ้นชื่อของมณฑลต่าง ๆ ของจีน เช่น ตลาดไม้แดง และตลาดชา (แทนตลาดสินค้าอาเซียน) หรือการให้พ่อค้าจีนเป็นผู้ขายสินค้าจากอาเซียนเอง

หากเป็นเช่นนั้น ก็น่าเสียดายว่า พิไทยเราจะเป็นได้เพียง “คนผลิตสินค้า” ที่ไม่มีโอกาสในการกำหนดเงื่อนไขการค้าต่าง ๆ ในตลาดจีน รวมถึงการต้องรับราคาที่ถูกลงโดยพ่อค้าจีนด้วย ซึ่งเป็นปัญหาที่ (ยัง) แก้ไม่ตกที่เกิดกับผลไม่ส่วนใหญ่ของไทยที่ขายในจีนในปัจจุบัน! 🌐

01

02

03

04

05

06

07

Site Link

US วันหนึ่งในชีวิตของ Congressional Fellow ไทย ๆ

.....
นที วิชิตสรสาทร

เวลา ๗ นาฬิกาของวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผมตื่นขึ้นมาในแพลตฟอร์มของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ซึ่งวันนี้ก็เป็นอีกวันหนึ่งที่ตื่นขึ้นมาในฐานะของ Congressional Fellow ของ American Political Science Association ซึ่งตัวผมได้รับการสนับสนุนเงินทุนโดยกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับ Asia Foundation โชคดีที่ตื่นขึ้นมาในตึกของสถานทูต มิเช่นนั้นคงงงทุกครั้งที่ทำงานให้ใครกันแน่

ตั้งแต่มายู่ที่กรุงวอชิงตันเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ ผมตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าจะออกกำลังกายให้มากขึ้น ซึ่งเป็นเหตุผลที่ผมเลือกที่จะปั่นจักรยานไปทำงานทุกวัน และการตัดสินใจที่จะทำ

Washington Monument
และจักรยานคู่ใจของผม

อย่างนั้นเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งเนื่องจากเส้นทาง
การปั่นจักรยานจากสถานทูตไทยที่ Georgetown ไปยังตึก
คอนเกรสของสหรัฐฯ เป็นเส้นทางในฝันของนักท่องเที่ยวทุกคนเริ่ม
จากการปั่นเลียบบแม่น้ำ Potomac ไปเรื่อย ๆ จนถึง Abraham
Memorial ที่ซึ่งเป็นอนุสรณ์ของประธานาธิบดีคนที่สองของ
สหรัฐฯ ที่เรียกว่าชื่อสัตย์ที่สุด ต่อไปยัง Washington
Monument ซึ่งเป็นอนุสาวรีย์แท่งหิน Obelisk ที่สูงที่สุดในโลก
หลังจากนั้นก็จะเจอ National Mall ซึ่งรายล้อมไปด้วยพิพิธภัณฑ์
ของสถาบันสมิธโซเนียนทั้งหมด

ตลอดทางที่ปั่นอยู่ตรง National Mall ก็จะได้เห็นตึกคอนเกรส
ค่อย ๆ ใหญ่ขึ้นมาเรื่อย ๆ ก่อนที่จะถึงตึกคอนเกรสผมก็ต้องกลั้นหายใจ

เตรียมตัวปั่นขึ้นเนินโดยใช้เกียร์จักรยานที่ต่ำที่สุด นี่ละ เหตุผลที่เขาเรียกกองเกรสว่า The Hill เป็นเพราะเจ้าตึกกองเกรสกลม ๆ ใหญ่ ๆ นี่มันตั้งอยู่บนเขาลูกเล็ก ๆ ที่เป็นศัตรูตัวฉกาจของจักรยานทุกคันนี่เอง

โดยปกติผมจะใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงในการปั่นจักรยานจากที่พักมายังตึก Longworth ซึ่งเป็นตึกฝั่งใต้ของตึกกองเกรส และเป็นหนึ่งในสี่ตึกที่เป็นที่ตั้งของสำนักงาน สส. สหรัฐฯ ๔๖๕ คน ซึ่งทุกคนสามารถเดินเข้าได้โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตล่วงหน้า แต่จะต้องผ่านการตรวจแบบเดียวกับที่สนามบินก่อนจะเข้าได้ทั้งนี้ เมื่อผ่านการตรวจของ รปภ. แล้ว ทุกคนสามารถเดินเข้าไปถึงสำนักงาน สส. ได้เลย

เวลา ๙.๐๐ น ผมรีบเดินขึ้น Lift ไปที่ชั้น ๗ ห้อง ๑๗๑๓ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานของ สส. ไมค์ (พรรคเดโมแครต) ที่ได้กรุณา

ตึกกองเกรส

รับผมเข้าทำงานชั่วคราวเป็นเวลา ๘ เดือนในตำแหน่ง Legislative Assistant โดยรับผิดชอบประเด็นเรื่องการเกษตร ความมั่นคงภายในประเทศ และสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ต่อมา เมื่อมีการโยกย้ายบุคคลากรผมก็ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมให้ดูเรื่องสิทธิของสัตว์...และเรื่องชาวกรอง

คนไทย สัญชาติไทย จากกระทรวงการต่างประเทศไทย รับผิดชอบเรื่องชาวกรองสหรัฐฯ นี่แหละคือที่มาของเรื่องที่ผมจะเล่าให้ฟังในวันนี้

ผมเดินเข้าไปในสำนักงานซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นห้องขนาดเล็ก ๓ ห้องติดกัน ทักทายน้องมาเดอลีนคนสวย ซึ่งมีตำแหน่งที่เล็กที่สุดในสำนักงาน คือ Staff Assistant ซึ่งต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ผนวกกับการดูแลทุกข์สุขของทุกคนในสำนักงาน ซึ่งบางที่รวมถึงการชงกาแฟในเครื่องทำกาแฟเตรียมให้ทุกคนด้วย นับได้ว่าเป็นตำแหน่งแรกสำหรับผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาก่อน

01
02
03
04
05
06
07

Site Link

ที่จะก้าวไปตำแหน่งอื่น ๆ ในสำนักงาน ซึ่งตำแหน่งถัดไปคือ Legislative Correspondent หรือมีสื่อตอบจดหมายต่าง ๆ ที่คนในเขตเลือกมานั่นเอง

ตำแหน่งที่ผมทำคือ Legislative Assistant ซึ่งหน้าที่จะคล้าย ๆ เจ้าหน้าที่โตะของกระทรวงการต่างประเทศ รับผิดชอบเฉพาะประเด็นที่ได้รับมอบหมาย และรายงานตรงกับ Legislative Director ซึ่งรับผิดชอบในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับท่าทีและนโยบายด้านนิติบัญญัติของ สส.ทั้งหมดและบางครั้งกับ Chief of Staff ซึ่งใหญ่ที่สุดในการบริหารงานของสำนักงาน

สส. สหรัฐฯ แต่ละคนจะได้รับเงินในการว่าจ้าง Congressional Staffer ได้ไม่เกิน ๑๘ คน และสิ่งที่น่าสนใจคือ Congressional Staffers ทั้งหมดได้รับเงินค่าจ้างจากกองเกรส หรือเงินภาษีนั่นเอง แม้คนในสำนักงานจะได้รับการคัดเลือกโดย สส. เงินเดือนของทุกคนที่ทำงานที่สำนักงานของ สส. ไม่ได้มาจาก สส. คนนั้น ๆ เนื่องจากสหรัฐฯ ต้องการให้ staffers แต่ละคนทำงานให้คำแนะนำ สส. โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนชาวสหรัฐฯ เป็นหลัก

ช่องว่างข้อหนึ่งในกฎหมายทั้งหมดคือ สำนักงาน สส. แต่ละแห่งสามารถรับค่าแรงฟรีได้อย่างไม่จำกัด Fellow เช่นผมซึ่งต้องการเรียนรู้เรื่องระบบการเมืองสหรัฐฯ เพิ่มเติม และเป็นที่ต้องการจาก สส. และผู้ช่วย สส. มากเนื่องจากสามารถช่วยในการผ่อนงานของทุกคนได้ไม่น้อย Fellow หลาย ๆ คนยังมีวุฒิเป็นนักเรียนปริญญาเอก นักวิชาการ และผู้มีประสบการณ์ในภาครัฐฯ สหรัฐฯ จึงมีความสามารถในการทำงานสูง แม้จะด้อยประสบการณ์เรื่องการเมืองสหรัฐฯ ก็ตาม

โต๊ะทำงานของผม

สิ่งที่ต่างกันระหว่างผมกับ Fellow คนอื่น ๆ คือ ผมเป็นคนไทยเพียงคนเดียว จึงไม่น่าแปลกที่ผมจะได้รับการคัดเลือกให้ทำงานที่จริงจังในสำนักงานใดสำนักงานหนึ่ง และยังเป็นเรื่องที่ยากกว่าที่ผมจะได้รับมอบหมายงานที่มีความสำคัญ อย่างเช่นเรื่องการให้คำแนะนำในการลงเสียงแต่ละครั้ง

เข้านั้น ผมนั่งลงที่โต๊ะของผมข้าง ๆ อีริคผู้ชายใจดี อารมณ์เย็น และสงบเงียบ ซึ่งเป็น Legislative Director ของ สส.ไมค์ มาเป็นเวลาเกือบสิบปี และเป็นผู้ที่ปั้นนโยบาย ทำที และบุคลิกทางการเมืองให้ สส.ไมค์มาตั้งแต่เริ่มชีวิตการเป็นนักการเมืองระดับชาติเลยทีเดียว อีริคหันมาทักผมด้วยเสียงเนิบ ๆ “เฮ้...วันนี้ อาจมีเรื่องตื่นเต้นสำหรับคุณนะ” ผมหันไปมองอีริค ซึ่งยังทำตาปรือ ๆ เหมือนเพิ่งตื่น “มันอาจจะมีการลงเสียงในคณะกรรมการธิการจัดสรรเงินสำหรับ พรบ. การจัดสรรเงินด้านข่าวกรองนะ คุณโทรไปบอกไมค์ด้วยนะว่าเขาควรลงเสียงสนับสนุนหรือค้าน พรบ.” อีริคสั่งผมต่อด้วยเสียงนิ่ง ๆ ผมพยักหน้าแล้วนั่งลงอย่างหนักใจ

01
02
03
04
05
06
07

Site Link

กรรมแล้วสิ ก่อนหน้านี้หน้าที่ผมคือการประมวลเท่าที่ของ สส.ไมค์ ในเรื่องการต่างประเทศ รับผิดชอบและรายงานผลการหารือกับ lobbyist ต่าง ๆ เข้าสัมมนาหาความรู้เพิ่มเติม ตอบจดหมาย ประชาชนผู้ร้องทุกข์ ผมไม่เคยให้คำแนะนำเรื่องการลงเสียงให้ สส.ไมค์เลย ผมอ่านหนังสือพิมพ์ Roll Call ซึ่งจะมีการคาดการณ์ว่า การลงคะแนนเสียงจะมีขึ้นเวลาเท่าไร ซึ่งร่าง พรบ. การจัดสรรเงิน ด้านข้าวกรอง จะลงเสียงในเวลาประมาณช่วงบ่าย...พอมีเวลา

พรบ. ด้านข้าวกรองเป็นหนึ่งในไม่กี่ พรบ. ที่จำเป็นต้องมี security clearance ซึ่งทั้งสำนักงานมีเพียง สส.ไมค์คนเดียวที่สามารถเข้าถึงและอ่าน พรบ. ดังกล่าวได้ แม้แต่ Chief of Staff ยังไม่มี security clearance สำหรับการอ่าน พรบ. ดังกล่าวเลย

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผมกำลังพิจารณาการให้คำแนะนำ เกี่ยวกับ พรบ. ให้แก่ สส.ไมค์เหมือนคนตาบอดนั่นเอง ผมรีบโทรไปที่ คณะอนุกรรมการด้านข้าวกรองฝั่งเสียงข้างน้อยพรรคเดโมแครต เพื่อขอคำแนะนำ “อ้อ พรบ. นั้นผ่านด้วยเสียงเป็นเอกฉันท์ในระดับคณะอนุกรรมการฯ นะ” ผู้ชายที่ปลายสายบอกก่อนที่จะให้รายละเอียดเพิ่มเติม “มันเป็น พรบ. ที่ดีนะ ทั้งสองฝ่าย (เดโมแครต และรีพับลิกัน) ให้ผ่านแบบไม่มีปัญหาเลย เดียวผมส่ง non-paper ให้” ต่อมา ผมก็โทรไปที่ Congressional Research Service ซึ่งเป็นหน่วยวิชาการที่คอยป้อนข้อมูลให้กับ Congressional Staffer ทั้งหมด แต่ไม่ได้รับข้อมูลเนื่องจาก พรบ. การจัดสรรเงิน ด้านข้าวกรอง เป็นเอกสารลับ ผมลองคุยต่อในหนังสือพิมพ์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น Roll Call, The Hill, และ Politico นอกจากการระบุ เวลาการลงเสียงแล้ว ไม่มีข้อมูลอะไรเพิ่มเติมให้ช่วยในการตัดสินใจของผมเลย

ในคอนเกรสที่ ๑๑๒ มันเป็นเรื่องที่แปลกมากที่ทั้งสองพรรคจะเห็นพ้องกันว่าอะไรดี จริง ๆ แล้ว ทั้งสองพรรคแทบไม่เห็นด้วยกับอะไรเลยจนไม่สามารถผ่านกฎหมายใด ๆ จนได้รับการขนานนามว่าเป็น lame duck Congress หรือคอนเกรสเป็ดง่อยนั่นเอง เมื่อผมได้ยินว่า พรบ. ที่จะได้รับการพิจารณาเป็น พรบ. ที่ดีและได้รับการสนับสนุนจากคณะอนุกรรมการด้วยเสียงเอกฉันท์ ผมก็ค่อนข้างสบายใจว่าน่าจะแนะนำให้ สส. ไมค์ลงเสียงสนับสนุนได้

ผลออกไปเพียงแป๊บเดียว เวลาลงเสียงที่ผมหวั่นก็มาถึง ผมเริ่มพิมพ์ลงไปในคอมพิวเตอร์ “Vote YES. 3.00 PM Votes Called. Vote YES.” แล้วผมก็กดส่งอีเมล ผมทราบว่าเป็นอีกไม่กี่วินาทีต่อมา สส.ไมค์ก็จะได้รับ อีเมล ดังกล่าวใน Blackberry คู่มือของเขาไม่นานต่อจากนั้น ผมก็ได้ยินเสียงออกดั่งสนั่นไปทั่ว ไฟที่นาฬิกาทุกเรือนในตึกมีจุดสีแดงสว่างเรียงกันหลายจุด เป็นการเรียก สส. ให้ลงเสียงที่ห้องประชุมคอนเกรส

ผมโทรไปหา สส. ไมค์...ไม่รับ โทรไปอีกที...ไม่รับ ผมหันไปหาอีริก ซึ่งยังคงนั่งทำตาปริบเหมือนทองไม่รู้ร้อน “โทรไปเรื่อย ๆ หละเดี๋ยวก็รับ” ผมโทรไปอีกที “เออ เออ รู้แล้ว” เสียงของ สส.ไมค์ดังลั่นมาตามสาย ผมถอนหายใจด้วยความโล่งอกที่ สส. ของผมจะไม่พลาดการลงเสียงครั้งนี้

ผมเปิดทีวีไปที่ C-Span ซึ่งถ่ายทอดสดการลงเสียงอยู่แล้วก็ได้โล่งใจเมื่อเห็นเสียงสนับสนุนกว่า ๔๐๐ เสียงและมีผู้คัดค้าน พรบ. ดังกล่าวไม่ถึง ๒๐ เสียง เมื่อเวลาการลงเสียงหมด ผมคิดว่าผมได้ทำหน้าที่เสร็จจุล่งแล้ว ผมจึงไม่มีทางพร้อมเลยสำหรับสิ่งที่ตามมา เสียงโทรศัพท์ที่โต๊ะผมดังขึ้น และผมก็สะดุ้งเมื่อได้ยินเสียง

01
02
03
04
05
06
07

Site Link

สส.ไมค์ก็องมาตามสายอีกครั้ง “ทำไมเอ็งให้ข้าลงเสียงสนับสนุน
หา” สส.ไมค์ถามมาด้วยน้ำเสียงที่ขุ่นเคือง ผมอยากจะบอกว่าผม
ตั้งสติได้แล้วตอบกลับไปอย่างชาญฉลาด แต่เสียงที่ออกจากปากผมคือ
“อ่า” “ทำไมเพื่อน ๆ ผมลงเสียงคัดค้านกันหมดละ หา” “เอ” “เอ็งอย่า
บอกนะ ว่าเอ็งให้ลงคะแนนสนับสนุนแล้วไม่รู้ว่าสนับสนุนทำไม”
“ไม่ใช่แน่นอนครับ ผมโทรไปขอคำแนะนำจากคณะอนุกรรมาธิการ
ด้านข่าวกรองฝั่งเสียงข้างน้อยพรรคเดโมแครต แล้วผมทราบด้วยว่า
มันผ่านคณะอนุกรรมาธิการฯ มาด้วยคะแนนเป็นเอกฉันท์ แต่ผม
ไม่ได้มีโอกาสดูอ่าน พรบ. นะครับ มันเป็นเอกสารลับ” ผมตอบ “เออ
เออ กำลังเดินกลับไปละ เดี่ยวคุยกัน” เสียง สส.ไมค์ยังฉุนเฉียวอยู่

ผมหันไปหาอีริก ซึ่งกำลังหันมายิ้มให้ผมอยู่ “ແບ່ນເຫຼວ”
อีริกถามด้วยเสียงขำ ๆ “เออ แต่เพื่อนคนไหนของแกนะที่ลงเสียง
คัดค้าน” ไม่นานต่อมา สส.ไมค์ก็มายืนอยู่ข้างหลังผม “ทำไมเพื่อน ๆ
ข้าลงเสียงคัดค้านหมดละ โทรไปถามซิ แนะนำอย่างนี้ไม่ได้นะ
ทำไมข้าลงคะแนนไม่เหมือนเพื่อน ๆ ” ผมพยักหน้าตอบ ก่อนตั้งสติ
แล้วก็ไปดูรายละเอียดการลงเสียง พรบ.ฯ ในคอมพิวเตอร์...ตาย...
ในรายชื่อของผู้ที่ลงเสียงคัดค้าน มีชื่อของกลุ่มซ้ายจัด หรือ
Congressional Progressive Caucus ที่อยู่ในคณะกรรมการ
จัดสรรเงินเรียงมาเป็นดับเลย และ สส.ไมค์ก็เป็นหนึ่งในกลุ่ม
ดังกล่าวด้วย แต่กลับลงเสียงสนับสนุน พรบ. ดังกล่าว

ผมหน้าซีดเดินเข้าไปที่ห้องทำงานของ สส.ไมค์แล้วก็รายงาน
เรื่องนี้ “โทรไปถามซิว่าทำไมเขาถึงคัดค้านกัน” สส.ไมค์สั่งด้วย
เสียงที่หงุดหงิด ผมยกหูโทรหาซีลูกครึ่งสหรัฐฯ – เวียดนาม ของผม
ที่เป็น Staffer ที่สำนักงานของ สส. อีกคนหนึ่งในกลุ่มซ้ายจัดนี้
“อ้อ พรบ. นั้นเหอ เออ ไม่รู้ละ เดี่ยวขอดูหน่อยนะว่าทำไมเรา

เสนอให้คัดค้าน” เสียงเพื่อนผมตอบมาตามสาย รอซักพัก “อ้อ ไปดูแฟ้มมาละ สส. เราเลือกคัดค้านมาตลอดเพราะว่าไม่ชอบที่ พรบ. มันเป็นเอกสารลับอะ มันไม่มีความโปร่งใส สส. คนอื่นที่คัดค้านก็คิดอย่างนี้แหละ” เพื่อนผมเล่าต่อ เอ็ม... พรบ. การจัดสรรเงินสำหรับชาวกรอง จะไปทำให้โปร่งใสได้ขนาดไหนนะผมคิดในใจ ก่อนที่จะเดินไปอธิบายกับสส.ไมค์เรื่องเหตุที่เพื่อน ๆ ซ้ายจัดของเขา

รถของ สส. ไมค์ ซ้ายจัด
ติดดินมาก

ทางกลับบ้าน
ถ่ายจากหลังคาตึกเกรส

01
02
03
04
05
06
07

Site Link

เลือกที่จะคัดค้าน พรบ. ดังกล่าว สส.ไมค์ฟังคำอธิบายของผมก่อนที่จะตอบ “อ้าว ก็มันเป็นเอกสารลับนี่ จะไปเที่ยวเปิดเผยได้ไง” แก่แสบะยืมให้ผมทีนึงก่อนที่จะหันไปอ่านเอกสารอื่นต่อ

ผมเดินง ๆ ออกมาจากห้องของ สส. ไมค์แล้วก็หันไปเห็น อีริคกำลังมองผมอยู่ “ไมค์เขาเข้าใจแล้วใช่ไหม แกก็เป็นอย่างนี้แหละ ถ้าไม่ห้ามเอาไว้ก็จะทำตัวซัดยัดอยู่อย่างนั้นแหละ” อีริคบอก “นที คุณทำถูกแล้วนะ พวกเรากำลังพยายามให้เท่าที่และนโยบายของแกเข้ามาพื้นที่ตรงกลางให้มากขึ้นจะได้เข้ากับกลุ่มผู้เลือกตั้งที่ไม่ชอบการซัดยัดหรือขว้างจัดมากขึ้น เราอยากให้เขาลงเสียงให้ตรงกับคนกลุ่มส่วนใหญ่ให้บ่อย ๆ หน่อยนะ” อีริคอธิบายต่อพร้อมยิ้ม

ผมนั่งลงหมดแรงที่โต๊ะ ทำไมนะ การแนะนำเรื่องการลงคะแนนเสียงครั้งแรกถึงได้ดราม่าขนาดนี้ ครั้งต่อ ๆ ไปจะเป็นอย่างไรบ้าง ผมมีความยินดีที่จะเล่าให้ฟังว่า หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว ผมได้ส่ง e-mail แนะนำการลงเสียงให้ สส.ไมค์อีกกว่า ๒๐ ครั้ง และเรื่องทำนองนี้ไม่เคยเกิดขึ้นอีกเลยในช่วงเวลาที่เหลือของ fellowship ของผม แต่ก็มีเรื่องอื่น ๆ เช่นครั้งที่ผมร่างสุนทรพจน์ให้ สส.ไมค์แล้วแกก็โทรกลับมาหลังจากอ่านสุนทรพจน์ออกอากาศไปทั่วประเทศ “เอ็งอยากให้ข้าอ่านที่ floor เพื่อที่จะให้ข้าทำให้อีงดูดีใช่ไหม” เสียง สส. ไมค์ก็องมาตามสายโทรศัพท์

“เอ่อ”

“เออ เออ อย่างน้อยก็ร่างมาดีอะนะ เตียวเดินกลับไปละค่อยคุยกัน” สส.ไมค์พูดต่อ

อืม เล่ายังไงก็ไม่หมด สส. ๖ สมัยชาวสหรัฐฯ คนนี้ 🌐

กระแสภาพยนตร์ไทย ในสหรัฐอเมริกา

.....
ชินวุฒิ เศรษฐวัฒน์

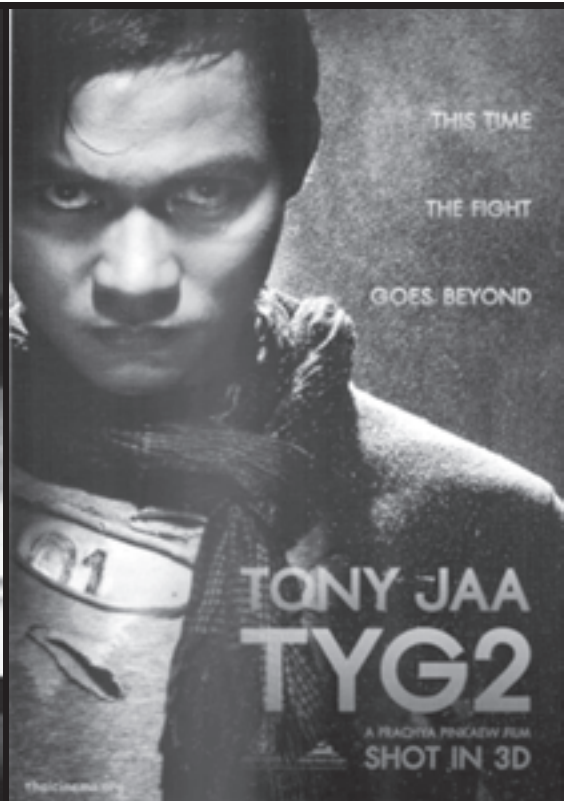
โลกาภิวัตน์มักถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการครอบงำและเปลี่ยนความคิดของคนได้ง่ายที่สุด ในทางกลับกัน โลกาภิวัตน์ก็เป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาที่รวดเร็วที่สุด รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจถึงความแตกต่างและความหลากหลายได้ดีที่สุดทางหนึ่ง ภาพยนตร์เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านภาพเคลื่อนไหวบนแผ่นฟิล์มที่สะท้อนให้เห็นถึงจิตวิญญาณ ความเป็นไปของสังคม

นั้น ๆ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่ให้คนภายในประเทศได้รับรู้ หากแต่ยังเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่สร้างความเข้าใจให้กับคนที่อยู่ในสังคมอื่น ๆ ได้รับรู้และเข้าใจถึงความเป็นไปของคนและสังคมนั้นด้วย

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวูดของสหรัฐอเมริกา ถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ทรงอิทธิพลมากที่สุดต่อโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม ขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมภาพยนตร์ในส่วนอื่น ๆ ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรมภาพยนตร์ในเอเชียกำลังถูกจับตามองอยู่ เช่น อุตสาหกรรมภาพยนตร์ Bollywood ของอินเดียซึ่งถือว่าเป็นอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก และกลืนอายุของความเป็นอินเดียก็มีส่วนทำให้ Slumdog Millionaire ภาพยนตร์สัญชาติอังกฤษของผู้กำกับ Danny Boyle คิวรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากการประกาศผลรางวัลออสการ์ภาพยนตร์จากจีน ฮองกงและไต้หวัน ก็ได้สร้างความตื่นเต้นให้กับวงการภาพยนตร์ฮอลลีวูดได้หลายครั้ง อาทิ Crouching Tiger, Hidden Dragon และ Internal Affairs ๓ ภาค (ภาพยนตร์เรื่องนี้ฮอลลีวูดได้นำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์เรื่อง Departed และได้คิวรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากการประกาศผลรางวัลออสการ์) อีกทั้งยังมีกระแสการนำภาพยนตร์เกาหลีและญี่ปุ่นมาสร้างใหม่อีกเป็นจำนวนมาก

สำหรับกระแสของภาพยนตร์ไทยในฮอลลีวู้ดนั้น ถือว่าได้รับความนิยมในระดับหนึ่ง โดยจุดเด่นของภาพยนตร์ไทย คือ เนื้อเรื่องที่มีความหลากหลาย และครบทุกรสชาติทั้งความสนุกสนาน อารมณ์ขัน ความน่าสะพรึงกลัว ความตื่นเต้น ภาพยนตร์ไทยในช่วงหลังปี ๒๕๔๐ (ซึ่งเป็นปีที่ภาพยนตร์เรื่อง ๒๔๙๙ อันธพาลครองเมือง ประสบความสำเร็จในแง่ของรายได้และรางวัล เนื่องจากเป็นภาพยนตร์เรื่องแรก ๆ ที่ได้รับการยอมรับว่า มีโปรดักชัน การถ่ายทำใกล้เคียงกับภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด) ได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่า มีการถ่ายทำที่สวยงาม รวมทั้งโปรดักชันที่น่าตื่นตาตื่นใจ สิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ทั้งในแง่ของภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูง อย่าง ต้มยำกุ้ง และภาพยนตร์ที่ฮอลลีวู้ดนำไปสร้างใหม่

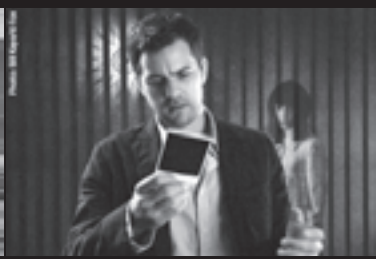
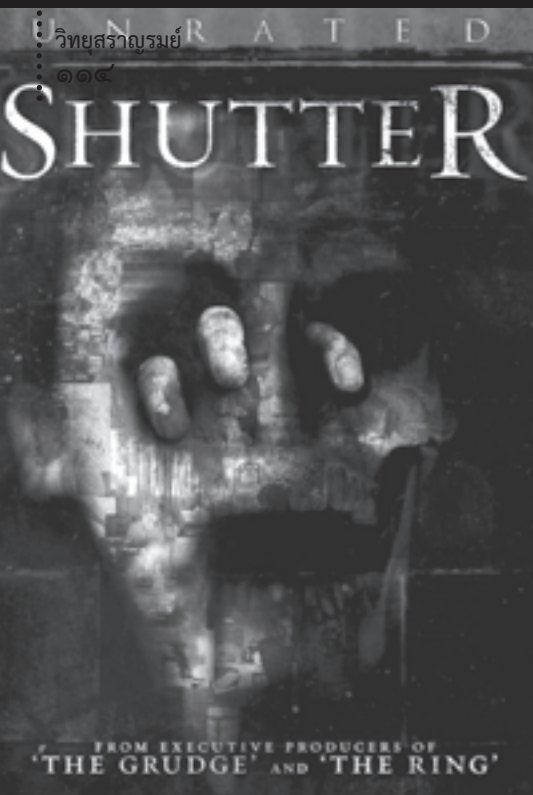
ภาพยนตร์ไทยที่ทำรายได้สูงในสหรัฐฯ

ต้มยำกุ้ง เป็นภาพยนตร์แนวแอ็คชั่นผลิตโดย บริษัท สหมงคลฟิล์ม-อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด กำกับการแสดงโดย ปรัชญา ปิ่นแก้ว และนำแสดงโดย พนม ยีรัมย์ หรือที่รู้จักกันในนามของจา พนม หรือโหน้ จา ซึ่งถูกวางตัวให้เป็นนักแสดงบพู้ เช่นเดียวกับบรูซ ลีและเฉินหลงที่ประสบความสำเร็จในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดมาแล้ว โดยการถ่ายทอดผ่านตัวละครที่มีศิลปะแม่ไม้มวยไทยเป็นอาวุธประจำตัว เนื้อหาของภาพยนตร์พูดถึงความผูกพันระหว่างชายคนหนึ่งกับช้างป่าที่ถูกจับไปขายในต่างประเทศ อันนำมาซึ่งการผจญภัยอันน่าตื่นเต้น

ภาพยนตร์ดังกล่าว เป็นภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จสูงที่สุดในระดับนานาชาติเมื่อเทียบกับภาพยนตร์ไทยเรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแง่ของรายได้ เนื่องด้วยภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวเน้นฉากต่อสู้ที่เร้าใจและแปลกตา ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างแปลกใหม่สำหรับภาพยนตร์แอ็คชั่นของฮอลลีวู้ด พร้อมกับเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะแม่ไม้มวยไทย

ต้มยำกุ้งทำรายได้เป็นอันดับ ๔ ของภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสุดในสหรัฐฯ ประจำวันที่ ๘ - ๑๐ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งนับเป็นภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ทำรายได้สูงในสหรัฐฯ จนติด ๕ อันดับแรกของภาพยนตร์ที่ทำเงินสูงสุดประจำสัปดาห์ อีกทั้งภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวยังกระตุ้นให้ชาวต่างชาติหันมาสนใจศิลปะแม่ไม้มวยไทยมากขึ้น ตัวอย่างที่ชัดเจนตัวอย่างหนึ่ง คือ จำนวนค่ายมวยไทยที่มีมากกว่า ๓๐ แห่งในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย

อย่างไรก็ตาม สหมงคลฟิล์มกำลังจะมีภาพยนตร์ต้มยำกุ้ง ภาค ๒ ขึ้นมา จึงเป็นที่น่าจับตามองว่า ต้มยำกุ้ง ภาค ๒ จะสร้างปรากฏการณ์ให้กับภาพยนตร์ไทยที่เข้าไปฉายในสหรัฐฯ ได้อีกหรือไม่ เป็นเรื่องที่น่าติดตามอย่างยิ่ง

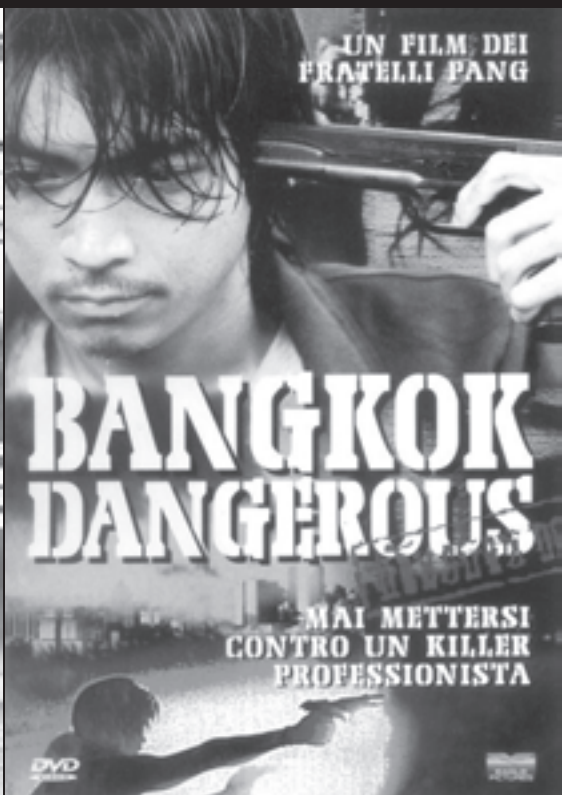
ภาพยนตร์ไทยที่ฮอลลีวูดนำไปสร้างใหม่

Shutter กตติวิญญาน เป็นภาพยนตร์แนวสยองขวัญของบริษัท จี ที เอช จำกัด กำกับการแสดงโดย บรรจง ปิัญญะกุล ซึ่งเป็นผู้กำกับ ภาพยนตร์เรื่องพี่มากพระโขนง และภาคภูมิ วงศ์ภูมิ Shutter กตติวิญญาน พยายามจะเชื่อมโยงแนวคิดวิทยาศาสตร์ในการพิสูจน์สิ่งเร้นลับและความเชื่อ ในเรื่องวิญญานของคนไทย ผนวกกับการโยงไปถึงเรื่องกฎแห่งกรรมตาม

คำสอนของพระพุทธศาสนาผ่านการนำเสนอภาพถ่ายที่ถูกเชื่อว่ามีวิญญาณติดอยู่ในภาพนั้น ๆ และวิญญาณกำลังจะบอกอะไรบางอย่างหรือเพียงต้องการแค่อุบัติอยู่กับคนที่วิญญาณดวงนั้นรักเท่านั้นเอง ด้วยเนื้อเรื่องที่น่าติดตาม ความน่าสะพรึงกลัว และจุดจบของภาพยนตร์ที่คาดเดาไม่ได้ ทำให้ Shutter กตติวิญญาน ประสบความสำเร็จอย่างมากทั้งในแง่ของรางวัลและรายได้ในประเทศ

ในระดับนานาชาติ Shutter กตติวิญญานได้รับความนิยมอย่างมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งได้รับการสร้างใหม่ทั้งในเวอร์ชันของ Bollywood ในชื่อเรื่องว่า Sivi และฮอลลีวู้ดได้นำมาสร้างใหม่อีกครั้งในชื่อเดิมคือ Shutter แต่ได้เปลี่ยนฉากหลังของเรื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศญี่ปุ่น ส่วนเค้าโครงเนื้อเรื่องยังคงเดิมที่เน้นการสื่อสารผ่านภาพถ่ายที่เชื่อว่ามีวิญญาณติดอยู่ แม้ว่าภาพยนตร์ฉบับสร้างใหม่ของฮอลลีวู้ดจะได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากและไม่ประสบความสำเร็จในแง่ของรายได้ แต่ Shutter ก็ทำให้เราเห็นว่า ภาพยนตร์สยองขวัญของไทยก็สามารถอยู่ในกระแสความนิยมของภาพยนตร์สยองขวัญจากญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ในสหรัฐอเมริกาได้เช่นกัน อีกทั้งการสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องวิญญาณและความเชื่อแบบตะวันออกก็สอดคล้องกับความสนใจเรื่องนี้ในโลกตะวันตกอีกด้วย

Bangkok Dangerous เพชรฆาตเจียบ อันตราย ผลิตโดยบริษัท फिल्म บางกอก จำกัด กำกับการแสดง โดย อ็อกไซด์ แปง และแดนนี่ แปง ผู้กำกับภาพยนตร์ชาวฮ่องกง เนื้อเรื่องพยายามที่จะถ่ายทอดเรื่องราวของคนที่ไม่สมประกอบและต้องการที่จะได้รับการยอมรับและความสนใจจากบุคคล โดยดำเนินเรื่องผ่านตัวละครเอกที่เป็นผู้พิการทางหูที่ผันตัวมาเป็นมือปืนรับจ้างชั้นแนวหน้า ซึ่งเมื่อผู้หญิงที่เป็นคนรักและเพื่อนรักของเขาได้หายไปจากชีวิตของเขา เขาจึงเริ่มรับรู้ได้ถึงการสูญเสียและความรู้สึกของญาติ ๆ ของคนที่เขาเคยฆ่า ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวประสบความสำเร็จ

อย่างมากในแง่ของรางวัลที่ได้รับจากสถาบันภาพยนตร์ต่าง ๆ มากมาย และยังถูกนำไปฉายในเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติต่าง ๆ

จากความสำเร็จดังกล่าว บริษัทภาพยนตร์ในฮอลลีวู้ดจึงซื้อลิขสิทธิ์ภาพยนตร์เรื่องนี้เพื่อนำไปสร้างใหม่และได้ออกฉายในปี ๒๕๕๑ นำแสดงโดยนิโคลัส เคจ และชาคริต แย้มนาม เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ดังกล่าว ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยที่ตัวเอกของเรื่องเป็นมือปืนชาวอเมริกันและมาพบรักกับสาวไทยที่เป็นคนพิการทางหูแทน แม้ว่าภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวจะไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แต่การนำพล็อตของภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวไปสร้างใหม่ในแบบฉบับของฮอลลีวู้ดก็ได้สะท้อนให้เห็นว่า ภาพยนตร์แอ็คชั่นที่มีเนื้อหาเข้มข้นและสอดแทรกแนวความคิด ความรู้สึกแบบจิตวิญญาณตะวันออกก็ได้รับความนิยมจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในสหรัฐอเมริกาเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์ภาพยนตร์กล่าวถึงสาเหตุที่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ในสหรัฐฯ ได้นำภาพยนตร์จากเอเชียมาสร้างใหม่หลายเรื่องว่า ฮอลลีวู้ดกำลังขาดพล็อตเรื่องที่สดและใหม่ โดยฮอลลีวู้ดในฐานะอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่สะท้อนถึงความเป็นอเมริกัน กำลังพยายามที่จะเป็นตัวเชื่อมในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมตะวันออกเพื่อให้คนในสหรัฐฯ ไม่ได้รับแค่ความบันเทิงที่แปลกใหม่และแปลกตาเท่านั้น หากแต่ยังเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสร้างความเข้าใจถึงความแตกต่างและความหลากหลายถึงเกิดขึ้นในมุมต่าง ๆ ของโลก รวมทั้งจากไทยด้วย

สิ่งที่ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยควรตระหนักอย่างมาก คือ ภาพยนตร์ไทยควรจะไปทิศทางใด เนื้อเรื่องและการนำเสนอภาพยนตร์ไทยควรสะท้อนและสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะและจิตวิญญาณของสังคมไทยได้อย่างเป็นสากล อีกทั้งภาพยนตร์ไทยควรเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้โลกได้รับรู้ ทั้งในเรื่องศิลปะมวยไทย อาหารไทย ภาษาไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้ ไม่ใช่หน้าที่ของผู้สร้างภาพยนตร์เท่านั้น หากแต่เป็นวาระที่ทุกภาคทุกส่วนต้องร่วมมือกัน เพื่อให้ภาพยนตร์ไทยเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสื่อสารกับโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ ในฐานะที่เป็นประเทศที่มีอิทธิพลอย่างมากในกระแสโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรมด้วย 🌐

ความประทับใจต่อการบูรณะ ย่านเมืองเก่า วอร์ซอ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง

อรศิริ อมาตยกุล

บทนำ (โดย อัครสิทธิ์ อมาตยกุล)

ในฐานะอดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำสาธารณรัฐโปแลนด์ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ ผมมีความภาคภูมิใจอย่างมากที่บุตรสาวของผมคือ นางสาวอรศิริ อมาตยกุล (LEED, AP) ซึ่งปัจจุบันเป็นอาจารย์อยู่ที่คณะ สถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้มีงานเขียนบทความเรื่อง “ความประทับใจต่อการบูรณะย่านเมืองเก่า วอร์ซอหลังสงครามโลกครั้งที่สอง” ตีพิมพ์ในหนังสือที่จัดทำเนื่องในโอกาส การเฉลิมฉลองครบรอบ ๔๐ ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐโปแลนด์ ผมหวังว่าบทความดังกล่าว จะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ชาวไทยและชาวโปแลนด์เข้าใจกันมากยิ่งขึ้น บทความนี้เป็นส่วนย่อยจากงานวิจัยฉบับเต็มในเรื่องเดียวกัน ซึ่งทำในระหว่างที่อรศิริฯ กำลังศึกษาปริญญาโทด้านสถาปัตยกรรมภายใน (Interior Architecture)

ที่มหาวิทยาลัย Corcoran College of Art and Design กรุงวอชิงตัน ดีซี
ประเทศสหรัฐอเมริกา

ออร์คีรา เดินทางไปเยือนโปแลนด์หลายครั้งในระหว่างที่ผมประจำการ
อยู่ที่กรุงวอร์ซอ การเดินทางไปโปแลนด์นี้ได้กระตุ้นให้ออร์คีรา สนใจที่จะ
ศึกษาประวัติศาสตร์และรูปแบบสถาปัตยกรรมยุคกลางของโปแลนด์อย่างลึกซึ้ง
โดยเฉพาะในย่านเมืองเก่าวอร์ซอ ออร์คีรา ประทับใจชาวโปแลนด์เป็นอย่างยิ่ง
ที่สามารถก้าวผ่านพ้นประสบการณ์อันน่าสลดใจในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒
และยังมีความพยายามร่วมกันในการสร้างเมืองที่ถูกทำลายขึ้นมาใหม่

จากทัศนะของบุตรสาวของผม และทัศนะของเราเองในระหว่างประจำการ
อยู่ที่ประเทศโปแลนด์เราดีใจและภูมิใจที่เห็นโปแลนด์พัฒนาประเทศขึ้นมาได้
หลังเกิดโศกนาฏกรรมช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ยังตามมาด้วยการถูกปกครอง
โดยระบอบอำนาจเผด็จการเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เราได้เห็นโปแลนด์
ปรับเปลี่ยนตัวเองจนกลายเป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศยุโรปกลางและ
ยุโรปตะวันออกที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ความประทับใจต่อการบูรณะย่านเมืองเก่าวอร์ซอหลังสงครามโลกครั้งที่สอง : ๑๑๙

ความประทับใจต่อการบูรณะ ย่านเมืองเก่าวอร์ซอหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

หลายครั้งที่ดิฉันไปเยือนโปแลนด์ ดิฉันรู้สึกดีใจเป็นอย่างมากที่ได้มีโอกาสทำความรู้จักกับผู้คนและไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงวอร์ซอและย่านเมืองเก่าของวอร์ซอ ในขณะนั้นดิฉันยังเป็นนักศึกษาปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมภายใน อยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ดิฉันจึงได้ใช้ความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นพื้นฐานในการศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับย่านเมืองเก่าวอร์ซอ ดิฉันตื่นตาตื่นใจที่ได้เห็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมืองและความยิ่งใหญ่อลังการของย่านดังกล่าว บทความนี้จึงเป็นเสมือนบันทึกความประทับใจที่ได้เห็นเมืองทั้งเมืองถูกสร้างและบูรณะขึ้นมาใหม่หลังจากพังทลายลงในอดีต

โปสการ์ดภาพเมืองเก่าวอร์ซอ

นับแต่สงครามโลกครั้งที่สองเริ่มขึ้นจนถึงสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ สถานที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ตลอดจนอนุสาวรีย์ และสิ่งก่อสร้างสาธารณูปการต่าง ๆ รวมไปถึงมรดกทางวัฒนธรรมในกรุงวอร์ซอได้ถูกทำลายลงอย่างราบคาบด้วยแผนการทำลายที่นาซีเยอรมนีจัดไว้อย่างเป็นระบบจุดจบของกรุงวอร์ซอมาถึงพร้อมกับฤดูใบไม้ร่วงในปี ค.ศ. ๑๙๔๔ หลังจาก ๖๓ วันของการลุกฮือขึ้นต่อสู้ของชาวโปแลนด์ (Warsaw's Uprising) เมื่อไฮริช ฮิมม์เลอร์ (Heinrich Himmler) ของนาซีเยอรมนีสั่งด้วยความโกรธแค้นให้ทำลายล้างเมืองทั้งเมืองให้ราบคาบ จำนวนผู้เสียชีวิตในครั้งนั้นมีมากถึง ๘๕๐,๐๐๐ ราย อาคารบ้านเรือนเสียหายราว ๑๑,๒๒๙ แห่ง (ในจำนวนนี้เป็นอาคารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ๗๘๒ แห่ง) มีอาคารที่เสียหายบางส่วนจำนวน ๓,๘๗๙ แห่ง และเสียหายเพียงเล็กน้อย ๑๐,๓๙๐ แห่ง เมื่อสงครามยุติลง นาซีเยอรมนีจึงถอยทัพกลับไป ทิ้งความเสียหายไว้เบื้องหลัง ดังภาพที่แสดงให้เห็นว่ากรุงวอร์ซอในขณะนั้นได้กลายเป็นเพียงพื้นดินโล่งเตียนที่มีแต่ซากปรักหักพัง พื้นที่ที่ถูกทำลายมีบริเวณกว้างถึงร้อยละ ๘๕

กรุงวอร์ซอถูกทำลายอย่างราบคาบในปี ค.ศ. ๑๙๔๔

หลังสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง ผู้คนเลือกที่จะกลับไปยังกรุงวอร์ซออีกครั้ง โดยพยายามใช้ชีวิตให้เป็นปกติมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลอดเวลาเกือบกวาดซากปรักหักพังที่สุ่มกองกันนับได้ถึง ๔ พันล้านลูกบาศก์เมตร และช่วยกันบูรณะซ่อมแซมอาคารที่ได้รับความเสียหายเหล่านั้นอย่างไรก็ตาม แม้ว่าประชาชนจะอาสา ร่วมกันในความพยายามเพื่อบูรณะปฏิสังขรณ์บ้านเมืองขึ้นมาใหม่ แต่ช่วงเวลาดังกล่าวยังมีนัยสำคัญเกี่ยวโยงกับบรรยากาศทางการเมืองในขณะนั้นด้วย โดยเฉพาะเมื่อเป็นช่วงที่แนวความคิดแบบคอมมิวนิสต์กำลังเฟื่องฟูในโปแลนด์ สิ่งนี้ยิ่งกลายเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนเห็นความจำเป็นที่จะต้องสร้างเมืองหลวงขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของจิตวิญญาณของชาวโปแลนด์ที่ไม่ได้กระจัดกระจายหายสูญไป

ย่านเมืองเก่าวอร์ซอได้รับการบูรณะและสร้างใหม่ภายในระยะเวลา ๑๕ ปี ซึ่งนอกจากจะแสดงให้เห็นว่าเป็นโครงการที่ใหญ่ที่สุดที่เกิดขึ้นในโปแลนด์แล้ว ยังเป็นโครงการที่มีเอกลักษณ์อันไม่มีใครเทียบได้อีกด้วย ลักษณะพิเศษดังกล่าวทำให้องค์การยูเนสโก (UNESCO) ยกย่องให้ย่านเมืองเก่าวอร์ซอเป็นมรดกโลก (World Heritage Site) เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๐

บ้านเรือนในย่านเมืองเก่าวอร์ซอที่ได้รับการบูรณะแล้ว

จัตุรัสการค้าในย่าน
เมืองเก่าหลังบูรณะ-
ปฏิสังขรณ์

จัตุรัสหน้าพระราชวังหลวงเมื่อปี ค.ศ.๑๙๑๕

อย่างไรก็ดี แม้จะมีอาคารบ้านเรือนนับพัน ๆ หลังที่ได้รับการบูรณะขึ้นมา
อีกครั้งในย่านเมืองเก่านี้ ดิฉันจะขอกล่าวเน้นถึงเฉพาะการบูรณะปฏิสังขรณ์
พระราชวังหลวง (The Royal Castle) เพราะเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญและ
ยังเกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเมืองในช่วงเวลานั้นด้วย

พระราชวังหลวงเมื่อเริ่มถูกระเบิดในเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙

ก่อนที่โครงการบูรณะปฏิสังขรณ์พระราชวังหลวงจะเริ่มขึ้นนั้น มีอุปสรรคหลายประการเกิดขึ้นขัดขวาง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเจ้าหน้าที่ทางการของคอมมิวนิสต์ระบอบstadalin ที่คัดค้านการสร้างพระราชวังขึ้นมาใหม่ โดยอ้างว่าเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นราชอาณาจักรโปแลนด์ในอดีต อันเป็นการขัดกับหลักคอมมิวนิสต์ เพราะในทศวรรษที่ 1950s เป็นยุคที่คอมมิวนิสต์ระบอบstadalin กำลังเข้มแข็ง แม้กระทั่งในช่วงทศวรรษ 1960s โครงการนี้ก็ยังถือเป็นกรณีทีละเอียดอ่อนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่กล่าวถึงการบูรณะพระราชวังจะถูกปิดและระงับมิให้เผยแพร่สิ่งเหล่านี้ ทำให้การบูรณะปฏิสังขรณ์พระราชวังล่าช้าออกไป

จนกระทั่งในช่วงแรกของทศวรรษ 1970s จึงได้มีโอกาสบูรณะปฏิสังขรณ์พระราชวังหลวงขึ้นมาใหม่ โดยให้เป็นไปตามแบบเดิมตามหลักฐานเท่าที่สามารถจะหาได้ อาทิ จากบันทึก จดหมายเหตุ ภาพโปสการ์ด เอกสารทางประวัติศาสตร์ รวมไปถึงภาพสเก็ตช์ (sketches) และภาพวาดต่าง ๆ ที่ถูกเก็บไว้ก่อนช่วงยุคสงคราม เป็นต้น ทั้งนี้ การเก็บรักษาภาพวาดและเอกสารเหล่านี้ เริ่มขึ้นมานับตั้งแต่สมัยนาซีเยอรมนีเข้ายึดครองกรุงวอร์ซอ เนื่องจากผู้ดูแลที่รวมไปถึงนักประวัติศาสตร์ทั้งชาวโปแลนด์และเยอรมันมีความใกล้ชิดกันจึงทำให้ยังคงรักษาสิ่งเหล่านั้นไว้ได้พอควร อีกประการคือเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ในกรุงวอร์ซอไม่ใช้นาซีหมดทุกคน นักประวัติศาสตร์ศิลป์ (Art Historian) คนสำคัญ เช่น ยาน ซาควาโตวิช (Jan Zachwatowicz) และสτανิสลาฟ โลเรนซ์ (Stanislaw Lorenz) ก็ได้เคยลักลอบซุกซ่อนศิลปวัตถุของพระราชวังหลวงไว้ให้รอดพ้นจากเงื้อมมือนาซีได้ ซึ่งคนเหล่านี้ต่อมาได้รับตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักพระราชวังหลังสงครามยุติลง

ซากปรักหักพังของพระราชวังหลวง

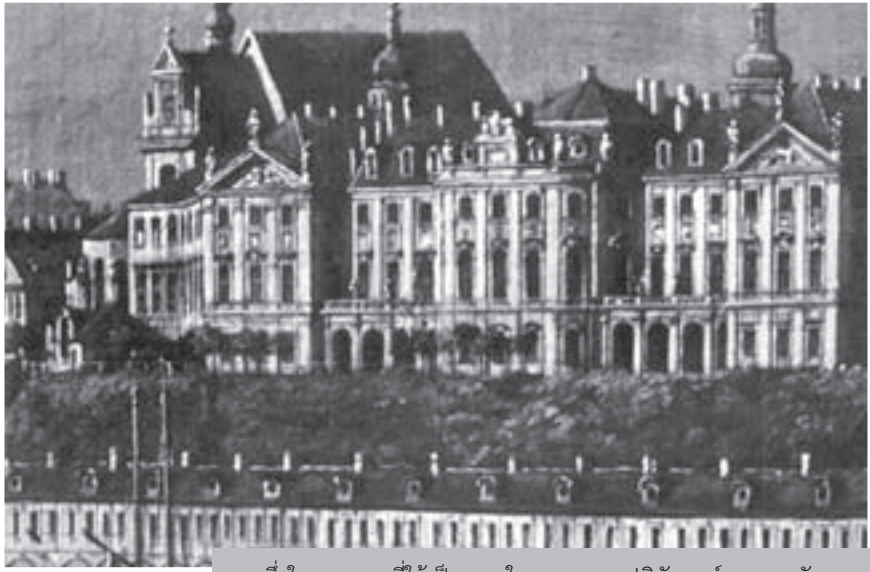

การบูรณะปฏิสังขรณ์พระราชวังหลวง

พระราชวังหลวงหลังการบูรณะปฏิสังขรณ์

หนึ่งในภาพวาดที่ใช้เป็นแบบในการบูรณะปฏิสังขรณ์พระราชวังหลวง

ถึงแม้จะมีอุปสรรคขัดขวาง
ต่าง ๆ การบูรณะปฏิสังขรณ์
พระราชวังหลวงขึ้นใหม่ก็สำเร็จ
ลงได้ โดยมีลักษณะทางด้าน
สถาปัตยกรรมที่เหมือนเดิมถึง
ร้อยละ ๖๐ - ๗๐ ซึ่งถือว่าเป็น
ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่โดยเฉพาะ
เมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า
พระราชวังเสียหายและถูกทำลาย
ไปถึงร้อยละ ๙๐

งานบูรณะปฏิสังขรณ์ภายในพระราชวังหลวง

การบูรณะปฏิสังขรณ์ทั้งพระราชวังหลวงและย่านเมืองเก่าวอร์ซอ คือ ประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามของชาติชาติหนึ่ง ซึ่งไม่ยอมจำนนต่ออำนาจภายนอกที่มีหลักการปกครองขัดกับเจตนารมณ์เดิมของชาติตน ที่สำคัญอีกประการคือ คอมมิวนิสต์ระบอบสตาลินที่ปกครองโปแลนด์ ในขณะนั้นไม่ได้สนับสนุนการบูรณะปฏิสังขรณ์ใด ๆ ในโปแลนด์ ทั้ง ๆ ที่เยอรมนีและประเทศอื่น ๆ หลังปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ได้รับเงินเยียวยาในการสร้างเมืองขึ้นใหม่ตามแผนความช่วยเหลือมาร์แชลล์ของสหรัฐฯ (American Marshall Plan) ทำให้ประชาชนชาวโปแลนด์ต้องพึ่งเงินบริจาคทั้งภายในโปแลนด์และจากนานาประเทศทั่วโลก อีกทั้งใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในประเทศมาใช้ในการบูรณะซ่อมแซมกรุงวอร์ซอเอง

กล่าวกันว่า การทำลายล้างอันเป็นผลจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ นับเป็นความเสียหายอันใหญ่หลวงต่อมรดกของชาติและชาวโปแลนด์ รวมไปถึงชีวิตของประชาชนนับล้านคนที่ต้องสูญไปในครั้งนั้น การบูรณะปฏิสังขรณ์ย่าน

ท้องพระโรงในพระราชวังหลวงหลังการบูรณะปฏิสังขรณ์

อาณาเขตย่านเมืองเก่าวอร์ซอที่เป็นมรดกโลกของโปแลนด์

เมืองเก่าวอร์ซอหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ จึงถือเป็นแก่นอัตลักษณ์ของความเป็นชาติโปแลนด์อย่างแท้จริงเป็นคุณค่าที่ฟื้นขึ้นมาจากเถ้าถ่านและซากปรักหักพังจนนำไปสู่การบูรณะปฏิสังขรณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่เช่นนี้นั่นเอง

*หมายเหตุ

บทความจากหนังสือที่จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ ๔๐ ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐโปแลนด์ จัดพิมพ์โดย ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Centre for European Studies, Chulalongkorn University, Bangkok) และสถานเอกอัครราชทูตโปแลนด์ประจำประเทศไทย (The Embassy of Poland, Bangkok) กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ (ค.ศ. ๒๐๑๒) ISBN : 978-616-551-671-6

.....
*ภาพประกอบ จากหอจดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ กรุงวอร์ซอ ประเทศโปแลนด์

มาทำความรู้จัก ศาสนาอิสลามกันเถอะ

ศรัญญา วรวิเศษ

หลายคนอาจเคยคิดว่า ศาสนาอิสลามเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มหรือไกลตัว เนื่องจากว่ามุสลิมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากเรามาก ซึ่งการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันย่อมทำให้คนอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่าง การจะเข้าใจอีกศาสนาหนึ่ง ย่อมช่วยให้เกิดความเข้าใจและความสามัคคีในสังคมนั้น ๆ

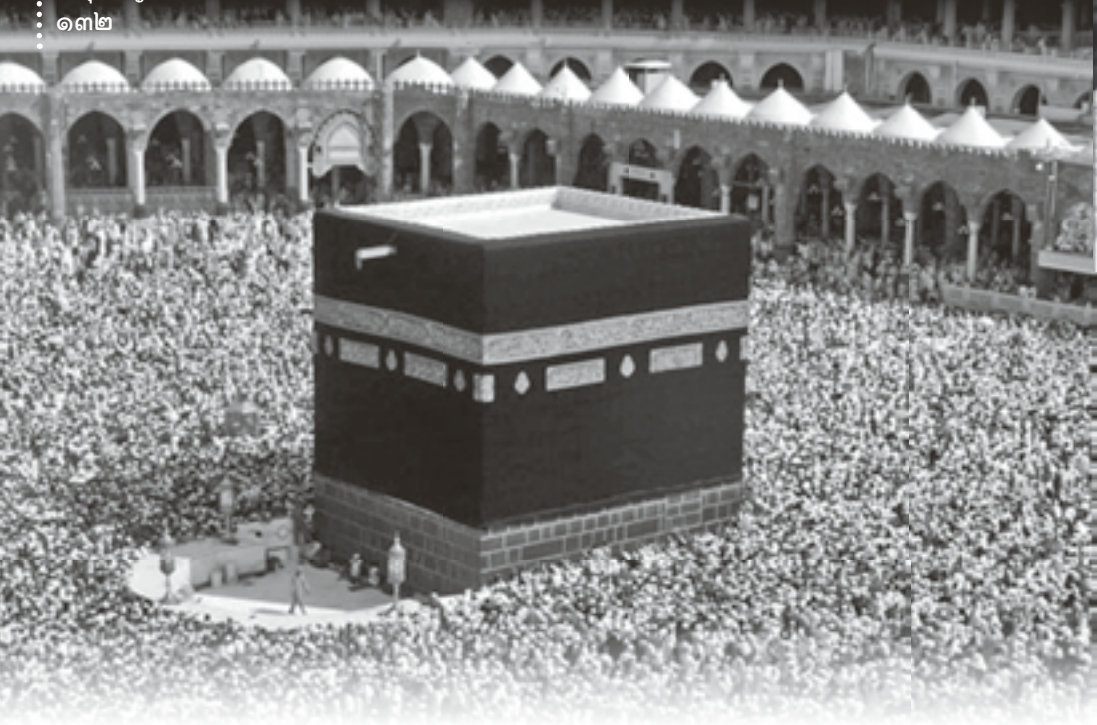
ศาสนาอิสลามถือได้ว่าเป็นอีกศาสนาหนึ่งที่มีความสำคัญของโลก มีคนนับถือประมาณ ๑.๖ พันล้านคนจากประเทศมุสลิม ๖๗ ประเทศทั่วโลก คิดเป็นร้อยละ ๒๓ ของจำนวนประชากรทั้งโลก สังคมไทยปัจจุบันนี้มีประเทศเพื่อนบ้านของไทยซึ่งประชากรส่วนใหญ่ล้วนเป็นชาวมุสลิม อย่างเช่นประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดด้วย สำหรับประเทศไทย ศาสนาอิสลามได้เข้ามาเผยแพร่ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

ในประเทศไทย มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่ประมาณ ๓๙ ล้านคน ดังนั้นในฐานะที่เราอยู่ร่วมกันในสังคมไทยที่มีความต่างทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมจึงควรเปิดใจให้กว้างและมองศาสนาอื่นอย่างปราศจากอคติ ยิ่งไปกว่านั้น เราควรทำความเข้าใจในพิธีกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ข้อห้ามในการรับประทานอาหารบางประเภทและกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดต่าง ๆ ของชาวมุสลิม ในโอกาสนี้ ดิฉันจะขอนำท่านผู้อ่านเข้าไปสู่โลกของมุสลิม โดยอาจารย์ทวี นภากรณ์ อิมามประจำมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย และเป็นประธานคณะกรรมการ มูลนิธิส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรมกรุงเทพฯ เป็นผู้นำทางและให้ความรู้แก่เรา เราจะได้เข้าใจในความต่างและปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมในระยะยาว

ประวัติศาสตร์อิสลาม

ศาสนาอิสลามนับถือพระผู้เป็นเจ้าที่ยิ่งใหญ่พระองค์เดียว ทรงพระนามว่า พระอัลลอฮ์ ศาสนาอิสลามเกิดในยุคของท่านศาสดา นบี มุฮัมมัด ในปีที่ท่านศาสดาและสาวกอพยพจากเมืองเมกกะไปอยู่ที่เมืองมะดีนะห์นั้น ถือเป็น

การเริ่มต้นนับศักราช อิสลาม เรียกว่า ฮิจเราะห์ศักราช ซึ่งตรงกับปี ค.ศ. ๙๐๔ หรือ พ.ศ. ๑๔๔๗ คำว่าอิสลาม มีรากศัพท์จากคำว่า อัสมะ แปลว่า การเข้าไปในสันติ ครั้งแรกที่ท่านศาสดาได้รับโองการจากพระเจ้าก็คือตอนที่ท่านไปจำศีลอยู่ที่ถ้ำขานเมืองเมกกะ เรียกว่า ถ้ำฮิเราะฮ์ หลังจากนั้นมีการทอยพระบัญญัติลงมาให้ท่านได้ทำการเผยแผ่คำสั่งสอนอยู่ตลอดเวลา ประมาณ ๒๓ ปี ผู้ที่เข้าร่วมศาสนาอิสลามครั้งแรก มีอยู่ ๓ ระดับด้วยกัน คือ ระดับคนในครอบครัว คือ นางคอดีญะฮ์ ผู้เป็นภรรยา ระดับผู้ใหญ่ คือ ท่านอะบูบักร์ ผู้เป็นบิดาของนางอาอิชะฮ์ ซึ่งเป็นภรรยาคนที่ ๓ ของท่านศาสดา และระดับเยาวชน คือ ท่านอาลี ผู้เป็นญาติ รวมทั้งหมดเป็น ๔ ท่าน รวมท่านศาสดาด้วย ทั้ง ๔ ท่านเริ่มต้นเผยแผ่ศาสนาอิสลามและมีผู้เข้ามาขอรับนับถือศาสนาอิสลามมากขึ้นเรื่อย ๆ ศาสนาอิสลามจึงได้แพร่ขยายไปทั่วดินแดนตะวันออกกลาง อินเดีย และที่อื่น ๆ นับตั้งแต่บัดนั้น

นิกายของศาสนาอิสลาม

ในศาสนาอิสลาม การแยกนิกายไม่ได้อยู่ที่ความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อในหลักคำสอนหรือในการปฏิบัติศาสนกิจ แต่อยู่ที่ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นสำคัญ จะขอเสนอเพียง ๔ นิกายหลัก ดังต่อไปนี้

๑. นิกายซุนนี มาจากภาษาอาหรับที่ว่า ซุนนะฮ์ แปลว่า จารีต นิกายนี้รู้จักกันทั่วไปในโลกมุสลิม และชุมชนมุสลิมกลุ่มใหญ่นั้นเชื่อและปฏิบัติตามศาสนาไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือการกระทำ นิกายนี้เคร่งครัดการปฏิบัติตาม คัมภีร์อัล-กุรอาน และซุนนะห์เท่านั้น

๒. นิกายชีอะห์ ชีอะห์ แปลว่า พรรคพวก หมายถึง พรรคพวกท่านอาลี นั่นเอง นิกายนี้ถือว่าท่านอาลี บุตรชายของศาสดามุฮัมมัดคนเดียวเท่านั้นเป็นผู้ที่ถูกต้อง

๓. นิกายคอวาริจญ์ หมายถึง ผู้ต่อต้าน เป็นกลุ่มที่มีความคิดรุนแรง และถือว่าผู้จะเป็นคอลีฟะห์นั้น ต้องมาจากการเลือกตั้งเสรีเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อที่เรียกว่า วาฮาบี ผู้ก่อตั้งคือ ท่านเชคมุฮัมมัด อับดุลวาฮาบซึ่งเป็นนักการศาสนา เนื่องจากในสมัยนั้นสังคมมุสลิมมีความมั่งคั่ง เจออะไรก็ทักว่าเป็นของที่มีโชคลาภ เช่น ต้นไม้หรือหลุมศพ ท่านจึงต้องสร้างความเข้าใจ ให้ลบเลือนความมั่งคั่งนั้นหมดไป แต่สอนเท่าไรก็ไม่ฟัง ท่านจึงได้ปรึกษากับผู้บริหารสูงสุดในเมืองของท่าน ขอให้ทางการให้ความร่วมมือช่วยรื้อทิ้ง ปรากฏว่า ทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือกัน จึงทำให้คนฉลาดมากขึ้นและเกิดเป็นวิถีคิดแบบวะฮาบี

หลักปฏิบัติ ๕ ประการของศาสนาอิสลาม

หลักปฏิบัติที่เรียกว่า อิบาดะห์ หรือ ศาสนกิจนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องมีคุณสมบัติครบตามที่ศาสนากำหนดไว้ มี ๕ ประการ ดังนี้

๑. การปฏิญาณตน คือ ปฏิญาณว่า “ไม่มีพระเจ้าผู้ใดนอกจากอัลเลาะห์ และศาสดา มุฮัมหมัดเป็นศาสนทูตของอัลเลาะห์”

๒. การปฏิบัติละหมาด ต้องเป็นคนที่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งมีอายุ ๑๓ - ๑๕ ปีขึ้นไป ผู้ที่ได้รับการยกเว้นคือ คนที่สิ้นสติสัมปชัญญะ คนเมา สตรีที่มีรอบเดือน และสตรีที่เพิ่งคลอดบุตร การละหมาดนั้นทำ ๕ เวลา คือ ตั้งแต่เช้ามีดประมาณ ๐๕.๐๐ น. ตอนบ่าย ๑๓.๐๐ น. ตอนเย็น ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. หัวค่ำ ๑๘.๓๐ และตอนดึก ตั้งแต่ ๒๐.๐๐ ขึ้นไป (เป็นช่วงเวลา)

๓. การชำระซะกาต คือ การบริจาคเงินทองตามที่ศาสนากำหนดให้แก่ผู้ยากจน

๔. การถือศีลอด คือ การงดเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพ ตั้งแต่ดวงอาทิตย์ขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ตก ตลอดทั้งเดือนรอมฎอนของทุกปี ซึ่งอาจจะมีระยะเวลา ๒๙ - ๓๐ วัน โดยมีเจตนาว่าทำเพื่ออัลลอฮ์ เป้าหมายของการถือศีลอดพอจะประมาณได้มีอยู่ ๓ ประการ คือ

๔.๑. เพื่อให้เกิดความยำเกรงต่ออัลลอฮ์

๔.๒. เพื่อให้เกิดสุขภาพดี เป็นการบำบัดโรคบางอย่าง เพราะการอดอาหารจะช่วยลดไขมันที่เกินความต้องการและขับสารพิษบางอย่างออกจากร่างกายของมนุษย์

๔.๓. เพื่อให้รู้ถึงสภาพคนยากจน และเกิดความสงสารเห็นอกเห็นใจ

๕. การทำพิธีฮัจญ์ คือ การเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่นครเมกกะ

ข้อห้ามตามบทบัญญัติอิสลาม

เราได้รู้และเข้าใจเรื่องราวความเป็นมารวมถึงหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลามกันพอสมควรแล้ว ต่อไปนี้จะเป็นเรื่องของความเคร่งครัดในศาสนาอิสลาม อาจารย์ทวีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับต่าง ๆ ดังนี้

เรื่องการแต่งกายและเครื่องประดับ

เรื่องการแต่งกายของอิสลามนั้นจะเคร่งครัดมาก ผู้ชายจะต้องรักษาเอกลักษณ์ความเป็นชายไว้ ไม่หลงใหลกับสิ่งฟุ่มเฟือยที่จะก่อให้เกิดความลุ่มหลงและนำไปสู่ความหายนะได้ ทองคำและผ้าไหมจึงห้ามใส่แต่มีกรอบครอบได้ เพราะได้แบ่งให้เป็นเครื่องแต่งกายของของผู้หญิงไว้แล้ว เป็นเครื่องประดับของผู้หญิงที่มีสัญญาตญาณรักสวยรักงาม

เรื่องการวางตัว

ผู้ชายกับผู้หญิงเวลานั่งทานรับประทานอาหารก็สามารถนั่งด้วยกันได้ เพียงแต่ชายหญิงที่ไม่ใช่ญาติห้ามอยู่ด้วยกันสองต่อสอง ตามคัมภีร์กำหนดไว้ว่าไม่ให้ผู้ชายไปอยู่ปะปนกันกับผู้หญิง เพราะจะได้ไม่เกิดความเสื่อมเสียทางเพศ เป็นการป้องกันโดยตรง ระเบียบที่เคร่งครัดอย่างมากสำหรับหญิงมุสลิมคือ ห้ามใส่กระโปรงสั้นและชุดแต่งกายเปิดได้เพียงบิหนังกับฝ่ามือเท่านั้น

เรื่องอาหาร

อาหารชาวมุสลิมรับประทานต้องเป็นอาหารฮาลาล และที่ไม่ฮาลาล (หรือเรียกว่า อาหารฮารอมคือ สิ่งที่ปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์ คือ เนื้อสุกรและเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้ถูกเชือดที่ตรงตามข้อบัญญัติ เหตุที่สุกรไม่เป็นฮาลาล เพราะคุณภาพระหว่างหมูกับเนื้อ ถ้าเอามาอย่างละ ๑ กิโลกรัม ไขมันของสุกรจะเยอะกว่า ถ้าเทียบกับปลากุ้งหอยหรือเนื้อสัตว์อื่น ๆ แต่หากไม่มีอาหารอย่างอื่นให้เลือกแล้ว สามารถอนุโลมให้ทานสุกรได้ (ต้องเป็นโอกาสที่ไม่มีอาหารอื่นและหิวโหยจริง ๆ เท่านั้น)

เรื่องการแต่งงานของคนต่างศาสนา

เราอาจเคยสงสัยว่าทำไมต้องเปลี่ยนศาสนาหากจะแต่งงานกับมุสลิม อาจารย์ทวีจึงอธิบายให้เข้าใจว่า เรื่องการแต่งงานของศาสนาอิสลามนั้นเป็นเรื่องของจิตใจ ดังนั้น อิสลามจะเพ่งเล็งว่า ด้านจิตใจตรงกันหรือไม่ ถ้าตรงกันในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็แต่งงานได้เลย ตามบทบัญญัติมุสลิมห้ามเปลี่ยนศาสนา เพราะอาจเกิดปัญหากับลูกหลานที่ตามมา ดังนั้น ต้องปรับความเชื่อให้ตรงกันก่อน ส่วนใหญ่มุสลิมจะเคร่งกว่า

พิธีแต่งงาน พิธีแต่งงานของชาวมุสลิมเป็นไปอย่างเรียบง่าย เพราะความจริงแล้วศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เปิดกว้าง จะแต่งงานวัน กลางคืน หน้าร้อน หน้าหนาว ข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้ ไม่ต้องรอฤกษ์ดูยาม ดูที่ความสะดวกของทั้งสองฝ่ายก็พอแล้ว แต่ห้ามฟุ่มเฟือย

ผู้หญิงขึ้นคาน ในสมัยของท่านอุมัร ซึ่งเป็นคอลีฟะฮ์ที่ ๒ ในสมัยนั้น สังคมมุสลิมมีความเจริญมาก แต่ปรากฏว่ามีผู้หญิงขึ้นคานเยอะ เนื่องจากเรียกสินสอดแพงและมีเงื่อนไขเยอะ ต้องมีการเตรียมบ้าน เตรียมหอ ซึ่งเป็น

ภาระหนัก เพราะฉะนั้นทางศาสนาจึงกล่าวว่า ถ้ามีมุสลิมที่ดี ปฏิบัติศาสนกิจ ทำมาหากินมีอาชีพสุจริต ให้แต่งงานเลย และการเรียกสินสอดให้คลองตัวมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ท่านอุมัรพบเจอปัญหาเช่นนี้ จึงได้ค้นหาสาเหตุที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร ท่านเลยจัดการประชุมและออกเป็นมติจากที่ประชุมให้เรียกสินสอดได้ในจำนวนจำกัด แต่ก็มียกกลุ่มมือบสตรี้คัดค้านว่าในพระคัมภีร์ไม่ได้กำหนดไว้ แต่บางคำบอกว่า การที่คน ๆ หนึ่งจะเลิกกัน อย่าลืมว่าเคยให้สินสอดไว้กองเท่าภูเขา ทางมือบเลยหยิบยกมาว่าในคัมภีร์ได้เปิดกว้าง ดังนั้นท่านจะมาหักล้างคัมภีร์ไม่ได้ จึงต้องปล่อยให้เป็นอิสระในเรื่องของสินสอด

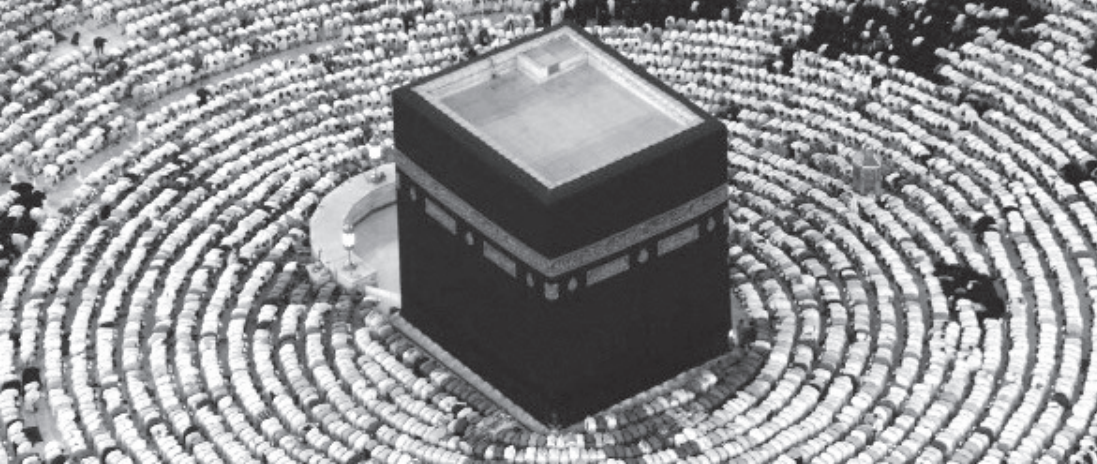
เรื่องวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม

วันสำคัญของศาสนาอิสลาม มี ๓ วัน คือ

๑. วันศุกร์ เป็นวันที่ศาสนาบังคับเฉพาะผู้ชายที่จะต้องไปละหมาดวันศุกร์ ที่ศาสนสถานมัสยิด นั้นหมายความว่าละหมาดวันศุกร์เป็นอีกละหมาดหนึ่งที่บังคับแก่มุสลิมผู้ชาย

๒. วันตรุษฟิตรี คือหลังจากถือศีลอด ๑ เดือนมาก่อนแล้ว ในคราวที่พี่น้องมุสลิมไปทำพิธีฮัจย์ที่เมืองเมกกะฮ์ ถ้าไม่ได้ไปทำ ก็จะกำหนดวันเป็นวันที่ ๑๐ เดือน ๑๒ เขาจะสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ทำละหมาด และจัดเลี้ยงสังสรรค์

๓. วันตรุษอฎุฮา ร่วมละหมาดวันตรุษ ณ มัสยิด ทำกุรบาน มีการเยี่ยมญาติและผู้มีพระคุณ จัดบริจาคทานและเลี้ยงอาหาร

สิ่งที่ท่านทรมานไว้คือ คำว่าอิสลามหรือมุสลิมจากมุมมองของคน
 ภายนอก มักจะมีปัญหาในทุกมิติ ทั้งการกินการอยู่ร่วมกัน แต่จริง ๆ แล้ว
 มีความหมายตรงกันข้าม อยากให้ผู้สนใจได้ศึกษา หรือทำความเข้าใจกับ
 พระคัมภีร์ พระวจนะของพระศาสดาจะมีเนื้อหาในเรื่องของด้านสังคมมาก
 บางทีคนเราก็ถูกความกดดันในบางอย่าง ทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และ
 สังคม จึงแสดงออกไป จนกลายเป็นว่าทำความเสียหายให้กับพระศาสนา
 ทั้ง ๆ ที่ศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี แต่กลับถูกมองว่าเข้ากับโลกไม่ได้
 อยู่ร่วมกับคนอื่นไม่ได้เลย ทั้ง ๆ ที่ยุคของศาสดาก็อยู่ด้วยกันได้ สิ่งที่เป็น
 อุปสรรคที่ทำให้คนเข้าใจหรือไม่เข้าใจมุสลิมคือ การที่จะต้องศึกษาซึ่งกันและกัน
 ยิ่งถ้าได้อยู่ใกล้กันก็จะเห็นมากกว่าเข้าใจกันมากกว่า บางทีศาสนาหลวม
 เป็นสิ่งบ่งหน้าอุดมการณ์ของกลุ่มคนบางกลุ่ม แต่ทั้งหมดจะเย็นลงได้ด้วย
 คำสอนของพระหรือคำสอนของท่านศาสดานั่นเอง ☸

เมื่อว่าวมิตรภาพ ไทย-อิหร่าน ลอยเด่นบนฟ้ากรุงเทพมหานคร

.....
ชาครีย์นรติพย์ เสวีกุล

ภาพประกอบ : ชาครีย์นรติพย์ / บังอร เสวีกุล

นิทรรศการหัตถกรรมนานาชาติ (International Handicraft Exhibition) เป็นนิทรรศการด้านหัตถกรรมและวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่ของอิหร่าน และจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่หกแล้ว โดยนอกจากจะเป็นการรวมสุดยอดศิลปินและช่างหัตถกรรมอิหร่านให้มาอยู่ในแหล่งเดียวกันแบบอลังการงานสร้างแล้ว ทางอิหร่านยังได้เชิญให้ประเทศต่าง ๆ ส่งตัวแทน

เข้าแสดงวัฒนธรรมในงานฯ ด้วย ซึ่งปี ๒๕๕๕ นับเป็นปีที่สองที่ประเทศไทย
โดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้ส่งคณะช่างสาธิตหัตถกรรมไทยเข้าร่วมงานฯ
โดยเมื่อปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยได้ส่งอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญด้านการศิลปะ
ตุ๊กกระดาด และการระบายร่มและผ้าเข้าร่วมงานฯ ซึ่งได้รับความสนใจเป็น
อย่างดีจากสาธารณชนอิหร่านที่เข้าชมงาน

สำหรับปี ๒๕๕๕ นั้น นิทรรศการหัตถกรรมนานาชาติ ครั้งที่ ๖ (6th International Handicraft Exhibition) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติในกรุงเทพมหานคร และกระทรวงวัฒนธรรมได้ประสานให้ผ่านสำนักงานส่งเสริมการส่งออก และสถานเอกอัครราชทูตฯ ทราบว่าจะส่งคณะช่างสาธิตหัตถกรรมไทย ประกอบด้วย นายปริญญา สุขชิต (ประธานสภาวัฒนธรรมเขตดุสิต / รักษาการนายกสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์) - ช่างสาธิตหัตถกรรมการทำววนายพุลทวี ศิริสวัสดิ์ - ช่างสาธิตหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่ และนางสาวฐิตพร ลิ้มปิสวัสดิ์ - นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ และผมได้รับมอบหมายให้ช่วยดูแลคณะฯ ที่เข้าร่วมนิทรรศการฯ นี่เป็นปีที่สอง

ครั้งแรกที่ได้เห็นชื่อคุณปริญญาฯ ในรายชื่อคณะฯ ก็รู้สึกคุ้นหูอย่างประหลาด จนต้องไปลองค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมในอินเทอร์เน็ต ก็ถึงบางอ้อ เพราะอาจารย์ปริญญาฯ หรือที่คนไทยส่วนใหญ่จะคุ้นหูคุ้นตา และคุ้นชื่อว่า “อาจารย์เป็ด” หรือ “ซูเปอร์เป็ด” นั้น เคยไปบรรยายที่โรงเรียน สมัยที่ผมยังเป็นนักเรียนชั้นประถม ผมลั่นเกรียน ซึ่งก็นับว่านานหลายสิบปีมาแล้ว

ทีเดียว แต่สิ่งหนึ่งที่จำได้ขึ้นใจ ยิ่งกว่าการบรรยายเรื่องราวไทยของอาจารย์ เป็ด ก็คือการที่อาจารย์ฯ แสดงการต้อนรับกลับไปด้านหลังจนปลายนิ้วไปแตะ กับข้อมือ ซึ่งมันน่าฉงนและน่าหวาดกลัวในปริมาณพอ ๆ กัน

แม้ว่าจะไม่ได้เห็นหน้าอาจารย์เป็ดมาเป็นเวลาหลายสิบปี แต่ในวันที่ ไปปรับคณะฯ ที่สนามบิน ผมก็สามารถสังเกตเห็นอาจารย์ฯ ได้ไม่ยาก ด้วยทรงผม อันโดดเด่นที่ตัดสั้นเกรียนรอบด้านแบบนักรบไทยโบราณ และรอยยิ้มกว้าง ที่เปี่ยมมิตรภาพและความจริงใจ รวมถึงเสียงที่ดังเป็นเอกลักษณ์ และแม้จะ ได้รับรู้ข่าวจากอินเทอร์เน็ตว่าอาจารย์เป็ดประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์เมื่อ ปี ๒๕๕๒ แต่อาจารย์เป็ดก็ดูแข็งแรงและแจ่มใส ไม่ต่างจากครั้งที่ผม เคยเห็นอาจารย์ครั้งแรกและครั้งเดียวสักเท่าไร และด้วยความที่อาจารย์ฯ เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมาก ดังนั้น เพียงแค่เดินผ่านด้านตรวจคน เข้าเมืองอิหร่านมาได้ไม่กี่ก้าว ทั้งเจ้าหน้าที่ ตม. และเจ้าหน้าที่สนามบิน ก็ต่างพากันเรียกขานอาจารย์ฯ ว่า “ซูเปอร์แมน” กันถ้วนหน้า

ในระหว่างที่ผมพูดคุยและซักซ้อมกำหนดการต่าง ๆ กับคุณมด – รัฐพรฯ เจ้าหน้าที่จากกระทรวงวัฒนธรรม และคุณหนู่ม – พูลทวิฯ ผู้สาธิตด้านจักสานไม้ไผ่ ในช่วงที่รอรับกระเป๋าสัมภาระของคณะฯ อยู่นั้น อาจารย์เปิดฯ ก็สร้างความท้าทายและความสนุกสนานตั้งแต่วันแรกเลยทีเดียว ด้วยการแจ้งว่ามีสัมภาระอีกชิ้นหนึ่ง คือ โครงวาวจุฬา ที่มีขนาดกว้างเกินกว่าที่จะผ่านช่องทางปกติออกมาได้ ผมจึงต้องไปตามหาสัมภาระดังกล่าวจากช่อง oversize ซึ่งอยู่อีกทางด้านหนึ่งของอาคารสนามบิน และเมื่อไปถึงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สนามบินและเจ้าหน้าที่สายการบินต่างโยนความรับผิดชอบให้อีกฝ่ายหนึ่ง จนผมต้องซักไซ้และตี้อยู่นาน จนในที่สุดก็มีเจ้าหน้าที่สนามบินคนหนึ่งพาผมเดินเข้าไปด้านใน และกำชับให้ผมยืนรออยู่หน้าประตู เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวหายเข้าไปหลังประตู และอีกพักหนึ่งก็เดินกลับออกมา พร้อมด้วยสัมภาระของอาจารย์เปิดฯ ซึ่งขนาดที่ทั้งกว้างและใหญ่จนแปลกตา ทำให้ทั้งเจ้าหน้าที่สนามบิน และเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรอิหร่านต่างสอบถามผมด้วยความสงสัยว่าอะไรอยู่ข้างใน และเมื่อผมตอบไปตามความจริงว่าเป็นวาว จุฬา ทุกคนก็ต่างเพ่งมองด้วยความอยากรู้อยากเห็นและเหมือนอยากจะทำอะไรสักอย่าง แต่เมื่อผมยืนยันว่าคณะฯ

นำมาจัดแสดงในนิทรรศการหัตถกรรมนานาชาติ เจ้าหน้าที่จึงปล่อยให้ผมนำสัมภาระดังกล่าวออกมาได้ในที่สุด ซึ่งก็นำมาสู่ความท้อทายถัดมา เพราะแม้ว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ จะส่งรถตู้ ๗ ที่นั่งมารับคณะฯ แต่ปรากฏว่าโครงว่วนั้น ใหญ่และกว้างเกินกว่าจะยัดเข้าไปท้ายรถได้เหมือนกระเป๋าทัวไป ยืนคิด ยืนเล็งกันอยู่พักใหญ่ พวกเราจึงเห็นว่าทางที่ดีที่สุดคือการเอาโครงว่วนั้นไปบนหลังคา ซึ่งโชคดีที่คุณหนุ่มมีเชือกฟางติดมา เราจึงได้ใช้ประโยชน์ในการมัดโครงว่วนั้นบนหลังคา ซึ่งหากใครขับรถผ่านไปผ่านมา ระหว่างกรุงเทพมหานครกับสนามบินนานาชาติอิมมานูเอลโคมมิส ในเช้าวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ ก็คงจะสังเกตเห็นรถตู้ของสถานเอกอัครราชทูตฯ คันหนึ่ง ขนของรูปทรงพิลึก และขับไปอย่างทุลักทุเล โดยมีมือของผู้โดยสาร ทั้งสองด้าน ยื่นออกมานอกตัวรถเพื่อจับและตรึงเชือกเอาไว้ เพื่อไม่ให้ลมตีสัมภาระขึ้นมา จนสร้างความเสียหายให้กับโครงว่วนั้นที่อาจารย์เปิดสู่อุตสาหกรรมมาจากเมืองไทย

หลังจากที่ส่งคณะฯ เข้าโรงแรมที่พักแล้ว เราก็นัดหมายที่จะเจอกันอีกครั้งในช่วงบ่ายวันดังกล่าวที่ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ เพราะนิทรรศการฯ เปิดให้ประชาชนเข้าชมงานระหว่าง ๑๖.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ซึ่งเมื่อผมและภรรยาไปถึงราว ๑๖.๓๐ น. ก็พบว่า ดร.วันชัย วราวิทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ / อทป. ฝ่ายพาณิชย์ และทีมงานจาก สนง. พาณิชย์ กำลังช่วยคณะฯ จัดบูธอยู่กันอย่างขะมักเขม้น ผมและภรรยาจึงร่วมด้วยช่วยกันอย่างไม่รอช้า และหลังจากที่จัดบูธเสร็จแล้ว

อาจารย์ฯ ก็เผยวามอิหฺร่านคราวนี้ มีเซอร์ไพรซ์มาด้วย และได้ใช้เวลาในช่วงที่พวกเราจัดบูธกัน ผูกโครงว่าวพิเศษดังกล่าวเสร็จแล้ว ซึ่งผมก็ต้องอิงไปด้วยความทึ่งเพราะโครงว่าวดังกล่าว มีรูปลักษณะเป็นหัวใจขนาดใหญ่ ซึ่งอาจารย์เปิดบอกว่าคือ “ว้าวมิตรภาพไทย – อิหฺร่าน” แต่ที่ผมต้องอิงยิ่งไปกว่านั้นก็คือการได้รับเกียรติให้เป็นลูกศิษย์ของอาจารย์เปิด

อาจารย์ฯ มอบหมายให้ผมและน้องบ่าว – น้องนักศึกษาไทยในกรุงเทพมหานคร ที่สำนักงานพาณิชย์ได้จ้างวานให้มาช่วยเป็นล่ามให้คณะระหว่างที่จัดนิทรรศการอยู่ในกรุงเทพมหานคร – ช่วยกันทำว่าวต่อโดยได้สอนให้ผมผูกเงื่อน และชี้แนะเป็นพัก ๆ ว่าให้ทำอะไรบ้าง จนหลาย ๆ ครั้ง ผมอดทึ่งใจไม่ได้ว่าอาจารย์เปิดไว้ใจผมมากเกินไปหรือไม่ เพราะผมเองไม่เคยมีประสบการณ์ทำว่าวมาก่อนเลย แต่อาจารย์ก็ให้กำลังใจตลอด และสอนอย่างใจเย็น ซึ่งทำให้ผมตระหนักว่า การทำว่าวนี้ แม้จะดูง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก แต่ก็ต้องใช้ทักษะ ความอดทนและสมาธิไม่น้อยเลยทีเดียว และเมื่อผมกับน้องบ่าวผูกเงื่อนตามจุดต่าง ๆ ครบแล้ว อาจารย์เปิดก็มอบหมายให้เอากระดาษสาสีแดงปิดตามตัวว่าวต่อไป ซึ่งต้องใช้เวลาล่วงไปถึงวันที่สองถึงจะ

แล้วเสร็จ ซึ่งในระหว่างช่วงดังกล่าว อาจารย์เป็ดก็ได้มอบหมายให้สมาชิกคนอื่น ๆ ของคณะฯ ทั้งคุณมด และคุณหนุ่ม - เมื่อว่างเว้นจากการสานไม้ไผ่ - และต่าย - ภรรยาของผม - เตรียมข้าวของอื่น ๆ ที่จะต้องนำมาประกอบให้วาวูมิตรภาพฯ สมบูรณ์แบบ ซึ่งตลอดช่วงที่ผมและน้องบ่าวช่วยกันนั่งทำวาวูอันมหิมาอยู่นี้ ก็ได้รับความสนใจจากชาวอิหร่านที่เข้าชมงานเป็นอย่างมาก โดยหลายคนแสดงความคลั่งใจว่าวาวูที่ใหญ่ขนาดนี้จะสามารถลอยได้จริงหรือไม่ ซึ่งก็เป็นความรู้สึกที่ผมแอบเก็บอยู่ในใจ เพราะแม้ว่าผมจะไม่เคยเล่นวาวูมาก่อนเลยในชีวิต แต่ก็เคยเห็นแต่วาวูที่มีขนาดเล็ก ๆ และเป็นชิ้นเดียว แต่วาวูมิตรภาพของอาจารย์เป็ดนี้ เป็นรูปหัวใจสองดวงที่ซ้อนกันและมีมิติ แต่อาจารย์เป็ดกลับยิ้มอย่างมั่นใจ และบอกว่าวาวูมิตรภาพฯ จะลอยขึ้นฟ้าอย่างแน่นอน

ในช่วงวันที่สองของนิทรรศการฯ ที่ผมนั่งทำวาวูต่อนั้น อาจารย์เป็ดได้นำวาวูออกไปลองเล่นดู ซึ่งปรากฏว่าได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมงานเป็นอย่างมาก และมีเด็ก ๆ เดินตามอาจารย์กลับมาที่บูธไทยกันเป็นแถว

โดยอาจารย์เป็ดมีว่ารูปร่างและรูปผีเสื้อขนาดเล็กเอาไว้แจกเด็ก ๆ กันอย่างทั่วถึง จนทำให้พูดได้อย่างเต็มปากกว่า บู้ของไทยกลายเป็นบู้ที่ได้รับความนิยมจากผู้เข้าชมงานเป็นอย่างมาก อีกทั้งการที่อาจารย์เป็ดแต่งตัวเป็นซูเปอร์แมน และหยอกล้อกับผู้ที่แวะเวียนมาชมบู้ไทยอย่างเป็นกันเอง สร้างเสียงหัวเราะและรอยยิ้มอันอบอุ่นที่อบอวนด้วยมิตรภาพและความจริงใจ จนไม่ว่าพวกเรา จะเดินไปที่ไหนในงานก็จะมีคนเรียกขานว่า “ไทยแลนด์ ๆ” ในขณะที่อาจารย์เป็ด แทบจะกลายเป็นดาวเด่นของงาน เพราะไม่ว่าจะเดินไปไหนมาไหน ก็จะมีเด็ก ๆ เดินตามและเรียกอาจารย์ว่า “ซูเปอร์แมน” กันเจื้อยแจ้วเลยทีเดียว และอาจารย์เป็ดได้รับการกล่าวถึงจนมีเจ้าหน้าที่จากเมืองทาบรีซ (Tabriz) ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอิหร่านที่กำลังจะจัดงานหัตถกรรมนานาชาติ มาเชิญอาจารย์ไปร่วมงานดังกล่าวด้วยเลยทีเดียว ในขณะที่งานसानไม่ไผ่ของคุณหนูก็ได้ได้รับความชื่นชมจากผู้เข้าร่วมงานไม่น้อยเลยทีเดียว ด้วยผลงานที่ประณีตและสวยงาม และลวดลายแบบไทย ๆ

ในที่สุดว่าวมิตรภาพไทย – อิหร่าน ของอาจารย์เป็ดก็เกือบเสร็จแล้ว ทั้งกระดาษสีแดงสดที่ปิดรอบตัวว่าว แผนที่ไทยและอิหร่านที่อาจารย์เป็ดได้ บรรจงวาดด้วยตนเอง และตัวอักษรทั้งภาษาอังกฤษ ที่ระบุว่า “Long lasting friendship and brotherhood” พร้อมคำแปลภาษาฟาร์ซี ซึ่งสร้างความตื่นเต้นและชื่นชมให้กับผู้ที่ผ่านไปผ่านมาเป็นอย่างมาก และผมก็มีความภูมิใจที่ได้มีส่วนในการสร้างผลงานชิ้นเอกชิ้นนี้ขึ้นมากับมือด้วย แต่ภารกิจของผมยังไม่จบลงเท่านั้น เมื่ออาจารย์เป็ดมอบหมายหน้าที่อันสำคัญอีกชิ้นหนึ่งให้ทำ นั่นคือการผูกคอซุงให้กับว่าวมิตรภาพไทย – อิหร่าน ซึ่งผมก็ลังเลด้วยความไม่มั่นใจ เพราะไม่เคยทำอะไรเช่นนี้มาก่อน แต่อาจารย์เป็ดก็ชี้จุดทั้งหมดบนตัวว่าวให้ดูว่าต้องผูกตรงไหนบ้าง และคอยกำกับดูแลกระบวนการที่สำคัญนี้อย่างใกล้ชิด โดยไม่ได้กดดันอะไรผมเลยด้วยการกล่าวกำชับว่า

“ว่าวจะลอยไม่ลอยก็อยู่ที่คอซุงนี้แหละ”

และเมื่อว่าวมิตรภาพฯ เสร็จสมบูรณ์ อาจารย์เป็ดก็นำพวกเราเดินว่าวผ่านทุ่งต่าง ๆ ออกไปด้านนอก โดยให้ร้องเรียกความสนใจไปด้วยเสียงที่ดังและทรงพลัง ในขณะที่พวกเราก็กวักกันร้องเป็นลูกคู่ให้กับ

อาจารย์ด้วยความตื่นเต้น ว่ารูปหัวใจขนาดใหญ่เรียกความสนใจจากผู้คนรอบข้าง ทำให้มีคนเดินตามพวกเราออกมาเป็นจำนวนมาก อาจารย์เปิดให้ผมและคุณหนุ่มเดินไปสุดฟากถนนด้านหนึ่ง ในขณะที่ตัวอาจารย์ยืนอยู่ด้านบน และเมื่อได้จังหวะ ก็สั่งให้พวกผมปล่อยว่าว หัวใจของผมเต้นระรัวด้วยความตื่นเต้น เมื่อปล่อยว่าวออกไปจากมือ แต่แล้วหัวใจของผมก็ตกไปอยู่ที่ตาคู่เมื่อว่าวรูปหัวใจตกลงสู่พื้นดินหลังจากที่ลอยไปในอากาศได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ผมอดหวาดหวั่นไม่ได้ว่าว่าวที่เป็นผลงานชิ้นเอกของอาจารย์ในนิทรรศการครั้งนี้ จะต้องล้มเหลวลงเพราะฝีมือที่ไม่ถึงขั้นของผม

“ไม่เป็นไร ๆ เดี่ยวลองใหม่” อาจารย์เปิดตะโกนบอกอย่างมั่นใจและให้กำลังใจ

ผมและคุณหนุ่มก้าวไปหยิบบว่าวรูปหัวใจขนาดใหญ่มาให้มาขึ้นมาถึงอีกครั้ง และรอฟังคำสั่งจากอาจารย์เปิดอย่างใจจดใจจ่อ

“ปล่อยว่าวเลย ตอนนี้แหละ”

ผมปล่อยว่าวออกจากมือ และภาวนาให้ว่าวลอยขึ้นฟ้า และในครั้งที่สองนี้พวกเราประสบความสำเร็จ ว่าวมิตรภาพไทย – อิหร่านของอาจารย์เปิดทะยานขึ้นฟ้าอย่างสง่างาม และอาจารย์เปิดบังคับว่าวด้วยความเชี่ยวชาญจนว่าวติดลม ท่ามกลางเสียงตะโกนก้องด้วยความตื่นเต้นของผมและคุณหนุ่มและเสียงปรบมือของชาวอิหร่านที่เฝ้าชมสถานการณ์ด้วยความล้นระทึก ในขณะที่ผู้ที่เดินผ่านมาผ่านไปก็ต่างหยุดเดินและแหงนหน้ามองดูว่าวมิตรภาพไทย – อิหร่านที่ตระหง่านอยู่บนฟ้าอย่างโดดเด่นด้วยความสนอดสนใจ และหันมามองดูอาจารย์เปิดด้วยสายตาที่สะท้อนความชื่นชม

ผมภูมิใจและปลื้มใจมากที่มีส่วนในการช่วยสร้างว่าวมิตรภาพฯ ในครั้งนี้ และรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มีโอกาสเป็นลูกศิษย์และลูกมือของอาจารย์เปิดในการได้เรียนรู้ศิลปะของการทำว่าวที่ถือเป็นภูมิปัญญาของไทยด้วยแต่กระนั้น ผมก็ภูมิใจและปลื้มใจยิ่งกว่าที่ได้เห็นว่าไทยสร้างความประทับใจ

เมื่อว่าวมิตรภาพไทย – อิหร่าน ลอยเด่นบนผืนฟ้ากรุงเตหะราน : ๑๕๑

ให้ประชาชนชาวอิหร่านเป็นสื่อกลางในการสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์ในระดับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ผมไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลยว่า สิ่งของที่เล็กล็กน้อยและธรรมดาเช่นว่านนี้ จะสามารถสร้างรอยยิ้ม มิตรภาพและความสุขได้อย่างชัดเจน และทำให้ผมเชื่อมั่นในอานุภาพของการทูตเชิงวัฒนธรรมในการเสริมสร้างความรู้สึที่ดีและความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน และอดคิดไม่ได้ว่าหากเด็ก ๆ และเยาวชนในยุคนี้ได้มีเวลาทำกิจกรรมกลางแจ้งอย่างเช่นเล่นว่านบ้าง นอกเหนือจากการเล่นเกมหรืออินเทอร์เน็ตก็น่าจะเป็นการดีไม่น้อยเลยทีเดียว

การที่ประเทศไทยส่งตัวแทนมาเข้าร่วมนิทรรศการหัตถกรรมนานาชาติในปีนี ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในด้านการทูตเชิงวัฒนธรรมซึ่งสามารถส่งเสริมและเสริมสร้างความสัมพันธ์ในระดับประชาชนได้อย่างแท้จริง

และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกและความนิยมไทยอย่างมีประสิทธิภาพด้วย และผมหวังจะเห็นตัวแทนด้านวัฒนธรรมของไทยเข้าร่วมงานฯ อย่างต่อเนื่องต่อไปด้วย

ส่วนสำหรับงานนิทรรศการด้านหัตถกรรมนานาชาติที่เมืองทาบริซ ซึ่งผู้จัดประทับใจในตัวอาจารย์เป็ดหรือ “ซูเปอร์แมน” เป็นอย่างมากจนเทียบเชิญให้ไปร่วมงานด้วยนั้น เป็นที่น่าเสียดายที่อาจารย์เป็ดและคณะไม่สามารถไปร่วมงานฯ ได้ เนื่องจากช่วงเวลาไม่อำนวย แต่กระนั้นอาจารย์ฯ ก็ได้กรุณาบอกว่าที่เหลือทั้งหมดไว้ให้สถานเอกอัครราชทูตฯ และสอนผมให้ทำว่ามิตรภาพรูปหัวใจขนาดเล็กลงเพื่อเอาไปแสดงที่ทาบริซด้วย เพื่อว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ จะไปร่วมงานฯ ได้ แต่สถานเอกอัครราชทูตฯ ไปร่วมงานที่ทาบริซได้หรือไม่ และท้ายที่สุดแล้ว จะมีใครไปสานิตการทำว่าที่เมืองทาบริซหรือไม่ ผมคงต้องขอเก็บเอาไว้เล่าให้ท่านผู้อ่านฟังในครั้งต่อไป นะครับ 🌐

มิ่ง กะลา บา... เมียนมาร์ (ภาคสอง)

สุวรรณา พองสมุทร

ผู้อ่านท่านใดมีโอกาสดูพระเจดีย์ชเวดากอง ดินฉันก็ขอแนะนำว่า
ท่านควรจะ... ดังต่อไปนี้ค่ะ

๑. ให้อาหารพระประธาน ณ วิหารประจำทิศ องค์ใดองค์หนึ่ง จะสวดมนต์
ภาวนา หรือจุดธูปเทียนถวายดอกไม้ด้วยก็ได้

๒. ให้อาหารประจำวันเกิด พร้อมทั้งสรงน้ำพระประจำวันเกิดเท่าจำนวน
อายุ + ๑ เสร็จแล้วก็สรงน้ำเทวดา สัตว์และเสา ตามลำดับ เพื่อให้ชีวิต
มั่นคงแข็งแรง (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงพระนิพนธ์ในหนังสือ “เที่ยวเมืองพม่า” ว่า ชาวพม่าเชื่อว่าเป็นการอุทิศ
ส่วนกุศลให้แก่บรรดาสัมภเวสีหรือเปรตที่ยังเวียนว่ายอยู่ในโลกมนุษย์
ของเราด้วย)

๓. ประทักษิณ (เวียนขวา โดยให้องค์พระเจดีย์อยู่ทางขวามือของเรา หรือเดินตามเข็มนาฬิกา) ตั้งจิตอธิษฐานขอพรบอองค์พระเจดีย์ ๑ รอบ

๔. บริจาคเงินทำนุบำรุงองค์พระเจดีย์ เพื่อค้ำจุนพระพุทธศาสนา

๕. ตีระฆังที่ตั้งไว้รอบองค์พระเจดีย์ (ใบไหนก็ได้ ตีใบเดียวก็พอ หรือ หากมีเวลา ก็ตีทุกใบ คงไม่มีใครว่า) เพื่อให้เทวดาบนสวรรค์รับรู้และอนุโมทนาการทำบุญกุศลของเรา

เกือบลืมไป ตอนที่ไปไหว้พระเจดีย์ชเวดากอง ก็เจอคนไทยหลายกลุ่ม ได้ยินเสียงล่องลอยมาตามสายลมว่า ทองที่ห่อหุ้มองค์พระเจดีย์นี้ พม่า ลอกมาจากวัดวาทารามในกรุงศรีอยุธยาเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ ๒ คิดอย่างนี้ มาไหว้พระทำบุญแทนที่จะปิติ กลับหงุดหงิดใจเสียนี้ อยากบอกเหลือเกินว่า ทองของเรา (ถ้าเขาเอาไปจริง) เป็นทองเปลย เมียนมาร์จะนำไปประดับห่อหุ้มพระเจดีย์คู่บ้านคู่เมืองของเขาหรือ และถ้าหากว่าเขาเอาไปห่อหุ้มจริง เราคนไทยก็ควรจะได้ใจด้วยซ้ำที่ทองจากบ้านเราได้ถูกนำมาห่อหุ้มพระเจดีย์ที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้าและบริภคเจดีย์ของอดีตพระพุทธเจ้า ถึง ๓ พระองค์ด้วยกัน

เมียนมาร์เรียกเจดีย์ว่า “พญา” ซึ่งมีความหมายเทียบได้กับ “พระ” และถือว่าพุทธเจดีย์เป็นองค์แทนพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขตเจดีย์เป็นเขตสำหรับปฏิบัติบูชา เพื่อที่ชาวพุทธไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์ ซีและฆราวาส มาสวดมนต์ นั่งสมาธิและขอพรกัน ไม่ใช่เขตพำนักของสงฆ์

เสร็จจากไหว้พระเจดีย์ชเวดากองแล้ว น้องนกก็พาเราไปสมทบกับท่าน
ทูตอิสร ปกมนตรี เอกอัครราชทูตประจำกระทรวง วิทยากรท่านหนึ่งของเรา
ที่เดินทางมากรุงย่างกุ้งโดยสายการบินไทยเที่ยวสุดท้ายของวัน เพื่อรับประทาน
อาหารเย็นกันที่ร้านอาหารไทย Sabai @ Inya (สบาย ณ ถนนอินยา)
โดยอัครราชทูตที่ปรึกษา ดาว วิบูลย์พาณิชย์ เป็นเจ้าภาพ ไม่แน่ว่า คนไทย
เป็นหุ้นส่วนร้านนี้ด้วยหรือเปล่า รสชาติเป็นอาหารไทยอยู่ สังเกตเห็นว่า
คนเมียนมาร์รับประทานอาหารกันเร็วมาก เสร็จแล้วก็กลับ ไม่นั่งแช่คุยกัน
อย่างนี้ เจ้าของร้านคงชอบใจ เพราะสามารถรับลูกค้าได้มากราย

หลังจากนั้น น้องนกก็พาเรามาส่งโรงแรมที่พัก ให้พักผ่อนกันเต็มที่
ก่อนจะเริ่มงานใหญ่ในวันรุ่งขึ้น

พอถึงวันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม น้องนกก็ส่งรถมารับผู้เขียนกับน้องชิว
ไปสถานทูตตั้งแต่เช้า เพื่อเตรียมความพร้อม เช่น จัดเตรียมเอกสารลงทะเบียน
เอกสารการอบรม เครื่องคอมพิวเตอร์ จอโปรเจ็คเตอร์ ฯลฯ พอถึงเวลาผู้เข้าอบรม
ก็เริ่มทยอยเดินทางมา ผู้ชายนั่งโสร่ง ผู้หญิงนั่งลองยี ใส่รองเท้าคืบกัน
ผู้เขียนกับน้องชิวเข้าไปชวนคุยได้ความว่า เป็นข้าราชการจากหลากหลาย

กระทรวงของ เมียนมาร์ที่รับผิดชอบงานอาเซียน และทำงานอยู่ที่กรุงเนปิดอว์ เมืองหลวง ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในกรุงย่างกุ้ง พอได้เวลาอุดมมงคลฤกษ์ ท่านทูตพิชญา ก็กล่าวเปิดอบรม เสร็จแล้วก็ถึงคิวท่านทูตอิศรา บรรยายในหัวข้อ “การประชุมระหว่างประเทศ” และ“การเป็นประธานการประชุม” ผู้เข้าอบรมตั้งใจฟังมากวิทยากรคงปลื้มไม่น้อย

หลังอาหารกลางวัน น้องนกกับผู้เขียนก็ไปรับ ดร.วิมลกานต์ โกสุมาต รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พร้อมทั้งผู้ช่วย ที่จะเดินทางมาถึงกรุงย่างกุ้งในช่วงบ่าย เพื่อเดินทางไปศูนย์ฝึกอบรม กพ. ที่เมืองเปายี ดร.วิมลกานต์ฯ จะบรรยายในหัวข้อ “การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ตามคำขอของประธาน สำนักงาน กพ. เมียนมาร์ เมื่อคราวมาเยือนไทย

เมืองเปายีอยู่ห่างจากกรุงย่างกุ้ง ๕๐ ไมล์ หรือประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ถนนเข้าสู่ศูนย์ฝึกอบรมฯ เป็นถนนดินลูกรังเล็ก ๆ อยู่ในช่วงการปรับปรุงใหม่ เราเลยได้เห็นวิธีการทำถนนแบบโบราณ คือคนงาน (หญิง) จะนั่งทุบก้อนหิน ให้แตกเป็นชิ้นเล็กๆ และข้างถนนมีเตาเคียวยางมะตอยอยู่ เห็นยางรถยนต์เก่าๆ กองอยู่ ไม่แน่ใจว่าเขาเอายางรถยนต์ไปเคียวรวมกับยางมะตอย หรือเปล่า (จำไม่ได้ว่าเคยไปอ่านเจอที่ไหน บอกว่า หากเอายางพารามา เคียวรวมกับยางมะตอย และนำไปราดถนน จะทำให้ถนนมีความทนทาน ใช้งานได้นานขึ้น) และก็มีคนงานชาย (๒ คน) หิ้วถังยางมะตอยร้อนๆ ราดบนถนนที่โรยหินไว้แล้ว

เรามาถึงศูนย์ฝึกอบรมฯ ในตอนเย็น บรรดาเจ้าหน้าที่ระดับสูง ของศูนย์ก็มาต้อนรับ เขาแนะนำเจ้าหน้าที่ ๒ คนประจำคณะ ได้แก่ ผู้ประสานงาน (coordinator) อีกเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน (liaison officer) แล้วก็พาเราไปที่เรือนรับรองแขก เอาข้าวของเก็บแล้ว ก็ขอให้เขา พาไปตรวจดูความเรียบร้อยของห้องอบรมซึ่งอยู่ตรงข้ามกับหอนอน

ของเจ้าหน้าที่ กพ. ที่จะมาอบรมหลักสูตรเรา ดูระบบไฟฟ้า ระบบเสียง ทดลองเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรากับระบบของศูนย์ฯ กว่าเสร็จ ก็ได้เวลาอาหารเย็น เขาก็พาเราไปห้องอาหาร ผู้เข้าอบรมนั่งรับประทานกันอยู่แล้ว เขาจัดอาหารให้คนละสำหรับ สำหรับหนึ่ง จะมีกับข้าว ๔ - ๕ อย่าง รับประทานอาหารเสร็จ เจ้าหน้าที่ประสานงานก็แจ้งว่า วันพรุ่งนี้ (วัดเปิดอบรม) จะรับประทานอาหารเช้า ๐๖.๓๐ น.

หลังจากนั้น ดร.วิมลกานต์ฯ กับผู้ช่วย ก็รับข้อมูลที่จะบรรยาย ในวันรุ่งขึ้น อันที่จริง ดร.วิมลกานต์ เตรียมข้อมูล Power Point มาเรียบร้อยแล้ว โดยตั้งสมมุติฐานว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่จำเป็นต้องปรับใหม่ หลังจากพูดคุยกับผู้เข้าอบรมและพบว่า ผู้เข้าอบรมมีข้อมูลในเรื่องนี้อย่างจำกัดมาก

กพ. ต้อนรับเราอย่างดี ทาสีเรือนพักรับรองใหม่ ติดเครื่องปรับอากาศ เครื่องทำน้ำอุ่น จัดหาโทรทัศน์จอแบนมาให้ดู พร้อมทั้งติดตั้งเคเบิลให้ผู้เขียนไม่มีอะไรทำ ก็นั่งดูข่าวพร้อมกับอ่านหนังสือ “**องซาน ซูจี บกกระดานการเมืองโลก**” ที่น้องชีวให้ยืมมา พอถึง ๓ หุ่่ม ก็ตัดสินใจเข้านอนดีกว่า คิดถูกจริง ๆ ที่รีบเข้านอน เพราะประมาณเที่ยงคืนก็ต้องตื่นขึ้นมาเนื่องจากไฟดับ จะเปิดหน้าต่างก็ไม่กล้า กลัวยุ่งไหม เพราะไม่มีมุ้งลวด จึงลุกขึ้นมานั่งมองความมืด รอจนไฟมา เครื่องปรับอากาศทำงานถึงได้นอนต่อ

ช่วงเช้า เจ้าหน้าที่ประสานงานก็มาเคาะประตูเรียกให้ไปรับประทานอาหารเช้า เจ้าหน้าที่เขาจัดให้คนละสำรับเช่นเคย มีน้ำชา (จีน) ให้จิบ เพราะอาหารพื้นเมืองค่อนข้างมัน เสร็จแล้วเราก็ไปที่ห้องอบรม ผู้เข้าอบรมมานั่งรอเรียบร้อย ก็ขอให้มาเซ็นชื่อแสดงตัวตนว่าเข้าอบรม และรับเอกสารประกอบการบรรยาย

ท่านทูตพิชญา เดินทางมาถึงพร้อมกับน้องนุช U HtunGyi รักษาการอธิการบดีศูนย์ฝึกอบรมฯ พร้อมเจ้าหน้าที่อาวุโสรอต้อนรับ และนำไปห้องรับรองแขก นั่งคุยกันประมาณ ๑๕ นาที ก็เดินไปห้องอบรม U HtunGyi กล่าวต้อนรับ และท่านทูตพิชญา กล่าวเปิดการอบรม และถ่ายรูปหมู่ร่วมกัน เป็นอันว่าเสร็จสิ้นพิธีเปิดการอบรม ดร.วิมลกานต์ฯ ก็เริ่มบรรยายทันที

การบรรยายแบ่งเป็น ๒ ช่วง ช่วงเช้าตั้งแต่ ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. และช่วงบ่าย ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. แต่ส่วนใหญ่ช่วงบ่ายมักจะเกินเวลา เพราะผู้เข้าอบรมมักจะพูดคุยกะถามวิทยากรต่อ ซึ่งวิทยากรของเราก็เต็มใจไขข้อข้องใจให้โดยไม่สนใจว่าเวลาจะล่วงเลยไปนานเท่าไร

มาถึงตรงนี้ ก็ขอบอกว่า วิทยากรของเรานั้นส่วนใหญ่จะบรรยาย ๒ ที่ บางท่านบรรยายที่สถานทูตก่อน แล้วจึงเดินทางไปบรรยายที่ศูนย์ฝึกอบรม

เมืองเปายี เสร็จแล้ว ก็ต้องรีบกลับกรุงอย่างกุ่ม เพื่อเดินทางกลับมาทำงาน ต่อในประเทศไทยทันที บางท่านลงจากเครื่องบิน แล้วก็เดินทางตรงไปที่ ศูนย์ฝึกอบรมเมืองเปายีเพื่อบรรยายเลย เสร็จแล้วก็เดินทางไปกรุงย่างกุ่ม ไปบรรยายต่อที่สถานทูต ตอนที่น้องชิวกับผู้เขียนจัดโปรแกรม ค่อนข้างเครียด เหมือนกัน เพราะต้องจัดตารางการเดินทาง ต้องดูหมดทั้งเที่ยวบิน รถรับ-ส่ง และตารางการบรรยาย อย่างไรก็ตาม การอบรมก็ดำเนินไปเรียบร้อยดี

ก่อนอาหารเย็น เจ้าหน้าที่ประสานงานซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Management Department) มักจะจัดทัวร์ให้วิทยากรและผู้เขียนชมศูนย์ ฝึกอบรมฯ ศูนย์นี้มีเนื้อที่กว้างขวางมาก คือ ๓,๙๕๐ เอเคอร์ (ประมาณ ๙,๙๙๐ ไร่) ที่มีเนื้อที่กว้างขวางขนาดนี้ก็เพราะเขามีเป้าหมายว่า จะสามารถจัดอบรมคนถึง ๓,๐๐๐ คน ในเวลาเดียวกัน ขณะที่เรากำลังจัดอบรมนี้ ทางศูนย์ฯ ก็ได้จัด อบรมอีกหลายหลักสูตร เช่นหลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับกลาง และที่น่าทึ่ง ก็คือหลักสูตรแรกเข้าสำหรับแพทย์ที่เพิ่งได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ จำนวนถึง ๑,๕๐๐ คนแต่ละหลักสูตรก็จะแยกย้ายกันอบรม ผู้เข้าอบรมไม่ได้ เจอะเจอกันเลย คงพอมองเห็นภาพความกว้างขวางของศูนย์ฝึกอบรมนี้นะคะ

ศูนย์ฝึกอบรม กพ. เมืองเปายี นี้ ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๘ โดยเป็น โรงเรียนฝึกอบรม มีอาจารย์ใหญ่เป็นผู้บริหาร ภายใต้การควบคุมดูแลของ คณะกรรมการคัดเลือกและอบรมข้าราชการพลเรือนของพม่า (ชื่อในขณะนั้น) มีภารกิจในการอบรมให้แก่ข้าราชการแรกเข้าทั้งหมดของเมียนมาร์ รวมทั้ง ทหารด้วย (เพื่อหล่อหลอมให้มีอุดมการณ์และแนวคิดในการทำงานตามที่ รัฐบาลต้องการ) น่าจะเป็นเพราะตอนเป็นอาณานิคม อังกฤษใช้ชาวอินเดีย เป็นคนทำงานราชการให้ พอ (พม่า) ได้รับเอกราช จึงจำเป็นต้องตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่อฝึกคนให้ทำงานราชการได้ นอกจากนี้ ก็มีหลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับ กลาง จัดสมมนาให้ผู้บริหารระดับสูง ต่อมา ในปี ๒๕๒๐ ได้รับการยกสถานะ ขึ้นเป็นศูนย์ฝึกอบรม กพ. และอาจารย์ใหญ่ได้รับการยกสถานะขึ้นเป็น

อธิการบดี แต่ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ใหญ่หรืออธิการบดี ก็ล้วนแล้วแต่ทหารเก่า
ทั้งนั้น เช่นเดียวกับประธาน กพ. เมียนมาร์

เมื่อจบการอบรมในวันศุกร์ ผู้เขียนพร้อมด้วยวิทยากร ๒ ท่าน ซึ่งเป็น
อาจารย์ชาวต่างชาติของสถาบันการต่างประเทศฯ ก็เดินทางเข้ากรุงย่างกุ้ง
วิทยากรต้องไปเตรียมตัวสอนที่นั่น ส่วนตัวผู้เขียนก็จะเป็นต้องไปเช่นกัน
เพราะศูนย์ฝึกอบรมฯ จะปิดวันเสาร์-อาทิตย์ กรุงย่างกุ้งในตอนเย็นของวันศุกร์
รถติดมาก ไม่แพ้ กทม. บ้านเราเลย สาเหตุก็เพราะมีรถยนต์มาก (แสดงว่า
คนเมียนมาร์มีฐานะดีขึ้น?) และกำลังมีการก่อสร้างทางด่วน ๒ สาย

วันเสาร์น้องอู (ถัสพรรณ ตุ่มสวัสดิ์ เลขานุการโท) มารับน้องชิว
กับผู้เขียนตั้งแต่เช้า เพื่อพาไปไหว้พระและชมช้างเผือก ระหว่างทาง
ผ่านมหาวิทยาลัยย่างกุ้งและทะเลสาบอินยา

มหาวิทยาลัยย่างกุ้งเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่และมีชื่อเสียงที่สุดใน
เมียนมาร์ ตั้งขึ้นโดยอังกฤษใน ปี ๒๔๒๑ โดยใช้ชื่อว่าวิทยาลัยร่างกุ้ง
(Rangoon College) และมีสถานะเป็นวิทยาลัยสาขาของมหาวิทยาลัย

กัลกัตตาในอินเดีย ต่อมาในปี ๒๔๖๓ ได้รับการยกสถานะเป็นมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยร่างกุ้งเป็นแหล่งผลิตนักการเมืองชั้นนำของพม่า เช่น ออง ซาน อู^๑ อุอ์^๒ รวมทั้งนายพลเนวิน^๓ ก็เคยศึกษาที่นี่เช่นกัน เมื่อประมาณ ๔๐ - ๕๐ ปีที่แล้ว ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงที่สุดในภูมิภาคเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำของเอเชีย

การประท้วงต่อต้านอังกฤษทั่วประเทศในปี ๒๔๖๓, ๒๔๗๙ และ ๒๔๘๑ มีจุดเริ่มต้นที่มหาวิทยาลัยร่างกุ้ง จึงอาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นศูนย์กลางของขบวนการต่อต้านระบอบอาณานิคมในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒

ภายหลังรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีอู ซึ่งนำโดยนายพลเนวิน มหาวิทยาลัยร่างกุ้งซึ่งเดิมอยู่ภายใต้การบริหารของสภาอาจารย์ นักวิชาการ และข้าราชการ เปลี่ยนมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษา ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนซึ่งเคยใช้ภาษาอังกฤษมาก่อนก็เปลี่ยนมาใช้พื้นเมืองแทน มาตรฐานการศึกษาลดต่ำลงจนกระทั่งปริญญาของมหาวิทยาลัยไม่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติอีกต่อไป

๑ นายกรัฐมนตรีคนแรกของพม่าภายหลังได้รับเอกราชจากอังกฤษ เป็นนายกรัฐมนตรีถึง ๓ สมัย คือ ๒๔๙๑ - ๒๔๙๙, ๒๕๐๐ - ๒๕๐๑ และ ๒๕๐๓ - ๒๕๐๕

๒ นักการทูตพม่า เป็นคนเอเชียคนแรกที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสหประชาชาติ โดยเป็นเลขาธิการฯ คนที่ ๓ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ - ๒๕๑๔

๓ อดีตผู้นำเผด็จการของพม่า ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนานถึง ๒๖ ปี นับแต่ทำรัฐประหารรัฐบาลของอู ในปี ๒๕๐๕ จนลาออกจากตำแหน่งหลังการรัฐประหารนำโดยพลเอกอาวุโสชอหม่อง ในปี ๒๕๓๑ เสียชีวิตในปี ๒๕๔๕ เมื่อเข้าปกครองประเทศ เนวินได้บริหารประเทศตามหลักการ “วิถีสู่สังคมนิยมของพม่า” ทำให้พม่าซึ่งเคยเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลกกลายเป็นประเทศที่ยากจนที่สุด ในขณะที่ตัวเองร่ำรวยมาก ว่ากันว่า มีเงินฝากในธนาคารต่างประเทศถึง ๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ล้านบาท แต่ถึงกระนั้น ก็ยังน้อยกว่าผู้นำของสาธารณชนอื่นครม) เขาได้ประกาศปิดประเทศ รมั้ดระวังการติดต่อขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ จนทำให้พม่าได้รับการขนานนามว่า “ฤษีแห่งเอเชีย”

ในปี ๒๕๐๕ นักศึกษามหาวิทยาลัยร่างกุ้งได้ประท้วงข้อบังคับมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นธรรม ทางกรได้ปราบปรามอย่างหนัก นักศึกษาถูกยิงเสียชีวิต ๑๖ คน ตึกกิจกรรมนักศึกษาถูกระเบิดพังพินาศ มีนักศึกษาเสียชีวิตถึง ๒๐๐ คน มหาวิทยาลัยถูกสั่งปิด และเปิดใหม่ในช่วงปลายปี ในปีต่อมา นักศึกษายังคงต่อต้านรัฐบาลอยู่ รัฐบาลจึงใช้มาตรการรุนแรงสั่งปิดมหาวิทยาลัย และเปิดใหม่อีกในปี ๒๕๐๗ การที่มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการเคลื่อนไหว มาตลอด ทำให้เป็นที่จับตาของทางการ และเมื่อถูถันถึงแก่อสัญกรรมที่ นครนิวยอร์ก ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๗ ศพของท่านถูกนำกลับพม่า นักศึกษา เห็นว่ารัฐบาลทหารพม่าไม่จัดทำงานศพให้สมเกียรติ นักศึกษาและพระสงฆ์ จึงได้แย่งชิงศพถูถันไปทำพิธีเองที่บริเวณตึกกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้ ยังได้พุดใจมตรีรัฐบาลในเรื่องคอร์รัปชั่น ความตกต่ำทางเศรษฐกิจ การขาด เสรีภาพและปัญหาการตงงาน และยื่นคำขาดให้รัฐบาลจัดงานศพเป็น “รัฐพิธี” ในช่วงกลางดึกของเดือนธันวาคม รัฐบาลได้ส่งรถแทรกเตอร์ เข้าพังประตูเหล็ก ของมหาวิทยาลัยร่างกุ้ง ทหาร ตำรวจ ได้ยิงแก๊สน้ำตาเข้าไปในหอประชุมที่ นักศึกษา พระสงฆ์ และประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนหลับนอน จากนั้นเข้าอาวุธ

เข้าทำร้ายนักศึกษา พระสงฆ์และประชาชน เหตุการณ์สงบลงเมื่อเวลา ๐๘.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น โดยรัฐบาลแถลงข่าวว่ามีผู้เสียชีวิตเพียง ๑๐ คน และบาดเจ็บ ๑๑ คนเท่านั้น ซึ่งเป็นตัวเลขที่ต่ำมาก

ในปี ๒๕๓๒ มหาวิทยาลัยย่างกุ้งถูกเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นมหาวิทยาลัยย่างกุ้ง นักศึกษายังคงประท้วงรัฐบาลอยู่เป็นระยะ ๆ หลังการประท้วงในปี ๒๕๓๙ ทางกรจิงไม่อนุญาตให้มหาวิทยาลัยเปิดสอนระดับปริญญาตรีภาคปกติ เนื่องจากกลัวการชุมนุมประท้วงของนักศึกษา การปิดกั้นการศึกษาถือเป็นการทำลายประเทศชาติอย่างเล็ดเย็นที่สุด เป็นความเห็นแก่ตัวของรัฐบาลทหารพม่าโดยแท้ ทางกรเพ็งอนุญาตให้เปิดสอนระดับปริญญาตรีเมื่อไม่นานนี้เองคะ

คงจำกันได้คะ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ของสหรัฐอเมริกา ได้เดินทางไปเยือนเมียนมาร์เป็นครั้งแรกพร้อมกับนางฮิลลารี คลินตัน รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ผู้นำสหรัฐฯ ไม่ได้เดินทางไปกรุงเนปิดอว์ เมืองหลวงนะคะ แต่ได้เดินทางไปมหาวิทยาลัยย่างกุ้งเพื่อกล่าวคำปราศรัย มหาวิทยาลัยย่างกุ้งในปัจจุบันอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมมาก เป็นสัญลักษณ์อันน่าเจ็บปวดของระบบการศึกษาของเมียนมาร์ที่ถูกทำให้ถอยเปลี่ยนมาเป็นเวลาครึ่งศตวรรษโดยรัฐบาลทหาร

ทะเลสาบอินยา (Inya Lake) เป็นทะเลสาบเทียมที่ใหญ่ที่สุดในกรุงย่างกุ้งที่อังกฤษให้ขุดขึ้นเมื่อ ปี ๒๔๑๖ เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับประชาชน เดิมมีชื่อว่าทะเลสาบวิกตอเรีย (Victoria Lake) ตามพระนามของสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย ผู้ครองอังกฤษในขณะนั้น น้ำจากทะเลสาบแห่งนี้จะถูกส่งโดยท่อส่งน้ำไปยังทะเลสาบก้นดอว์จี (อยู่ติดกับโรงแรมที่วิทยากรน้องชิว และผู้เขียนพักในกรุงย่างกุ้ง) ที่อังกฤษให้ขุดขึ้นเช่นกัน ทะเลสาบอินยาและสวนสาธารณะชื่อเดียวกันเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในกรุงย่างกุ้ง บริเวณทะเลสาบอินยายังเป็นที่ตั้งบ้านพักของออง ซาน ซูจี พลเอกเนวิน และทำเนียบเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา

ชื่อของทะเลสาบอินยาเป็นข่าวทั่วโลกในปี ๒๕๕๒ เมื่อทางการเมียนมาร์จับกุมตัวนายจอห์น วิลเลียม ยิตทอว์ ชาวอเมริกัน ที่ลงทุนว่ายน้ำข้ามทะเลสาบอินยาเพื่อเข้าไปที่บ้านพักของออง ซาน ซูจี ส่งผลให้ ออง ซาน ซูจี ถูกกับบริเวณห้ามยุ่งเกี่ยวกับกับผู้อื่นอีก ๑๘ เดือน

พระพุทธรูปองค์แรกที่น้องอุพาเราไปไหว้คือ พระพุทธรูปหินอ่อนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ที่ชาวเมียนมาร์เรียกกันว่าพระพุทธรูปหยก ที่วัดเจ้าดอจี (Kyauk Taw (Daw)Gyi Pagoda) เจ้าดอจีหมายถึง หินใหญ่^๔ ถึงหน้าวัดน้องอุก็แนะนำให้เราถอดรองเท้า (ตามธรรมเนียมชาวเมียนมาร์ ซึ่งจะไม่ใส่รองเท้าเข้าพุทธศาสนสถาน) และทิ้งไว้ในรถ ตั้ววิหารและสิ่งปลูกสร้างทาสีทองดูลังการมาก ว่ากันว่าวัดนี้เป็นวัดประจำนายพลเนวิน อดีตผู้นำเมียนมาร์ บางแห่งบอกว่าเป็นวัดประจำนายพลชินอู้นต์ ว่ากันว่า (อีกแล้ว) พอนายพล (ทั้งสอง) หมดอำนาจ วัดนี้ก็ลดความสำคัญลงเช่นกัน ภายในวิหารที่ประดิษฐานองค์พระมีภาพเขียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับการชลอพระพุทธรูปที่สลักไม่เสร็จ สมบูรณ์ดีมายังวัดแห่งนี้

.....
^๔ วัดเจ้าดอจีอีกแห่งอยู่ที่เมืองพุกาม เป็นวัดที่พระเจ้ามินตง (แห่งราชวงศ์ลอร์ดพญา ราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองพม่า) ทรงสร้าง พระประธานเป็นพระพุทธรูปหินอ่อนปางมารวิชัย สลักจากหินใหญ่ก้อนเดียวเช่นกัน

พระพุทธรูปองค์นี้ มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า “Lawka Chantha Abaya Labamuni Buddha Image” ช่างเมืองมณฑลทะเลย์ซึ่งถือเป็นช่างฝีมือดีที่สุดในเมียนมาร์ ได้สลักจากหินอ่อนสีขาวก้อนเดียว มีลักษณะมันวาวและไม่มีตำหนิ เมื่อปี ๒๕๔๑ พระพุทธรูปสูง ๓๗ ฟุต กว้าง ๒๔ ฟุตหนักถึง ๖๐๐ ตัน เป็นพระพุทธรูปประทับนั่ง พระหัตถ์ขวา (บรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจากสิงคโปร์และศรีลังกา) ยกขึ้นหันฝ่าพระหัตถ์ออกจากองค์ หมายถึงการขับไล่ศัตรูและประทານความเจริญรุ่งเรือง ประดิษฐานอยู่ภายในห้องกระจกแก้วควบคุมอุณหภูมิ เพื่อป้องกันความเสียหายของพระพุทธรูปหินอ่อนจากการเปลี่ยนแปลงของอากาศ หินที่เหลือจากการสลักพระพุทธรูปนำมาสลักเป็นพระพุทธรูปบูชา - ขวา ประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหลังพระพุทธรูปด้วย

จากวัดเจ้าตอจี น้องอุ๊กพาเราไปชมโรงช้างเผือกที่อยู่ใกล้ ๆ กัน ที่นี่มีช้างเผือก ๓ ช้าง เป็นช้างพลาย (สีเทา) ๑ ช้าง และช้างพังสีหม้อ (ดิน) ใหม่ (สีชมพูอ่อน) ๒ ช้าง เมียนมาร์ก็มีความเชื่อในเรื่องช้างเผือกคล้าย ๆ กับบ้านเรา เขาถือว่าช้างเผือกจะนำสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ ตำราคชลักษณ์ของเขา ระบุว่า ช้างเผือกจะต้องมีตาสีขาวคล้ายสีไข่มุก กีบเท้า (นิ้ว) สีขาว ขนตัวและขนหางมีสีขาว หางทอดตรง หลังทอดลงเหมือนใบกล้วย คว้า หนังตามีสีชมพู ขนตาสีขาว ใบหูจะใหญ่กว่าช้างทั่ว ๆ ไป งวงยาวจรดพื้น และอันทะมึนสีขาว ตอนที่เราไปชม ช้างยังไม่กินอาหารเช้า คงหิว จึงมีท่าทางหงุดหงิด ควบคุมถึงกับเตือนเราว่าอย่าเข้าใกล้ ทั้ง ๆ ที่มีโซ่ล่ามข้อเท้าไม่ให้ช้างเดินไปไกลอยู่แล้ว ดูช้างเผือกเมียนมาร์แล้ว ก็นึกถึงสมัยที่เรียนหนังสือ ผู้เขียนกับเพื่อน ๆ ไปสวนสัตว์ดุสิตกัน และไปเยี่ยมคุณพระเศวตอดุลยเดชพาหนะ คุณพระเห็นเรามองดูอยู่ คงนึกว่าเราหิวกันกระมัง ก็ใช้วงจับกล้วยส่งมาให้

หลังจากนั้น น้องอุ๊กพาเราไปไหว้พระดาหวน (ที่พื้ไทยเราเรียกขาน) หรือพระพุทธรูปไสยาสน์เจ้าทัตยี (Chauk Htat Gyi) พระนอนองค์ใหญ่ที่สุดในเมียนมาร์ คือนานกว่า ๗๐ เมตร ลักษณะเด่นของพระดาหวน ก็คือหน้าที่ยังคงตามแบบศิลปะของเมียนมาร์ ปากทาสีชาด เปลือกตาแต้มสีฟ้า และติดขนตาอันยาวเป็นแผง ดวงตาทำด้วยแก้วที่สังเคราะห์เป็นพิเศษจากประเทศญี่ปุ่น จีวรดูพลิ้วสวยงามเหมือนผ้าครองจริง เท้าซ้อนเหลื่อมกัน ฝ่าเท้ามีภาพมงคล ๑๐๘ ประการ พระนอนองค์นี้สร้างขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๙ นี้เอง ด้วยเงินบริจาค ๕๐๐,๐๐๐ จ๊าด แทนองค์เดิมที่ชำรุดเสียหาย ทางวัดมีรูปถ่ายพระพุทธรูปองค์เก่าด้วย หน้ากระดานก่อนข้างดู

ที่สุดท้ายที่น้องอุพาเราไปคือเจดีย์โบตะทาวน์ (Botataung) คำว่า
โบตะทาวน์หมายถึงนายทหาร ๑,๐๐๐ นาย เจดีย์องค์นี้มีความเกี่ยวข้องกับ
เจดีย์ชเวดากอง ตำนานเล่ากันว่า กษัตริย์มอญได้รับสั่งให้นายทหารระดับ
แม่ทัพ ๑,๐๐๐ นาย ตั้งแถวถวายสักการะพระเกศาธาตุที่พ่อค้าชาวมอญ
๒ คน อัญเชิญมาทางเรือ มาขึ้นฝั่งเมืองตะเกิง ณ ที่นี้ จึงสร้างเจดีย์โบตะทาวน์
ไว้เป็นที่ระลึก พร้อมทั้งแบ่งพระเกศา ๑ เส้น บรรจุในเจดีย์องค์นี้ ก่อนที่จะ
อัญเชิญไปบรรจุที่พระเจดีย์ชเวดากองต่อไป ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒
เครื่องบินฝ่ายสัมพันธมิตรได้ทิ้งระเบิดเมืองอย่างกุ่ม ทำให้เจดีย์โบตะทาวน์
ถูกทำลายพินาศ ต่อมาในระหว่างการบูรณะองค์พระเจดีย์ได้พบผอบทรงสกล
บรรจุพระเกศาธาตุและพระบรมสารีริกธาตุ จึงได้อัญเชิญพระเกศาธาตุบรรจุ
ในครอบแก้วใส ประดิษฐาน ณ ใจกลางของพระเจดีย์ และทำช่องทางเดิน
เล็ก ๆ ให้ชาวพุทธเดินเข้าไปชมและสักการะพระเกศาธาตุอย่างใกล้ชิด (ขนาดนี้
ก็ยังมองไม่เห็นพระเกศาธาตุอยู่ดี)

ทางด้านขวาของพระเจดีย์ มีวิหารพระพุทธรูปทองคำปางมารวิชัย มีพุทธลักษณะงดงามมาก ตำนานเล่ากันว่า พระพุทธรูปองค์นี้เคยประดิษฐานอยู่ในพระราชวังมณฑล เมื่อพม่าตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ในปี ๒๔๒๘^๕ ได้ถูกเคลื่อนย้ายไปที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในอินเดีย ทำให้รอดพ้นจากระเบิดของฝ่ายสัมพันธมิตรที่ถล่มพระราชวังมณฑลในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต่อมาในปี ๒๔๘๘ มีการนำพระพุทธรูปนี้ออกแสดงที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและอัลเบิร์ตในกรุงลอนดอน แต่ไม่มีการบันทึกว่าเหตุใดและเมื่อใดที่พระพุทธรูปองค์นี้กลับมาประดิษฐานในเมียนมาร์ หลังจากสักการะพระพุทธรูปทองคำแล้ว เราก็ก็นึกถึงการพระเขี้ยวแก้วที่เก็บรักษาในตู้กระจกใกล้ ๆ กัน

ที่นี่ยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเมียนมาร์และชาวไทยนิยมไปขอพร สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ว่านี้คือ เทพทันใจและเทพกระซิบ

เทพทันใจและเทพกระซิบคือใคร เทพทันใจและเทพกระซิบก็คือ นัต แล้วนัตคือใครกันละ นัตก็คือวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ของผู้เสียชีวิตผิดธรรมชาติ พุดง่าย ๆ คือตายไม่ตั้นเอง แต่ไม่ใช่ว่าคนที่ตายไม่ดีจะเป็นนัตไปเสียหมด นัตต้องมีตำนานที่สะท้อนใจนำมาเล่าสืบทอดมาในวงกว้าง เชื่อว่ามีอิทธิฤทธิ์และเป็นที่พักของผู้คน นัตมีฐานะครึ่งเทพครึ่งผี

นัตในเมียนมาร์นี้มีมากมาย แต่ไม่มีนัตตนไหนที่คนไทยรู้จักดีเท่า นัตโพโพจีแห่ง (เจดีย์) โบตาทาวน์ ที่คนไทยเราเรียกกันว่า “เทพทันใจ” เนื่องจากมีคำกล่าวว่า เทพทันใจนี้สามารถถลันบันดาลให้แก่ผู้ทุกข์ร้อนที่เข้าไปอธิษฐานขอพรได้รวดเร็วทันใจ อันที่จริงคำว่าโพโพจีไม่ใช่ชื่อเฉพาะ แต่เป็น

๕ ในปี ๒๓๖๙ พม่าทำสงครามกับอังกฤษครั้งที่ ๑ และพ่ายแพ้ ถูกยึดเมืองทวาย ตะนาวศรี ยะไข่ และไทยอาหม ต่อมาในปี ๒๓๙๔ พม่าแพ้สงครามครั้งที่ ๒ อังกฤษยึดหัวเมืองมอญทางใต้ ได้เมืองหงสาวดี เมืองแปร และพม่าตอนใต้ และในปี ๒๔๒๘ อังกฤษส่งกองทัพยึดพม่าภาคเหนือที่เมืองมณฑลเจ้บพระเจ้าสีป่อ กษัตริย์องค์สุดท้ายของพม่าและพระนางสุยกยัตติไปประทับที่เมืองรัตนคีรีทางภาคตะวันตกของอินเดีย

คากลางที่ใช้เรียกนั้ผู้ชายที่เป็นที่เคารพนับถือ คล้ายกับเจ้าพ่อที่คนไทยใช้เรียกอารักษ์นั่นเอง

Taw SeinKo นักปราชญ์เมียนมาร์เชื้อสายจีน กล่าวว่า โฟโงจีเป็นนั้ที่คอยดูแลเมืองท่าตอน ซึ่งเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมมอญในอดีตของแผ่นดินเมียนมาร์ตอนใต้ ปัจจุบัน โฟโงจีเป็นที่บูชาของชาวเมียนมาร์ทั่วไป เป็นนั้ที่พ่อปู่ที่คอยเฝ้าดูแลพระเจดีย์และบำบัดความเจ็บไข้ได้ป่วยให้กับลูกหลาน ชาวเมียนมาร์ชอบพาลูกหลานมาบิบนวดรูปปั้นโฟโงจี นัยว่าเพื่อเอาใจพ่อปู่หรือม่กั้ขอพรจากพ่อปู่ช่วยให้พ้นจากโรคร้าย เจดีย์แทบทุกแห่งในเมียนมาร์จะต้องมีรูปปั้นโฟโงจีอยู่เสมอ แต่โฟโงจีที่มีชื่อเสียง ได้แก่ โฟโงจีแห่งเจดีย์ชเวดากอง โฟโงจีแห่งพระธาตุนิรธัรเขวน โฟโงจีแห่งเจดีย์สุเล ใจกลางกรุงย่างกุ้ง โฟโงจีแห่งเจดีย์กลางน้ำเยเลพญา เมืองสิริเยม และโฟโงจีแห่งเจดีย์โบตาทาวนั้

ส่วนเทพกระชิบนั้น มีชื่อเรียกในภาษาเมียนมาร์ว่า อะมาดอร์เมียะ ตานานกล่าวว่า นางเป็นธิดาพญานาคที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า รักษาศีล ไม่กินเนื้อสัตว์ เมื่อสิ้นชีวิตจึงกลายเป็นนั้ที่ชาวเมียนมาร์เคารพกราบไหว้มานานแล้ว

เกือบสิมไป ที่ศาสนสถานเกือบทุกแห่งในเมียนมาร์ ไม่ว่าจะเป็นวัดหรือเจดีย์ เรามักจะพบรูปปั้นสิงห์ประดับตามประตูหรือมุมเจดีย์

เชื่อกันว่าคติความเชื่อเกี่ยวกับรูปปั้นสิงห์นี้ได้รับอิทธิพลจากลังกา ที่เล่าว่าเจ้าหญิงองค์หนึ่งเกิดเหตุไปหลงอยู่ในป่า และพญาราชสีห์ได้มาช่วยชีวิตไว้ ทั้งสองจึงอยู่ด้วยกันและมีลูกชายหญิง ลูกชายชื่อสีหพาหุกุมาร ลูกหญิงชื่อสีหสิมพลี ต่อมาเจ้าหญิงได้พาลูกหนีกลับเข้ามาอยู่ในเมืองพญาราชสีห์จึงเที่ยวตามหา ด้วยความโกรธ ไล่ทำร้ายผู้คน เจ้าเมืองให้คนไปปราบแต่ก็ถูกพญาราชสีห์ฆ่าตายหมด สีหพาหุกุมารซึ่งโต เป็นหนุ่มแล้ว ได้อาสาไปปราบพญาราชสีห์ เมื่อทั้งสองฝ่ายพบหน้ากัน สีหพาหุกุมาร

จำพญาราชสีห์ผู้เป็นบิดาไม่ได้ แต่พญาราชสีห์จำลูกตัวเองได้ จึงไม่ทำร้าย
สีหพาหุกุมารได้ทีจึงฆ่าพญาราชสีห์ เจ้าเมืองจึงยกบัลลังก์ให้ ต่อมา
สีหพาหุกุมารทราบจากมารดาว่า พญาราชสีห์คือบิดาตนเอง ก็เสียใจและ
ต้องการไถ่บาป จึงคิดสร้างรูปสิงห์เพื่อเคารพบูชา แต่ก็เกรงว่าประชาชนจะ
ติฉินนินทาว่าไหว้สัตว์เดรัจฉาน จึงออกอุบายสร้างรูปสิงห์ไว้ที่หน้าวัด
เวลาเดินผ่านก็ยกมือไหว้ ผู้คนเห็นก็เข้าใจว่าท่านไหว้พระในวัด จึงกลายเป็น
ที่มาของการสร้างรูปสิงห์ไว้ที่หน้าวัดในลังกา ต่อมา คติความเชื่อนี้ได้แพร่
เข้ามาในเมียนมาร์ และเพิ่มความสำคัญให้เป็นผู้ดูแลศาสนสถานด้วย

เสร็จจากทัศนศึกษาแล้ว น้องอุกก็พาน้องชิวกับผู้เขียนไปรับประทานอาหารกลางวัน เป็นก๋วยเตี๋ยวไทยใหญ่ รสชาติอร่อยมาก เสร็จแล้วก็พาไปส่ง
ที่ตลาดสก๊อต ส่วนน้องอุตต้องเข้าไปทำงานที่สถานทูต (เจ้าหน้าที่กระทรวง
การต่างประเทศ เวลาที่ไปประจำการในต่างประเทศ มักจะทำงานกันโดย
ไม่มีวันหยุดค่ะ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่กงสุลที่รับผิดชอบเรื่องหนังสือเดินทาง
การตรวจลงตราหรือวีซ่า และการคุ้มครองดูแลผลประโยชน์ของคนไทยใน
ต่างประเทศ)

ตลาดสก๊อต (Scott's Market) สร้างขึ้นในปี ๒๔๖๙ ได้ชื่อมาจาก นาย James George Scott ข้าราชการอังกฤษที่นำกีฬาฟุตบอลไปเผยแพร่ใน พม่า เมื่อพม่าได้รับเอกราช จึงเปลี่ยนชื่อเป็นตลาดพลเอก อองซาน (Bogyok Aung San Market) เพื่อเป็นเกียรติแก่อง ซาน วีรบุรุษกู้ชาติ ตลาดสก๊อต ตั้งอยู่บนถนน Bogyok Aung San ใจกลางกรุงย่างกุ้ง เป็นย่านการค้าที่ได้รับความนิยมที่สุดจากนักท่องเที่ยว มีร้านค้ากว่า ๒,๐๐๐ แห่ง จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองประเภทศิลปะ หัตถกรรม อัญมณี เครื่องประดับ/ของตกแต่งที่ทำจากหยก/หินสบู่มะพร้าว แกะสลัก สินค้าจากชนกลุ่มน้อย รวมทั้งแบ่งทานาคา ฯลฯ ตลาดแห่งนี้จะปิดทุกวันจันทร์

ช่วงค่ำของวันนั้น น้องซิวกับผู้เขียนไปหาอาหารเย็นรับประทานกันที่ย่านเมืองจีน (China Town) เราสองคนตื่นตาตื่นใจกับผักและผลไม้ที่มีขนาดใหญ่มาก ที่น่าสนใจก็คือมีแผงขายหมากพลูหลายแผง เพราะคนพื้นเมืองที่นี่โดยเฉพาะผู้ชาย ชอบกินหมากกันมาก แม่ค้า/พ่อค้าห่อเป็นคำ ๆ คล้าย ๆ กับเมี่ยงคำบ้านเรา จ่ายเงินปั๊บ เอาเข้าปากเคี้ยวได้ทันที เป็นที่น่าสังเกตว่าปูชนีที่มีสีขาว ไม่เหมือนของบ้านเราที่มีสีออกส้มที่เรียกว่าสีปูนเพราะผสมขมิ้น

วันอาทิตย์น้องอูก็มารับน้องซิวกับผู้เขียนไปสนามบินเพื่อรับผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศ เทเวศวงศ์ฯ และคณะรองอธิบดีกรมอาเซียน ที่จะมาเป็นวิทยากร ผู้อำนวยการสถาบันฯ กับผู้เขียนก็เดินทางไปเมืองเปयी โดยผู้อำนวยการสถาบันฯ มีกำหนดจะบรรยายในหัวข้อเทคนิคการเป็นล่ามในช่วงเช้าของวันจันทร์

ในในช่วงฝึกภาคปฏิบัติของการบรรยาย โดยที่ผู้อำนวยการสถาบันฯ ไม่รู้ภาษาเมียนมาร์ จึงประกาศขออาสาสมัครหนึ่งคนให้อยู่นอกห้องอบรม เพื่อไม่ให้ได้ยินข้อความใด แล้วผู้อำนวยการสถาบันฯ ก็อ่านบทความสั้น ๆ (ภาษาอังกฤษ) หลังจากนั้น ก็เรียกอาสาสมัครเข้ามาในห้อง และขออาสาสมัครอีก ๑ คน ถ่ายทอดสิ่งที่ได้รับฟังให้แก่อาสาสมัครคนแรกเป็นภาษาพื้นเมือง และอาสาสมัครคนแรกต้องถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษให้ทุกคนฟังว่าตรงกับที่ได้รับฟังจากผู้อำนวยการสถาบันฯ หรือไม่

ในสัปดาห์นี้ เกือบทุกหัวข้อที่มีวิทยากรคู่ โดยเป็นนักการทูตอาวุโส (ผู้บริหาร) บรรยายคู่กับนักการทูตระดับกลางหรือระดับต้น (ผู้ปฏิบัติ) บรรยายภาคการอบรมมีความเป็นกันเองมากขึ้น (ผู้เข้าอบรมหายเกร็ง) ผู้เข้าอบรมกล้าเสนอความคิดเห็นที่โลดโผน เช่น ในหัวข้อการเตรียมสารัตถะ (Substantive Preparation) ที่มีน้องออฟ (สุวิทย์ มังคละ) และน้องแบงค์ (ชาติสุธี อินทร์ศรี) เป็นวิทยากร ผู้เข้าอบรมท่านหนึ่งซึ่งเป็นวิทยากรของสำนักงาน กพ. เมียนมาร์ และเคยศึกษาที่ออสเตรเลียเป็นเวลา ๒ ปีมาแล้ว พูดว่าการประชุมนานาชาติก็เปรียบเสมือนสวนสัตว์ ที่มีสัตว์หลายประเภทมาประชุมกัน น้องออฟไว้มากตอบว่า ไม่เหมือนสิ เพราะว่าการประชุมต้องมีการสื่อสาร (Communicate) กันแต่สัตว์ไม่สามารถสื่อสารกันได้ น่าสนใจนะว่าเขาคิดอะไรอยู่ ถ้าการประชุมเป็นสวนสัตว์อย่างที่เขາเปรียบเทียบกับ ผู้เข้าประชุมคนไหนเล่าที่เปรียบได้กับสุนัขจิ้งจอกเห่า และคนไหนคือลาโง่

การอบรมดำเนินไปด้วยดี ก็ต้องมีการมอบประกาศนียบัตร โดยที่ศูนย์ฝึกอบรม กพ. นี้ ท่านผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ เป็นผู้มอบ ส่วนที่สถานทูตนั้น ท่านอัครราชทูต ชัยณรงค์ กิริติยศวงศ์ (อดีตนายสถานีวิทยุสราญรมย์ ซึ่งขณะนั้นเป็นอุปทูต เนื่องจาก ท่านทูตพิชญ์ เดินทางมาราชการในประเทศไทย) เป็นผู้มอบ

ผู้เข้าอบรมมีความสนใจในการเรียนรู้ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประสพการณ์โดยตรงจากวิทยากรไทยมาก จะซักถามตลอดเวลา ไม่นิ่งเงียบว่าเข้าใจดีแล้ว ในภาคปฏิบัติของหลาย ๆ หัวข้อ ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการแนะนำตัว การกล่าวคำปราศรัย เทคนิคการจัดบันทึก เทคนิคการเขียนที่ดี เทคนิคการเป็นล่าม และพิธีการ ผู้เข้าอบรมก็ให้ความร่วมมืออย่างดี ไม่ว่าจะเป็นงานเดี่ยวหรือเป็นงานกลุ่ม จากแบบประเมินรายวิชาและแบบประเมินในภาพรวม เราพอสรุปได้ว่า ผู้เข้าอบรมต่างพึงพอใจกับการอบรมครั้งนี้อย่างมาก และผู้เข้าอบรมที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุม ACCSM เชื่อว่าจะนำสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดไปปรับใช้ได้ ในขณะที่หลาย ๆ คน ซึ่งเป็นอาจารย์ หรือวิทยากรของสำนักงาน กพ. เมียนมาร์ จะนำไปถ่ายทอดให้ข้าราชการเมียนมาร์ต่อไป

เมื่อเสร็จพิธีการมอบประกาศนียบัตร คณะของเราซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถาบันฯ น้องออฟ น้องแบงค์ ตัวผู้เขียน ก็เดินทางกลับกรุงย่างกุ้ง

แต่เนื่องจากว่าเราไปไม่ทันขึ้นเครื่องบินเที่ยวสุดท้ายของวัน จึงต้องกลับเมืองไทยในวันรุ่งขึ้น โดยมีสามทหารเสือ (สาว) จากสถานทูต คือน้องนก น้องอู และน้องลุย (สุภาพรณ เตียพิริยะกิจ) ไปส่งที่สนามบิน เป็นอันว่าเสร็จสิ้นภารกิจของสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์ วโรปการในประเทศเมียนมาร์

สิ่งที่ได้จากการจัดการอบรมครั้งนี้ ก็คือการสร้างความรู้จักคุ้นเคยระหว่างข้าราชการไทยกับข้าราชการเมียนมาร์ โดยเฉพาะข้าราชการในวัยหนุ่มสาว ซึ่งมีโอกาสมากที่จะประสานงานกันในระดับทวิภาคี และร่วมมือทำงานกันต่อไปในกรอบอาเซียน นอกจากนี้ ก็ยังสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่อง Connectivity ของอาเซียน ซึ่งในทีนี้ก็คือ ความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

บรรณานุกรม

ขจิตภัย บุรุษพัฒน์. มินกาลาบา...สวัสดีเมียนมาร์. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๔๙.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. ไทยเที่ยวพม่า. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๙.

ธีรภาพ โลหิตกุล. ท่องแดนเจดีย์ไพร่ในพุกามประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๘.

นฤมล ธีรวัฒน์ และคณะ. มองพม่าผ่านขเวดากอง. เชียงใหม่ : ซิลค์เวอร์ม, ๒๕๕๑.

ภภาพล จันทรวิวัฒนกุล. ประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ศิลปะพม่า. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, ๒๕๕๔.

วีรัช - อรุณฯ นิยมธรรม. เรียนรู้สังคมวัฒนธรรมพม่า. พิษณุโลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย, ๒๕๕๑.

พระพุทธศาสนา มหายาน

.....
ศรัณญา วรวิเศษ

พระพุทธศาสนากับสังคมไทยอยู่คู่กันมายาวนานนับตั้งแต่สมัยทวารวดี ซึ่งเป็นช่วงที่พระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทในดินแดนแถบนี้ ทำให้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของผู้แถบนี้ หากจะมองความสำคัญของพระพุทธศาสนาว่ามีมากเพียงใด หรือความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้หรือรู้จักพระพุทธศาสนา ในทางที่เป็นแก่นสาร มีคุณประโยชน์ มีคุณลักษณะพิเศษ และในทางที่มีเหตุผล ไม่ใช่เพียงศาสนาที่นับถือสืบทอดกันมาตามบรรพบุรุษ ดิฉันได้มีโอกาสไปพูดคุยกับอาจารย์เศรษฐพงษ์ จงสงวน นักวิชาการอิสระ ด้านพระพุทธศาสนา นิกายมหายาน และอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เกี่ยวกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนาเถรวาท และหลักธรรมคำสอน
ของพระพุทธเจ้าที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้ดิฉันเข้าใจในพุทธศาสนามากขึ้น

พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทเริ่มก่อตั้งในประเทศอินเดีย เราสามารถ
แบ่งพัฒนาการของพุทธศาสนาได้ ๓ ยุค ในอินเดียพุทธศาสนายุคแรก นับตั้งแต่
พระพุทธเจ้าปรินิพพาน ๕๐๐ ปีแรก เราเรียกว่าพุทธศาสนานิกายหินยาน
หรือเรียกอีกอย่างว่า “เถรวาท” ซึ่งเป็นพุทธศาสนาที่ยึดถือตามหลักคำสอน
ของพระพุทธเจ้า โดยพยายามเปลี่ยนแปลงให้น้อยที่สุด ในแต่ละ ๑๐๐ ปี
หลังพระพุทธเจ้าปรินิพพาน วัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ก็มีข้อแตกต่างกัน
มากขึ้น สืบเนื่องมาจากว่า พระพุทธศาสนาเจริญไปในที่ต่าง ๆ ของอินเดีย
ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน ดังนั้นพระสงฆ์ใน
แต่ละท้องถิ่นที่มีความเป็นอยู่ที่ไม่เหมือนกัน จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงมากมาย
จนเกิดเป็นนิกายต่าง ๆ ขึ้นมา จนมีจำนวนนิกายมากที่สุดถึง ๒๑ นิกาย
การแตกแยกนี้ทำให้เกิดปัญหาบางอย่างในการสื่อสารระหว่างพระสงฆ์
ด้วยกัน ซึ่งโดยหลักของการแตกนิกายในฝ่ายเถรวาท เป็นเพียงการแตกในเรื่อง
ไม่สำคัญ

ประมาณหลัง ๓๐๐ ปีเป็นต้นมา ศาสนาอื่น ๆ เริ่มมีการปรับเปลี่ยนแนวคิด อาทิ ศาสนาพราหมณ์ พยายามปรับเปลี่ยนแนวคิดในเรื่องของการใช้ปรัชญาบางอย่าง ทำให้มีผู้ศรัทธาและนับถือเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ได้ส่งผลกระทบ ต่อศาสนาอื่น ๆ ด้วย ประมาณปี พ.ศ. ๕๐๐ ได้มีกลุ่มชาวพุทธกลุ่มใหม่เกิดขึ้น เป็นกลุ่มชาวพุทธที่ไม่ได้ยึดถือใน ๑๘ นิกายหรือ ๒๐ นิกายทั้งหมด นั่นคือ คนกลุ่มนี้ได้นำหลักธรรมในข้อดีของทุก ๆ นิกายมารวมกัน โดยสามารถ รวบรวมหลักธรรมได้ลงตัว ราว ๆ ปี พ.ศ. ๕๐๐ เป็นต้นมา เรียกว่า ชาวพุทธมหายาน ซึ่งได้รวบรวมคำสอนดี ๆ ของทุกนิกายให้เป็นหนึ่งเดียว และพยายามสร้างอัตลักษณ์ และมหายานส่วนหนึ่งมีการนำหลักคำสอน ของพระพุทธเจ้า ซึ่งพระองค์ตรัสเอาไว้ดีแล้ว แต่แนวคิดแบบเถรวาทเดิม ไม่ค่อยเน้น เช่น แนวคิดเรื่องพันทุกข์ เดิมทีเราจะเน้นว่าชีวิตเป็นทุกข์ การออกบวชเป็นทางดับทุกข์ ซึ่งจริง ๆ แล้วพระพุทธเจ้าก็ไม่ได้เน้นว่า สาวกของพระองค์ต้องออกบวช เพียงแต่ว่า เราเห็นว่าการออกบวชเป็น

การพันธ์ทุกข์ที่ดี จุดนี้เองทำให้พุทธศาสนamahayanมาปรับว่า ชาวพุทธสามารถดำรงชีวิตเป็นฆราวาสก็ได้ ไม่จำเป็นต้องบวช ซึ่งเท่ากับว่าได้แก้ข้อโต้แย้งของพราหมณ์ ที่พราหมณ์บอกว่า ไม่ได้ออกบวชก็บูชาเทพเจ้าได้ ชาวพุทธมหายานจึงมีแนวคิดเรื่องพระโพธิสัตว์ขึ้นมา กล่าวคือ นี่เป็นยุคของพระพุทธศาสนamahayan และยุคสุดท้ายของพุทธศาสนาในอินเดียก็คือ ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๐๐๐ - ๑๕๐๐ เรียกว่าพุทธศาสนาแบบวัชรยาน ซึ่งจะคล้าย ๆ กับพุทธศาสนาแบบทิเบต คือมีการนำพิธีกรรมต่าง ๆ เข้ามาร่วมในการประกอบศาสนกิจ เช่น จะมีพิธีกรรมปัดเป่าสิ่งไม่ดีออกไปด้วย

พุทธศาสนamahayanเป็นนิกายของพระพุทธศาสนาที่ได้แตกนิกายออกมาหลังพระพุทธเจ้าปรินิพพาน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำ ให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง มีลักษณะเด่นในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ มหายานจะมีมุมมองเรื่องของการทำโลกให้เป็นโลกที่มีความสุข เรามองว่าโลกเป็นทุกข์ก็จริง แต่เป้าหมายของมหายานคือการเปลี่ยนโลกให้มีความสุขอันดับแรก โดยการช่วยคนทางด้านของกายภาพรวมทั้งจิตวิญญาณ มหายานบอกว่าที่พึงทางจิตใจ นอกจากที่เราจะมีพระพุทธ พระธรรม และ พระสงฆ์แล้ว เรายังมีพระโพธิสัตว์ซึ่งเป็นที่พึ่งได้อีก พระองค์นั้นเป็นแบบอย่าง ในการดำเนินชีวิตและคอยคุ้มครองเรา เราจะเห็นว่าพระโพธิสัตว์มีหลากหลาย

มาก เช่น พระโพธิสัตว์กวนอิม หรือที่ในประเทศอินเดียเรียกว่า พระอวโลกิเตศวร ซึ่งแปลว่า “**พระผู้เฝ้ามองดูด้วยความเมตตากรุณา**” พระองค์เป็นตัวอย่างของการสร้างสันติสุขให้แก่ผู้อื่น คนจีนจึงรู้สึกว่าย่านทราบซึ่งในบทบาทดังจะเห็นได้ว่าเป็นคนจีนส่วนใหญ่ก็จะบูชาเจ้าแม่กวนอิม และอุดมคติของมหายานอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า โลกที่สมบูรณ์พูนสุขเรียกว่า พุทธเกษตรเป็นดินแดนที่มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน คนที่อยู่ในพุทธเกษตรได้นั้นจะต้องเป็นคนดีและมีธรรมะ พุทธเกษตรที่เรารู้จักกันทั่วไปก็คือสุขาวิติ ซึ่งมีพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ชื่อว่า พระอมิตาภ ดินแดนนั้นจะเต็มไปด้วยความสุข อิ่มเอมด้วยธรรมะตลอด คนจึงมุ่งหวังว่า ถ้าสิ้นชีวิตลงก็อยากจะไปเกิดในพุทธเกษตรนั้น แต่ในขณะเดียวกัน มหายานส่วนหนึ่งก็มองว่า เราก็ต้องทำให้โลกปัจจุบันของเราให้เป็นพุทธเกษตรด้วย จึงมีองค์กรตามแนวคิดมหายานหลายแห่งที่พยายามสร้างสรรค์สังคม เช่น ปอเต็กตึ๊ง ที่ช่วยเหลือคนตั้งแต่ความอดอยากพื้นฐานก่อน รวมไปถึงเก็บศพด้วย เพื่อที่จะให้คนเหล่านั้นรู้สึกว่ามีคนคอยช่วยเหลือตลอด ตามอุดมคติของพระโพธิสัตว์นั่นเอง

ความแตกต่างของนิกายมหายาน และนิกายเถรวาท

พระพุทธเจ้าสอนธรรมะให้แต่ละคนต่างกัน ขึ้นอยู่กับอุดมการณ์และความคิดเห็นของผู้รับฟังที่ต่างกัน ดังที่พระพุทธองค์ได้แบ่งคนออกเป็น ๔ ประเภท ดังนั้นหลังจากที่พระพุทธองค์ปรินิพพานลงแล้ว และคำสอนของพระพุทธองค์ที่ดำเนินมาโดยไร้พระพุทธองค์ จึงทำให้ศาสนาพุทธแตกแยกเป็นนิกายเถรวาทและนิกายมหายาน ซึ่งความแตกต่างที่สำคัญระหว่างนิกายมหายานกับนิกายเถรวาท คือ

๑. เถรวาทจะมองว่าพระพุทธเจ้าจริง ๆ แล้วท่านก็คือมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่งที่น่าเคารพบูชา ซึ่งพระพุทธองค์ก็ได้ปฏิบัติกิจที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้

เราเดินตาม แต่มหายานจะมีมุมมองต่างออกไปว่า พระพุทธเจ้ามีบารมีมาก
เนื่องจากพระองค์สั่งสมพระปัญญากรุณาหลายแสนชาติมาแล้ว เพราะฉะนั้น
บารมีของพระองค์จะไม่มีขีดจำกัด การเป็นพระพุทธเจ้าจึงเป็นบารมีขั้นสูง
ถ้ามุมมองแบบเถรวาทจะมองว่าพระพุทธเจ้าจะต้องเป็นบุคคลพิเศษ ใครจะ
เป็นพระพุทธเจ้าเป็นเรื่องที่ยากมาก แต่มหายานมองว่าทุกคนสามารถเป็นได้
ทุกคนสามารถบำเพ็ญตนเหมือนพระพุทธเจ้าได้ หมายความว่า เราเห็นตัวอย่าง
ของพระพุทธเจ้าแล้ว เราก็อย่าหยุดนิ่ง ต้องทำตามเลย มหายานจึงเน้นว่า
การทำตามพระพุทธเจ้าก็คือ การเป็นพระโพธิสัตว์ ถ้าดูในพระพุทธประวัติ
ก็จะเห็นว่า พระพุทธเจ้าตอนเป็นพระโพธิสัตว์ พระองค์ทรงสละเลือดเนื้อ
ให้แก่สัตว์อื่น ฉะนั้น เราควรเสียสละ

๒. มหายานเน้นเรื่องบทบาทของฆราวาส แต่เถรวาทจะเน้นเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ เพราะเชื่อว่าศูนย์กลางศาสนาคือพระสงฆ์ ฆราวาสจะมีหน้าที่แค่สนับสนุน แต่มหายานนั้นจะเน้นว่าพุทธบริษัท ๔ จะมีฐานะเสมอกันทุกคนจะมีส่วนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การปฏิบัติธรรมเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นเราจะเห็นว่า ฆราวาสจะมีบทบาทมากในสังคมมหายาน เช่นในสังคมชาวจีนฆราวาสสามารถสวดมนต์ในพิธีกรรมแทนพระสงฆ์ได้ เพราะเขาถือว่าความศักดิ์สิทธิ์อยู่ที่ตัวพระธรรม ผู้ไปสวดมนต์คือไปทำหน้าที่อ่านพระธรรมแทนพระสงฆ์

หนทางแห่งการบรรลุธรรมของ พระพุทธศาสนาหยาน

ถ้าจะพูดถึงหนทางแห่งการบรรลุธรรมของมหายาน หลักการของมหายานก็คือ พระโพธิสัตว์ ซึ่งเป็นวิถีปฏิบัติของพระพุทธเจ้านั่นเอง สงสัยใช่ไหมคะว่าทำไมถึงเรียกแบบนี้ ก็เพราะว่าก่อนที่จะพระพุทธเจ้าจะตรัสรู้ ท่านต้องเป็นพระโพธิสัตว์ก่อน การเป็นพระโพธิสัตว์ต้องปฏิบัติตามแนวพระโพธิสัตว์ไม่ต่ำกว่าเป็นแสน ๆ ชาติ เพราะว่าต้องเวียนว่ายตายเกิดมาก่อนตามแนวทางของพระโพธิสัตว์นั้น คือการมุ่งเน้นสร้างบารมี เพื่อที่จะส่งเสริมในการเป็นพระพุทธเจ้า มีทั้งหมด ๑๐ ประการ คือ ๑. ทานบารมี ๒. ศีล ๓. ขันติ ๔. วิริยะ ๕. พละ ๖. ปัญญา ๗. ฌาน ๘. อุบายะบารมี ๙. กรุณาบารมี ๑๐. สมาธิบารมี การสร้างบารมีเริ่มตั้งแต่การประพาสดินก่อน อย่างเช่นพระโพธิสัตว์จะต้องตั้งอยู่ในศีล รักษาศีล เจริญเมตตาโดยจะต้องมีหลักเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา พระโพธิสัตว์จะต้องสร้างหลักของกรุณาเมตตาให้สม่ำเสมอ เพราะว่าการเจริญเมตตาอย่างเดียวไม่พอ ต้องมีกรุณาด้วย พระโพธิสัตว์ต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น การเมตตาเป็นแค่การสร้างจิตเพื่อแผ่เมตตา

คือจะต้องลงมือทำเลย ถือเป็นหลักของมหายาน จะเห็นได้ว่าหลักการมหายาน
จะได้ผลในประเทศที่มีพลเมืองมากอย่างเช่นประเทศจีน ที่มีประชากรมาก
และฐานะของประชากรส่วนใหญ่ก็ยากจน จึงมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน
โดยที่ไม่เลือกว่าเป็นชนชั้นไหน หรือว่าเป็นญาติพี่น้องเราหรือไม่

หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

พระพุทธศาสนาเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาวพุทธ เพราะพระพุทธศาสนา
นั้น เป็นคำสอนที่เป็นจริง ถูกต้อง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ที่เรียกว่า
สังขจรรรม เป็นแสงสว่างนำทางให้ผู้ที่ยังมืดบอด ได้รู้จักเรื่องผิด ถูก ดี ชั่ว
เรื่องบาป เรื่องบุญ เรื่องนรก เรื่องสวรรค์ เป็นเครื่องนำพาไปสู่ทิศทางที่ดี
ที่งาม มีแต่ความผาสุก ความเจริญรุ่งเรือง ดังนั้น พุทธศาสนิกชนต้องยึดถือ
หลักคำสอนที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนาเป็น
แนวทางนำมาประพฤติปฏิบัติ และมาถ่ายทอดเพื่อให้พันทุข์ตามหลัก
อริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เช่นเดียวกันทุกนิกาย เพียงแต่วิธีที่เรา
ไปปฏิบัติเป็นการนำทฤษฎีเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละนิกาย
และการปฏิบัติของแต่ละบุคคล

พิธีกรรมในพระพุทธศาสนาหายน

การประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตามแบบอย่างที่กำหนดไว้ในพุทธศาสนาหายน พิธีกรรมพื้นฐานที่ยึดถือปฏิบัติกันมา มีดังนี้

๑. การสวดมนต์ ทำวัตร เช้า - เย็นของพระสงฆ์ ส่วนในวันเทศกาล สำคัญอย่างวันประสูติของพระพุทธเจ้า และพระโพธิสัตว์ มี ๓ แบบ คือ

๑.๑ สวดพระสูตรโดยการสวดด้วยเสียงดัง เพื่อให้เข้าใจเนื้อหา ของพระสูตรนั้นๆ

๑.๒ การสวดบทภาวนา เช่น การสวดคาถานำป่า ซึ่งถือว่าเป็น มนต์ของพระโพธิสัตว์ที่จะให้ความปกป้องแก่เรา

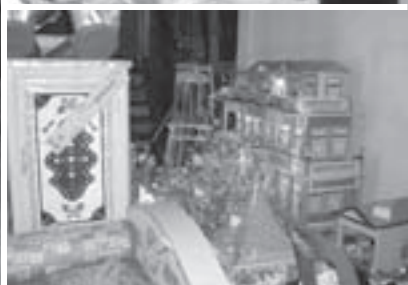
๑.๓ การสวดแบบปฏิบัติ คือ จะมีการสวดบูชาพระพุทธเจ้า อย่างที่ เราเห็นกันว่าคนสูงอายุจะถือลูกประคำอยู่ในมือหรือคล้องคอไว้ เพื่อที่จะสวด ชื่อพระพุทธเจ้าหรือโพธิสัตว์ แล้วนับลูกประคำอยู่ตลอดเวลา เป็นการระลึกถึง พระพุทธเจ้าเพื่อทำจิตใจสงบ

๒. การรักษาศีลข้อมั่งสวิรัต หรือการกินเจ ถ้าเป็นพระสงฆ์ฝ่าย มหายนหรือผู้ออกบวชจะต้องถือมั่งสวิรัตตลอด ในขณะที่เดียวกัน ถ้าเป็น ฆราวาส จะศรัทธาทานอาหารเจตลอดก็ได้ หรือบางท่านก็ทานเฉพาะวันสำคัญ

เช่น วันเกิด วันพระ และวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา มีบางท่านทานเจทุกวัน แต่อาจจะทานเฉพาะมื้อเช้า ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติเช่นกัน จุดมุ่งหมายของการกินเจคือ มุ่งเจริญเมตตาจิต กรุณาจิต เนื่องจากคนเรามีการเวียนว่ายตายเกิด ทำให้เกิดมุมมองว่า ในเมื่อชาตินี้เราเกิดเป็นคนชาติที่แล้วเราอาจจะเกิดเป็นสัตว์ เพราะฉะนั้นการที่เราไปเอาเนื้อสัตว์มาทานก็เท่ากับว่า สัตว์ตัวนั้นก็อาจเป็นญาติพี่น้องของเราในชาติที่แล้ว ชาตินี้ หรือในอนาคตก็ได้ การงดเว้นไม่กินเนื้อสัตว์จึงเป็นวันหนึ่งที่ทำให้เราได้เจริญเมตตาให้จิตสงบ ไม่เบียดเบียนสัตว์

๓. พิธีกตึก เป็นพิธีโปรดวิญญาน การนำวิญญานของผู้ตายให้ไปสู่สุคติ เป็นพิธีกรรมแบบคนจีน เนื่องจากมหายานเข้าไปในประเทศจีน จึงมีการผสมผสานระหว่างประเพณีจีนกับพุทธศาสนา ฉะนั้นการทำบุญแบบจีนเขานิยมทำทุก ๗ วันหลังจากเสียชีวิต และนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์แล้วทำบุญเลี้ยงพระ ต่อมาจะมีการเทกระจาดแจกทานเพื่อทำบุญกุศลให้แก่ดวงวิญญาน จะมีพิธีข้ามสะพานโดยมีพระสงฆ์นำข้ามสะพานนี้ไปสู่โลกวิญญาน และสุดท้าย มีการโยนเหรียญทานแก่เหล่าวิญญานต่าง ๆ ที่อยู่ในแม่น้ำนั้น

๔. พิธีทิ้งกระจาดแจกไทยทาน เป็นการทำกุศลครั้งใหญ่ เชื่อกันว่า ถ้าเราทำบุญกุศลให้วิญญูณที่ตกทุกข์ได้ยาก โดยเฉพาะเปรตที่ขอส่วนบุญ แต่ไม่มีคนทำให้ ถ้าเราตั้งจิตอัญเชิญพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์มาเป็นประธาน และแจกทานให้แก่วิญญูณเปรตที่หิวโหยเหล่านี้ เป็นการสร้างบารมีที่สำคัญ อย่างหนึ่ง คนจีนจึงแจกทานในเดือน ๗ ของทุกปี ซึ่งเชื่อว่าเป็นวันที่ประตูนรก จะเปิด ในพิธีกรรมจบภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง จากนั้นก็นำข้าวสารอาหารแห้ง ไปแจกประชาชน เพราะเขาถือว่า การสวดมนต์เป็นการแจกในทางพิธีกรรม แต่การนำข้าวสารไปแจกในโลกมนุษย์เป็นการทำทาน อย่างที่กล่าวไว้ว่า แนวคิดมหายานนั้นถือว่า การเข้าวัดหรือการหันมานับถือศาสนาพุทธนิกาย มหายานนั้น ทุกคนจะต้องได้รับความสุขกลับไป ☸

ACD: ASIA Cooperation Dialogue บทบาท และโอกาสของไทย

วรวิธ เสงี่ยมเกียรติ

ในยุคที่ทุกฝ่ายต่างเตรียมตัวและตั้งหน้าตั้งตารอคอยการรวมตัวของประชาคมอาเซียนในสิ้นปี ๒๕๕๘ เราคงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคดูเหมือนจะเป็นเรื่องที่ทุกประเทศต่างให้ความสำคัญ เพราะความเชื่อมโยงทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และผู้คน ในประเทศต่าง ๆ ทำให้แต่ละประเทศจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการเดินทางพัฒนาประเทศ

รู้จัก ACD

ประเทศในทวีปเอเชียได้ร่วมกันภายใต้ “กรอบความร่วมมือเอเชีย” หรือ “Asia Cooperation Dialogue” (ACD) มาเป็นเวลากว่า ๑ ทศวรรษแล้ว ความพิเศษของ ACD ก็คือ ACD เป็นกรอบความร่วมมือที่ครอบคลุมประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชียมากที่สุดถึง ๓๒ ประเทศ^๑ ซึ่งรวมถึงสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ และประเทศในเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ เอเชียกลาง และตะวันออกกลาง

จุดเด่นของกลุ่มประเทศสมาชิก ACD ก็คือการมีประชากรรวมกันกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรโลก และมีเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นกลุ่มประเทศที่เป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นกลุ่มประเทศที่ไทยค้าขายด้วยมากถึงร้อยละ ๖๐ ของมูลค่าการค้ากับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก นอกจากนั้น สมาชิก ACD ยังมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย เพราะประกอบไปด้วยประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูง เช่น ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี หรือ สิงคโปร์ ประเทศที่เป็นตลาดขนาดใหญ่ เช่น จีน อินเดีย บังกลาเทศ อินโดนีเซีย หรือประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติและเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญ เช่น ตะวันออกกลางและเอเชียกลาง

ACD มุ่งเน้นการยกระดับการพัฒนาของเอเชีย โดยพยายามดึงเอาศักยภาพที่หลากหลายของประเทศสมาชิกรวมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงได้ริเริ่มสาขาความร่วมมือทั้ง ๒๐ สาขา ที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และความสัมพันธ์ในระดับประชาชน โดยไม่เน้น

๑ ประเทศสมาชิก ๓๒ ประเทศ ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ ได้แก่ บาห์เรน บังกลาเทศ ภูฏาน บรูไนฯ กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน ญี่ปุ่น คาซัคสถาน เกาหลีใต้ คูเวต คีร์กีซสถาน ลาว มาเลเซีย มองโกเลีย เมียนมาร์ โอมาน ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ กาตาร์ รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ ศรีลังกา ทาจิกิสถาน ไทย เวียดนาม สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อุซเบกิสถาน และอัฟกานิสถาน

ประเด็นทางการเมือง สำหรับประเทศไทยรับหน้าที่เป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนในสาขาการท่องเที่ยว การเงินการคลัง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

นอกจากกิจกรรมในสาขาความร่วมมือข้างต้น ACD ยังเป็นเวทีพบปะหารือของผู้นำของประเทศสมาชิก เพื่ออภิปรายและหาทางแก้ไขสิ่งท้าทายที่มีต่อภูมิภาคร่วมกัน โดยมีการพบหารือของรัฐมนตรีต่างประเทศปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่ การประชุมรัฐมนตรี ACD ในประเทศที่เป็นประธาน ACD ในแต่ละปี และอีกครั้งหนึ่งคือการประชุมรัฐมนตรี ACD คู่ขนานกับการประชุมสมัชชาสหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก ในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี นอกจากนี้ยังมีการประชุมสุดยอด ACD ในระดับผู้นำ ซึ่งได้เริ่มขึ้นครั้งแรกที่คูเวตเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๕

ผู้นำ ACD ร่วมถ่ายภาพในโอกาสเข้าร่วมการประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๖ - ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ คูเวต (ภาพจาก www.thaigov.go.th)

บทบาทไทยใน ACD

การก่อตั้ง ACD เป็นความคิดริเริ่มของรัฐบาลไทยเมื่อปี ๒๕๔๕ ที่เล็งเห็นถึงศักยภาพของเอเชีย และต้องการเห็นประเทศในเอเชียใช้จุดเด่นของตนในการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อช่วยกันพัฒนาประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคให้เอเชียมีความเข้มแข็ง และนำไปสู่การเป็นประชาคมเอเชีย (Asian Community) โดยเริ่มจากประเทศสมาชิก ๑๘ ประเทศ ก่อนจะเพิ่มขึ้นถึง ๓๒ ประเทศในปัจจุบัน

นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศในนามรัฐบาลไทยยังได้ทำหน้าที่ “ผู้ประสานงาน ACD” (ACD Coordinator) ตลอดระยะ ๑ ทศวรรษที่ผ่านมา มีบทบาทให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมหรือการประชุมที่เกี่ยวข้องแก่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนให้ ACD เป็นกรอบความร่วมมือที่มีความต่อเนื่องและมีผลการดำเนินงานที่ชัดเจน

ในโอกาสที่ ACD ก่อตั้งมาครบ ๑๐ ปีในปี ๒๕๕๕ รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมบทบาทของ ACD ให้เป็นกรอบความร่วมมือที่มีบทบาทแข่งขันในภูมิภาคยิ่งขึ้นไป รวมทั้งยังส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศให้โดดเด่น เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการพัฒนาของไทยและของภูมิภาคร่วมกัน ไทยจึงได้ผลักดันข้อริเริ่มในทุกมิติของ ACD ทั้งการบริหารงาน กิจกรรมความร่วมมือ และการประชุม ได้แก่ การจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ ACD การส่งเสริมความร่วมมือด้านความเชื่อมโยงในภูมิภาค และการเป็นภาพจัดการประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๒ ในปี ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการ ACD สืบเนื่องจากข้อเสนอของคูเวตในการประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๑ และผลการประชุมรัฐมนตรี ACD ครั้งที่ ๑๑ ไทยและคูเวตอยู่ระหว่างเตรียมการเพื่อจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการชั่วคราวของ ACD เพื่อเป็นศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงานกับประเทศสมาชิก รวมทั้งศึกษาหาแนวทางที่สมาชิก ACD จะสามารถร่วมมือกันได้ในอนาคต เพื่อให้เกิด

ความต่อเนื่องของการประสานงานและเพื่อให้ประเทศสมาชิกมีบทบาทที่สร้างสรรค์และกระตือรือร้นมากขึ้นในการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบ ACD ทั้งนี้ ไทยตั้งเป้าหมายจะให้จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการชั่วคราวได้ในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖ ในโอกาสครบรอบ ๑ ปีของการประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๑ ที่จัดขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๕ และประสงค์จะผลักดันให้คนไทยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการชั่วคราวนี้ด้วย

ความเชื่อมโยงในภูมิภาค (ACD Regional Connectivity) จากการที่ไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเชื่อมโยงภายในประเทศและภูมิภาคเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดและยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน กระทรวงการต่างประเทศจึงคิดต่อยอดจากการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างกันในระดับประเทศและภูมิภาคอาเซียน ไปสู่เป้าหมายใหญ่คือการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคเอเชีย ผ่านกรอบ ACD โดยให้ความสำคัญครอบคลุมถึงการเชื่อมโยงทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือด้านกายภาพ ด้านสถาบันหรือกฎระเบียบ ไปจนถึงความเชื่อมโยงในระดับประชาชน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการไปมาหาสู่ระหว่างกันของประชาชนให้สะดวกยิ่งขึ้น ไทยจึงได้เสนอร่างเอกสารด้านความเชื่อมโยงในภูมิภาค ACD ซึ่งไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในด้านการเชื่อมโยงดังกล่าวด้วย

การประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๒ ไทยได้ประกาศต่อที่ประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๑ ที่คูเวตว่า ไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมสุดยอดครั้งที่ ๒ ในปี ๒๕๕๘ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของความร่วมมือในกรอบ ACD โดยผู้นำของประเทศสมาชิกต่าง ๆ ให้การสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพของไทย การประชุมนี้จะจัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งจะมีการพิจารณาเรื่องที่สำคัญ ๆ รวมถึงการอภิปรายเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรของ ACD และการรับรองแผนแม่บทด้านด้านการเชื่อมโยงในภูมิภาค ACD ด้วย จึงเป็นอีกโอกาสหนึ่งที่สำคัญที่ไทยจะได้ต้อนรับผู้นำจากประเทศสมาชิก ACD ทั้ง ๓๒ ประเทศ และแสดงบทบาทนำในภูมิภาคอีกครั้งหนึ่ง

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุมสุดยอด ACD ครั้งที่ ๑
(ภาพจาก www.thaigov.go.th)

โอกาสสร้างมิตรและส่งเสริม เศรษฐกิจไทยใน ACD

โดยที่ไทยเป็นผู้ริเริ่มและขับเคลื่อน ACD มาตั้งแต่ต้น และมีประเทศต่าง ๆ สนใจเข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก ๑๘ ประเทศในช่วงเริ่มแรกมาเป็น ๓๒ ประเทศ ในปัจจุบัน จึงเป็นโอกาสที่ไทยจะอาศัยกรอบความร่วมมือนี้สร้างสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

สมาชิก ACD หลายประเทศสามารถเป็นตลาดการค้าใหม่ของไทย และที่ผ่านมารัฐบาลไทยก็ได้เล็งเห็นศักยภาพและต้องการจะเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างกัน อย่างเช่นภูมิภาคเอเชียกลาง ซึ่งคนไทยยังไม่มีโอกาสรู้จักหรือเดินทางไปสัมผัสมากนัก ประเทศเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมใน ACD อย่างเข้มข้น

โดยเฉพาะคาสซัสสถานและทาจิกิสถาน เคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรี ACD เมื่อปี ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๖ ตามลำดับ ปัจจุบันไทยได้เปิดสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอัสตานา ประเทศคาสซัสสถานแล้ว และกำลังพิจารณาเปิดเพิ่มเติมต่อไป ส่วนความสัมพันธ์กับทาจิกิสถานก็กระชับแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เมื่อประธานาธิบดีทาจิกิสถานได้เดินทางเข้าร่วมงาน Asia-Pacific Water Summit ครั้งที่ ๒ ที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ การดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบ ACD ยังช่วยให้ไทยได้มีโอกาสกระชับความสัมพันธ์และสร้างพันธมิตรกับประเทศที่ความสัมพันธ์ยังไม่ใกล้ชิดมากนักในช่วงที่ผ่านมา และยังเป็นเวทีเชื่อมโยงกับภูมิภาคเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และเอเชียกลางด้วย ความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ที่เพิ่มพูนขึ้นนี้ จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย และส่งเสริมบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

อีกเรื่องหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญและกระทรวงการต่างประเทศมีบทบาทอย่างแข็งขันคือการส่งเสริมและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับนานาประเทศ เพื่อให้คนไทยค้าขายกับต่างประเทศได้มากขึ้น และให้ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ซึ่งกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศหวังว่า ข้อริเริ่มด้านความเชื่อมโยงในภูมิภาคในกรอบ ACD จะมีส่วนช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในการขยายการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ไทยในฐานะผู้ประสานงาน ACD จะร่วมกับราชอาณาจักรบาห์เรนซึ่งจะรับหน้าที่ประธาน ACD ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๖ – กันยายน ๒๕๕๗ จัดงานสัมมนาภายใต้กรอบความร่วมมือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) และร่วมกับประเทศผู้ขับเคลื่อนในสาขาความร่วมมือด้านพลังงานจัดการสัมมนาเพื่อพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านพลังงานของ ACD เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงานในภูมิภาค ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้กรอบ ACD ที่ได้ก่อตั้งมาเป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว ได้มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของชาวเอเชียอย่างแท้จริง

จึงกล่าวได้ว่า ACD เป็นเวทีสำคัญหนึ่งให้ไทยเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้เป็นอย่างดี 🌐

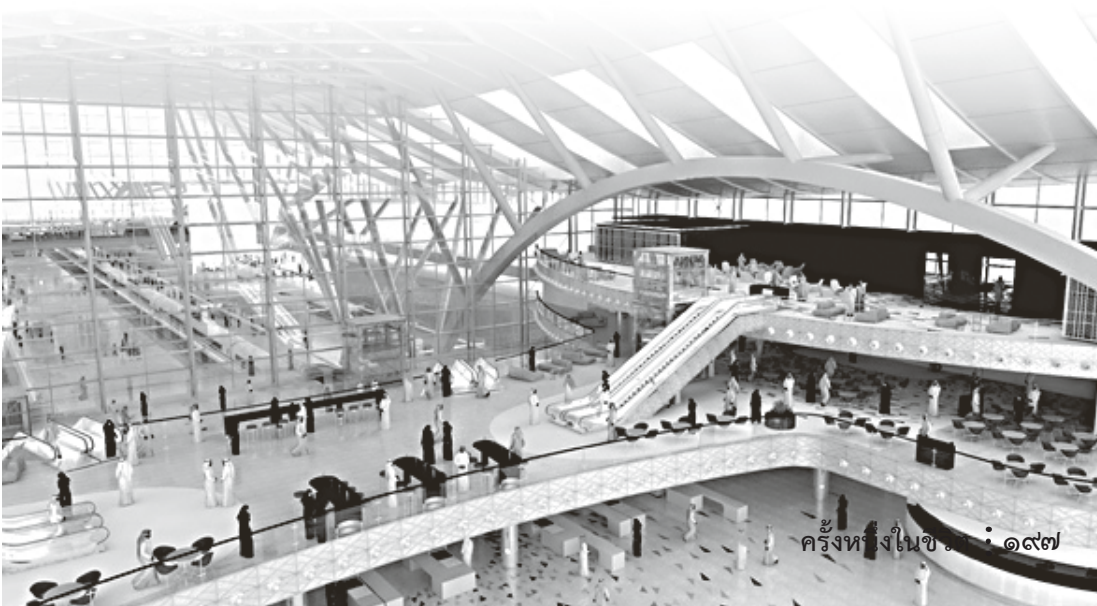
ครึ่งหนึ่งในชีวิต

รัตนา อุไรรักษ์

ตั้งแต่ดิฉันได้รับคำสั่งจากกระทรวงฯ ให้ออกประจำการ ณ สอท.โตฮา เมื่อธันวาคม ๒๕๕๓ ก็ได้ตั้งความหวังไว้ว่า ในเมื่อเราได้มาทำงานในแถบตะวันออกกลางแล้ว ในวาระ ๔ ปี ก่อนครบกำหนดกลับ ขอให้ได้ไปทำพิธีฮัจญ์ที่นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบียสักครั้งเถอะ แต่ก็ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่วันนั้นจะมาถึงสักที และนับถึงวันนี้ก็เริ่มเข้าปีที่ ๓ แล้ว ยังแอบคิดเลยว่าเราอาจไม่มีโอกาสแล้ว แต่แล้ววันหนึ่งท่านทูตก็มีดำริจะจัดโครงการ “สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและปลูกฝังหลักศาสนาอิสลามที่ถูกต้อง” ให้กับนักเรียน นักศึกษามุสลิมที่กำลังศึกษาที่กรุงโตฮาให้เดินทางไปทำพิธีฮัจญ์ที่นครมักกะห์ โดยให้ดิฉันซึ่งเป็นข้าราชการที่เป็นมุสลิมเป็นผู้ประสานงานในเรื่องนี้ วินาทีนั้นเองในจิตใจก็เริ่มพองฟู เริ่มมีแสงสว่าง เริ่มคิดว่า... หรือว่าวันนั้นของเราจะมาถึงแล้ว แอบคิดไว้ในใจ และก็อดที่จะแอบยิ้มดีใจจนไบหน้าไม่ได้ จากวันนั้นก็เริ่มติดต่อกับนักเรียน นักศึกษา ที่จะร่วมเดินทาง

ไปด้วยกัน เริ่มติดต่อบริษัทที่จัดการเรื่องต่าง ๆ ของการเดินทางไปทำพิธีอุ้มเราะห์ โดยเริ่มตั้งแต่วีซ่า ตัวเครื่องบิน โรงแรมที่พัก ปัญหาหนักที่สุดของเราคือเรื่องวีซ่า เพราะปกติแล้ววีซ่าจะไม่ออกให้กับผู้หญิงที่เดินทางไปโดยไม่มีญาติพี่น้องที่เป็นผู้ชายเดินทางไปด้วย ปัญหานี้ทำให้เราแอบท้อว่าหรือเรายังไม่ถึงเวลาจริง ๆ ... แต่ในที่สุดปัญหาต่าง ๆ ก็ได้รับการคลี่คลายจากการที่เรามีความมุ่งมั่นไม่ย่อท้อ อุปสรรคต่าง ๆ จึงหมดไป และในที่สุดวีซ่าของเราก็ได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้วก่อนเดินทางเพียง ๒ วัน

วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นวันที่ความฝันจะเป็นจริง เครื่องบินสายการบิน Gulf Air เที่ยวบินที่ GF 523 พาพวกเราออกจากสนามบินโดฮา ในเวลา ๐๘.๓๕ น. ไปลงที่สนามบินบาหลีเรน เพื่อต่อเครื่องเที่ยวบินที่ GF 171 ไปยังสนามบิน King Abdulaziz ณ เมืองเจดดาห์ โดยไปถึงเมืองเจดดาห์เวลา ๑๒.๓๕ น. ความฝันของเราเป็นจริงแท่นั่นเองแล้ว เราได้มาถึงเมืองเจดดาห์จริง ๆ แล้วหรือนี่ (ไม่ได้ฝันไปนะ) จากนั้นเราก็เริ่มนั่งรอ รอ รอ แล้วก็รอรออยู่ที่สนามบิน ไม่รู้ว่าจะรออะไร แต่ที่แน่ ๆ มองไปแล้วไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่าย ตม. นั่งทำงานสักคน หรือเราอาจจะรอเคา์ไปละหมาดกัน หรือรอเปลี่ยนเวอร์ทำงาน หรือรอ...อะไรก็ไม่รู้ ก็ได้แต่นั่งรอกันไป คุยกันไป จนหิวก็นึก

ขึ้นมาได้ว่า ด้วยความกรุณาของท่านทูตฝากข่าวเหนียวเนื้อมาให้พวกเราดู
 เบื่อเริ่ม หนักมาก พวกเราเลยรีบจัดการผ่อนคลายน้่านักของข่าวเหนียวเนื้อ
 ให้ลดน้อยถอยลง โดยเอาไปฝากลงไว้ในท้องของแต่ละคน คนละหลาย ๆ ถู
 เพราะเราเสียเวลารอที่สนามบินประมาณ ๔ ชั่วโมง (รวมเวลารอเจ้าหน้าที่ ตม.
 และรอกระเป๋าเดินทาง ซึ่งสายการบินเอาไปลงไว้ที่อีกสนามบินหนึ่ง และ
 ด้วยความกรุณาของคุณบัญญัติฯ เจ้าหน้าที่ สกย. กรุณานำพาพวกเราไปรับ
 กระเป๋าเดินทางที่สนามบินนั้น) จากนั้นรถยนต์ของ สกย. ก็ได้พาพวกเราไป
 ส่งที่โรงแรมที่พัก ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากมัสยิดนัก อาจจะประมาณ ๑ กิโลเมตร
 ก็เป็นได้ เราไปถึงที่พักด้วยความอ่อนล้ามาก นั่งปรึกษากันว่าเราจะไปเริ่ม
 ทำพิธีอุ้มเราะห์กันเมื่อไหร่ดี และสรุปได้ว่าเราจะเริ่มกันหลังละหมาดมัฆริบ
 และอีซาในเวลาค่ำ พวกเราจึงเตรียมตัวเดินทางไปมัสยิดกันทันที

ณ นานที่นั่นเอง ที่ดิฉันเดินจากโรงแรมที่พักไปยังมัสยิด เราได้เห็น
 หอนาฬิกาที่สูงมากติดอันดับโลก เห็นมัสยิดที่ยิ่งใหญ่มาก มีประตูทางเข้า - ออก
 ถึง ๙๕ ประตู และเมื่อเดินเข้าไปในมัสยิดก็ได้เห็นกะอ์บะห์ด้วยสายตาของ
 ตัวเราเอง ในความรู้สึกจริง ๆ ยากที่จะบรรยายได้ เพราะภาพที่เห็นแม้จะได้
 เคยเห็นผ่านทางสื่อต่าง ๆ ทั้งทางทีวี หนังสือ และจากคำบอกเล่าจากคนที่เคยเห็น
 มันต่างจากภาพที่เราได้มาเห็นด้วยสายตาของเราเอง มันเป็นความประทับใจ
 มาก ๆ ดิฉันยืนจ้องมองอยู่นานมากจนคณะฯ ที่ไปด้วยกันบอกว่าเราเดินไป
 ไกล ๆ กันเถอะ ดิฉันจึงตื่นจากภวังค์และเดินตามไป วันนั้นผู้คนเยอะมาก
 มากจนรู้สึกวุ่นวายเสียดกกันมากเหลือเกิน จากนั้นเราก็ได้เริ่มทำพิธี โดยมี
 นัศร์ นักเรียนนักศึกษาที่ไปด้วยเป็นหัวหน้าคณะนำทีม และมีพี่ซอล นักเรียน
 นักศึกษาอีกคนหนึ่งเป็นผู้ปิดท้ายคณะ พวกเราคอยดูแลกันและกันเป็น
 อย่างดี จนจบกระบวนการทำพิธีที่เรารอคอยในเวลาดีกจริง ๆ แล้ว การทำพิธี
 อุ้มเราะห์ใช้เวลาประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมง ก็เสร็จแล้ว แต่หลังจากนั้นเป็น
 การปฏิบัติศาสนกิจในช่วงเวลาที่อยู่ที่นครมักกะห์

กิจวัตรประจำวันช่วงที่เราอยู่ที่นครมักกะห์นั้น ตั้งแต่เข้ามัสยิดประมาณ
ตี ๔ เดินไปมัสยิด เพื่อละหมาดในตอนเช้าตรู่ และกลับมาที่พักในตอนสาย
พอใกล้เที่ยงก็เดินไปมัสยิดเพื่อละหมาดแล้วก็พักผ่อนในมัสยิด อ่านคัมภีร์
อัลกุรอานบ้าง นั่งพักบ้าง จนเย็นก็เดินกลับที่พัก และเดินไปมัสยิดกันต่อใน
ช่วงค่ำ และกลับตอนดึก นับเป็นวาระพิเศษของคณะฯ เราอย่างมาก ที่เรา
ไปกันในช่วงใกล้เดือนรอมฎอน เราจึงได้มีโอกาสถือศีลอดและปฏิบัติศาสนกิจ
ในช่วงเดือนรอมฎอนที่นั่นด้วย ดังนั้น กิจวัตรประจำวันของเราจึงเปลี่ยนไป
ในช่วงเดือนรอมฎอน เริ่มจากตื่นเข้าชั้นประมาณตีสามครึ่ง เพื่อรับประทาน
อาหารเช้า ก่อนพระอาทิตย์ขึ้น และเดินไปละหมาดที่มัสยิด อ่านคัมภีร์กุรอาน
กันบ้าง พักผ่อนกันบ้างที่มัสยิด จนสายมาก ๆ จึงกลับที่พัก พอใกล้เที่ยงก็เดินไป
มัสยิดกันอีก คราวนี้อยู่ต่อกันจนเย็น ได้เวลารับประทานอาหารเย็นที่มัสยิด
ซึ่งมีอาหารไว้บริการมากมาย เช่น ข้าวเหลือง ไก่ย่าง ผลไม้ น้ำผลไม้ น้ำเปล่า
ฯลฯ บรรยากาศนั้น เป็นภาพที่ประทับใจมาก ๆ ผู้คนเยอะแยะมากมาย

ทั้งผู้บริการและผู้รับบริการ ทุกคนต่างมีน้ำใจกันมาก ๆ ช่วงเดือนรอมฎอนนี้ จะมีละหมาดขอพรในตอนค่ำคืนของทุกคืน กว่าที่จะเสร็จก็ประมาณ ๕ ทุ่มครึ่ง กว่าพวกเราจะเดินกลับที่พัก และได้นอนหลับพักผ่อน ก็เกือบตี ๑ เป็นเช่นนี้ทุกวัน ทุกคนนอนกันน้อยมาก แต่ทุกคนก็มีความสุขและไม่เคยปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์ ใช้เวลาอย่างคุ้มค่า เพราะกว่าเราจะผ่านอุปสรรคต่าง ๆ มาจนทำให้พวกเราได้เดินทางมาได้นั้น มันยากนัก พวกเราใช้เวลาอยู่บนครมักกะห์ ๗ วัน แต่เป็นช่วงเดือนรอมฎอนแค่ ๓ วัน เราก็เดินทางไปนครมาดีนะห์ ซึ่งเป็นเมืองที่มีความสำคัญอีกเมืองหนึ่ง นครมาดีนะห์อาภาคร้อนกว่าผู้คนน้อยกว่า ไม่ดูวุ่นวายเหมือนนครมักกะห์ เราใช้ชีวิตที่นี่ ๒ วัน และได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางศาสนาต่าง ๆ ประมาณ ๓ - ๔ แห่ง ทำให้เราได้พบสถานที่จริง ๆ ในประวัติศาสตร์ของศาสนา ตามที่เราได้เคยร่ำเรียนมา ทำให้เราดีใจมาก ที่ได้ระลึกถึงเหตุการณ์สมัยนั้นขึ้นมาอีก

และแล้ววันที่เราต้องเดินทางกลับก็มาถึงแล้ว ด้วยความอาลัยอาวรณ์เป็นอย่างยิ่ง วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เราเดินทางออกจากรมมาตินะห์ โดยสายการบิน Gulf Air เช่นเคย มาลงที่บาหลีเรน เราก็เลยคิดกันว่าไหน ๆ ก็มาต่อเครื่องที่บาหลีเรนแล้ว เราน่าจะแวะไปเยี่ยมเยียนเพื่อนและชมทัศนียภาพของบาหลีเรนหน่อยก็คงจะดี จึงเรียนขออนุญาตท่านทูต ซึ่งท่านก็กรุณาอนุญาต แต่ปรากฏว่าเป็นช่วงเดือนรอมฎอน ตอนกลางวันสถานที่สำคัญ ๆ จึงปิดหมด จะเปิดตอนสองทุ่ม...เลยหมดกัน ก็เลยได้แต่ชมเมืองท่ามกลางอากาศร้อนระอุเท่านั้น

ที่บรรยายมาทั้งหมดเป็นเพียงภาพสะท้อนให้เห็นว่า การใช้ชีวิตในช่วงที่คณะเราไปทำพิธีฮัจญ์นั้นเป็นอย่างไร แต่ในความเป็นจริงที่พวกเราได้ไปสัมผัส ไปใช้ชีวิตอยู่กับตัวเองจริง ๆ แล้วมันประทับใจ เป็นสิ่งที่พวกเราจะจดจำไว้ไม่ลืม มีความสุขมาก ๆ กับชีวิตในช่วงนั้น ซึ่งเราคงไม่สามารถบรรยายได้หมดเมื่อกลับมาแล้ว มานั่งนึกถึงชีวิตช่วงนั้นเมื่อใด รอยยิ้มก็จะเปื้อนบนใบหน้าแอบยิ้มในใจ เมื่อนึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เราได้สัมผัส ทั้งนี้และทั้งนั้น เหตุการณ์ทั้งหมดนี้จะไม่มีการเกิดขึ้นได้ ถ้าพวกเราไม่มีผู้สนับสนุนให้จัดโครงการนี้

ขอขอบคุณกระทรวง
การต่างประเทศ สถานทูต
ท่านทูตฯ ตลอดจนเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้
โครงการนี้สำเร็จค่ะ.....
ขอบคุณมากค่ะ 🌐

จากภูผา ● ถึงทะเลทราย ● การผจญภัยที่ประเทศเปรู

.....
ธนบดี จูทอง

แรงบันดาลใจจากภาพยนตร์

ผมเป็นคนชอบดูภาพยนตร์มากครับ และภาพยนตร์ที่ชอบมากเรื่องหนึ่งคือ Indiana Jones หากคุณเป็นคนชอบการผจญภัยและสิ่งลึกลับ ก็น่าจะชอบภาพยนตร์เรื่องนี้เช่นกัน ผมดู Indiana Jones มาตั้งแต่เด็กจนโต ดูแล้วดูอีก ภาคล่าสุด Indiana Jones and The Kingdom of the Crystal Skull มีชื่อภาษาไทยว่า อินเดียน่าโจนส์ ขุมทรัพย์สุดขอบฟ้า ๔: อาณาจักร

กะโหลกแก้ว เข้าฉายในประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๕๑ ผมก็ไม่พลาด หากคุณเคยดู Indiana Jones ภาคนี้แล้ว ก็น่าจะจำได้ว่า พระเอกของเราออกตามล่าหาสมบัติอันลึกลับและน่าสะพรึงกลัว ที่เรียกว่ากะโหลกแก้วแห่งเคเทอร์ที่ประเทศเปรู มาถึงตรงนี้ คงจะเดาออกแล้วว่าทำไมผมจึงพูดถึงภาพยนตร์เรื่องนี้ เพราะมันเป็นแรงบันดาลใจทำให้ผมต้องไปผจญภัยที่ประเทศเปรูในช่วงสงกรานต์ ๒๕๕๓

ก่อนอื่นผมขอเท้าความว่า ที่ผมมีโอกาสดำเนินทางไปเที่ยวเปรู เนื่องจากผมได้รับมอบหมายให้ไปประจำการที่ประเทศอาร์เจนตินา ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากเปรูมากนัก ใช้เวลาเดินทางโดยเครื่องบินประมาณ ๕ ชั่วโมงครึ่ง แต่หากต้องตั้งหลักจากประเทศไทย คงจะรู้สึกว่ามันเป็นดินแดนที่อยู่ไกลสุดขอบฟ้าจริง ๆ

จักรวรรดิอินคา

จักรวรรดิอินคาเป็นจักรวรรดิที่ใหญ่ที่สุดในทวีปอเมริกาใต้ในยุคนก่อนโคลัมบัส มีอาณาเขตครอบคลุมตั้งแต่ตอนใต้ของประเทศโคลอมเบียลงไปถึงตอนเหนือของประเทศชิลี และบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศอาร์เจนตินา หรือประมาณสองในสามของทวีปอเมริกาใต้ทั้งทวีป โดยมีภาษาเกชัว (Quechua) เป็นภาษาราชการ ถึงแม้ผมจะเคยได้ยินเรื่องของจักรวรรดิอินคามาก่อน แต่ไม่คิดไม่ฝันว่าชาวอินคาจะใช้เวลาไม่ถึง ๑๐๐ ปี ในการสร้างจักรวรรดิอันยิ่งใหญ่ของพวกเขา ในช่วงปี ค.ศ. ๑๔๓๘ ถึง ๑๕๕๓ ก่อนจะถูกชาวสเปนยึดครอง

ผมเริ่มต้นการผจญภัยที่เมืองกุสโก (Qusqu ในภาษาเกชัวหรือ Cuzco ในภาษาสเปน) หมายถึงศูนย์กลางของจักรวาล ซึ่งตั้งอยู่บนเทือกเขาแอนดิสทางตะวันออกเฉียงใต้ของเปรู ห่างจากกรุงลิมาประมาณ ๑,๐๐๐ ก.ม. เมืองกุสโกอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๓,๕๐๐ เมตร เคยเป็นเมืองหลวงของจักรวรรดิอินคาในอดีต นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางไปเปรูต้องมาแวะพักที่

เมืองกุสโก ๑ คืน เพื่อปรับตัว ก่อนจะเดินทางต่อไป มาซูปิซู (Machu Picchu) ถึงแม้เวลาจะล่วงเลยไปหลายร้อยปีภายใต้การปกครองของสเปน แต่เมืองกุสโกยังมีสถาปัตยกรรมและกลิ่นอายของอารยธรรมโบราณหลงเหลือให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงทุกวันนี้ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๓ องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้เมืองกุสโกเป็นมรดกโลกทางด้านวัฒนธรรม

ปัจจุบัน เมืองกุสโกมี Plaza de Armas เป็นจุดศูนย์กลางและถนนสายหลัก คือ El Sol ซึ่งแปลว่าถนนพระอาทิตย์ที่แห่งแรก ที่ผมได้ไปเยี่ยมชม คือ El Coricancha ในภาษาเกชัวแปลว่า Golden Temple ปัจจุบันมีอีกชื่อหนึ่งว่า Temple of the Sun สถานที่แห่งนี้เป็นโบสถ์ที่มีความสำคัญที่สุดของชาวอินคา ต่อมา เมื่อชาวสเปนเข้ามายึดครองได้สร้างโบสถ์คริสต์ครอบทับไว้ แต่ภายในยังคงหลงเหลือห้องบูชาและกำแพงของโบสถ์เก่าอยู่ตามคำเล่าขานของชาวพื้นเมืองระบุว่า ชาวอินคาเรียกโบสถ์แห่งนี้ว่า Golden Temple เพราะเดิมทีกำแพงของโบสถ์จะหุ้มด้วยทองคำทั้งหมด ถึงแม้ปัจจุบันจะไม่หลงเหลือทองคำอยู่แล้ว แต่กำแพงที่สร้างด้วยหินยังคงสะท้อนถึงความมหัศจรรย์และความพยายามของชาวอินคาในยุคโบราณที่สามารถตัดหินก้อนใหญ่ให้เป็นสี่เหลี่ยมได้ด้วยมือของพวกเขา และวางเรียงกันอย่างไร้รอยต่อ แม้แต่กระดาดแผ่นบาง ๆ ก็ไม่สามารถสอดเข้าได้

ภพภูมิของชาวอินคา

ชาวอินคานับถือพระอาทิตย์เป็นพระเจ้า และเชื่อว่ากษัตริย์ของพวกเขาเป็นบุตรของพระอาทิตย์ อีกทั้ง ยังนับถือเทพเจ้าต่าง ๆ ที่สถิตอยู่ในธรรมชาติ อาทิ Pachamama หรือ Mother Nature นอกจากนี้ ชาวอินคาโบราณให้ความสำคัญกับจักรวาลวิทยาและดาราศาสตร์เป็นอย่างมาก พวกเขาเชื่อว่าจักรวาลแบ่งออกเป็น ๓ ภพภูมิ หรือ ๓ ชั้น ได้แก่ ๑) สวรรค์หรือชั้นฟ้า ๒) โลกมนุษย์หรือชั้นพื้นดิน และ ๓) นรกหรือชั้นใต้ดิน ซึ่งชาวอินคาได้ใช้สัตว์

๓ ชนิด เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนภพภูมิทั้งสามด้วย ได้แก่ ๑) อีแร้งเป็นตัวแทนของสวรรค์ ๒) เสือจาวัวร์เป็นตัวแทนของโลกมนุษย์ และ ๓) งูเป็นตัวแทนของนรก ความเชื่อในภพภูมินี้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชาวอินคาเป็นอย่างมาก แม้กระทั่งสถาปัตยกรรมและการวางผังเมืองก็ยังสะท้อนถึงความเชื่อดังกล่าว ตามคำบอกเล่าของนักคุเทศก์ระบุว่า หากมองจาก bird eye view ลงมาที่เมืองกุสโก จะเห็นว่าเส้นรอบนอกของเมืองมีลักษณะคล้ายกับร่างของเสือกาวัวร์ และมาซูปิซุจะมีลักษณะคล้ายกับอีแร้ง ในส่วนของงู ยังมีการถกเถียงกันว่า มันคือแม่น้ำ Urubamba ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่คดเคี้ยวคล้ายงูและไหลผ่านอาณาจักรของชาวอินคา หรือมันเป็นเมืองลึกลับที่ซ่อนอยู่ในป่าเมซอน ที่ยังไม่มีใครค้นพบ ซึ่งอาจเป็นเมืองทองคำตามตำนาน El Dorado ที่ชาวยุโรปพยายามค้นหาในอดีต

อาหารคำมือแรก

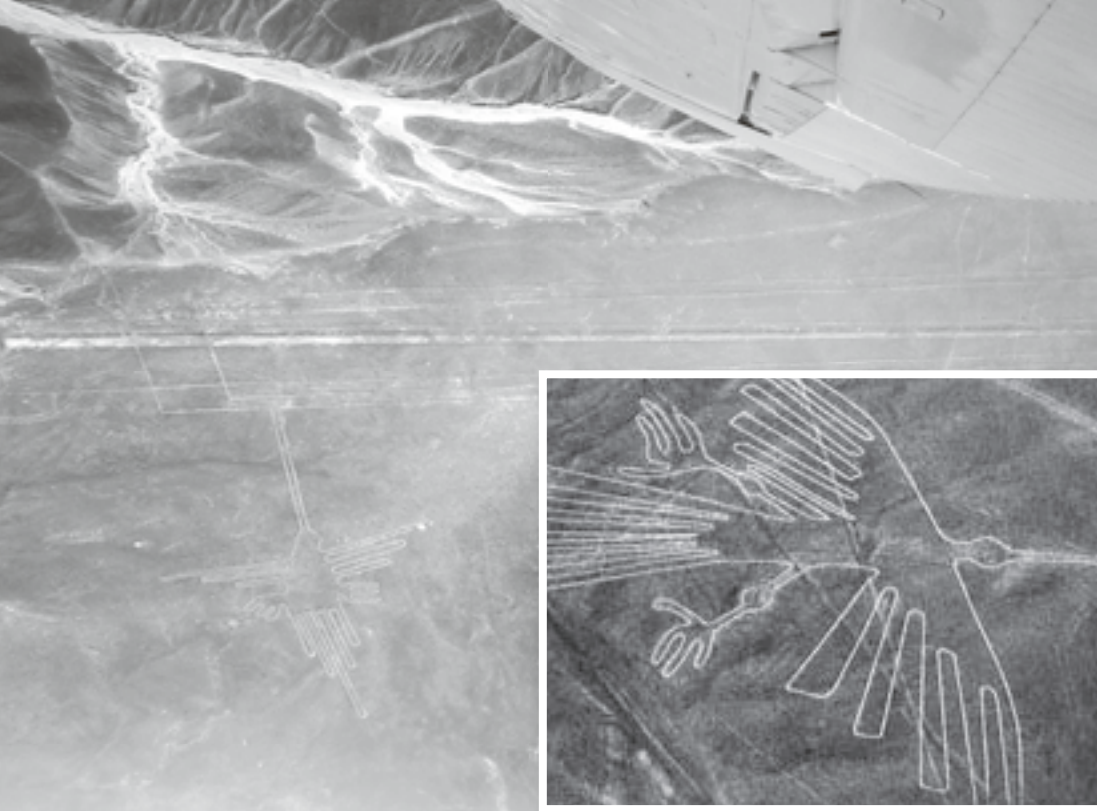
อาหารเปรูมีเอกลักษณ์และเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั่วโลกไม่แพ้อาหารไทย อาหารที่ทุกคนน่าจะเคยได้ยินและหาทานได้ที่บ้านเรา คือ Ceviche หรือยำอาหารทะเลสไตล์ลาติน มีรสชาติจัดจ้านแต่ไม่เผ็ด และเครื่องดื่ม Pisco Sour ค็อกเทลยอดนิยมประจำชาติ แต่สำหรับอาหารคำมือแรกของผม คือ cuy con papas หรือหนูย่างกับมันฝรั่งทอด หนูที่ว่าก็คือ Guinea Pig รสชาติคล้ายกับเนื้อไก่ ทั้งสองรายการเป็นอาหารยอดนิยมของชาวอินคา โดยเฉพาะมันฝรั่ง ซึ่งหาได้ทั่วไปและมีมากกว่า ๓,๐๐๐ ชนิด นอกจากนี้ ยังมีน้ำอัดลมสีเหลืองชื่อว่า Inca Kola ที่ผมขอแนะนำให้ทดลองชิมหากมีโอกาส

เมืองที่โลกหลงลืม

วันรุ่งขึ้น ผมก็ออกผจญภัยต่อไปยังมาชูปิซุ (Machu Picchu) จากเมือง กุสโก คุณสามารถเดินทางไปตามมาชูปิซุ โดยรถยนต์หรือรถไฟ หากคุณเป็นผู้ที่ รักการผจญภัยจริง ๆ ก็อาจเลือกเดินไปตาม Inca Trail ลัดเลาะไป ตามป่าเขา ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่ชาวอินคาใช้ในอดีต โดยมีผู้รับจ้างบริการขนส่งสัมภาระ และทำอาหารตลอดเส้นทางหากคุณต้องการ อย่างไรก็ตาม ถ้าคุณประสงค์ จะเดินไปตามมาชูปิซุด้วยวิธีนี้ จะต้องใช้เวลา ๓ วัน เป็นอย่างน้อย เนื่องจาก ผมมีข้อจำกัดด้านเวลา จึงเลือกเดินทางโดยรถไฟ ซึ่งใช้เวลาไม่ถึง ๒ ชั่วโมง โดยวิ่งขนานไปกับแม่น้ำ Urubamba จนไปถึงมาชูปิซุ

มาชูปิซุเป็นโบราณสถานที่ทุกคนน่าจะรู้จักหรือเคยเห็นรูปภาพมาก่อน ซึ่งเป็นเมืองโบราณที่ชาวอินคาไปสร้างไว้บนเทือกเขาแอนดิส มีความสูงกว่า ระดับน้ำทะเลประมาณ ๒,๔๕๐ เมตร สูงพอ ๆ กับดอยอินทนนท์ ยอดเขาที่สูง ที่สุดของประเทศไทย ถึงแม้ผมเป็นหนึ่งคนที่เคยเห็นรูปภาพมาชูปิซุมาก่อน แต่เมื่อมีโอกาสได้เห็นของจริง ก็ยังรู้สึกทึ่ง เพราะมันยิ่งใหญ่และสูงกว่าที่ คาดไว้มาก มาชูปิซุครอบคลุมพื้นที่เกือบ ๒ แสนไร่ และยังมีอีกหลายส่วนที่อยู่ ระหว่างการขุดสำรวจ ถึงแม้ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานบ่งชี้ว่าชาวอินคาใช้สถานที่ แห่งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ใด แต่หลายคนสันนิษฐานว่าน่าจะมีความสำคัญต่อ การศึกษาดาราศาสตร์

มาชูปิซุมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า the Lost City of the Incas เนื่องจาก ภายหลังที่อาณาจักรอินคาถูกยึดครองโดยสเปน มาชูปิซุก็ถูกหลงลืมโดยโลก ภายนอกมายาวนานกว่า ๓๐๐ ปี จนกระทั่งมีการค้นพบอีกครั้งเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๑๑ โดยนักโบราณคดีชาวอเมริกันที่ชื่อ ไฮแรม บิงแฮม (Hiram Bingham III) ต่อมา เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๓ องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้มาชูปิซุเป็นมรดกโลก ทางด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ อีกทั้ง เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๗ ได้รับโหวตเป็นหนึ่งใน เจ็ดสิ่งมหัศจรรย์ของโลกแห่งใหม่ (New Seven Wonders of the World)

ชาวเผ่าอินซกา (Nazca)

มาถึงจุดนี้ ผมขอย้อนกลับไปภาพยนตร์ Indiana Jones ภาคล่าสุดอีกครั้ง ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจทำให้ผมตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวที่เปรู เนื่องจากฉากหนึ่งของภาพยนตร์ดังกล่าวมีภาพเครื่องบิน กำลังบินอยู่เหนือเส้นอินซกา (Nazca Lines) ซึ่งเป็นลายเส้นลึกลับที่กินพื้นที่กว้างกว่า ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร หากมองจาก bird eye view หรือจากเครื่องบินลงมาลายเส้นเหล่านี้ จะปรากฏเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ขนาดใหญ่ อาทิ ลิง แมงมุม และนก เป็นต้น เมื่อผมเห็นเส้นอินซกาในภาพยนตร์ Indiana Jones ก็เกิดความรู้สึกอยากเห็นของจริงด้วยตาตัวเอง

การเดินทางไปชมเส้นอินซกา ผมต้องบินกลับไปเริ่มต้นที่กรุงลิมาและเดินทางโดยรถบัสต่อไปแคว้นอินคา ห่างจากกรุงลิมาประมาณ ๔๐๐ ก.ม. ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเปรู ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ ๖ - ๗ ชั่วโมง

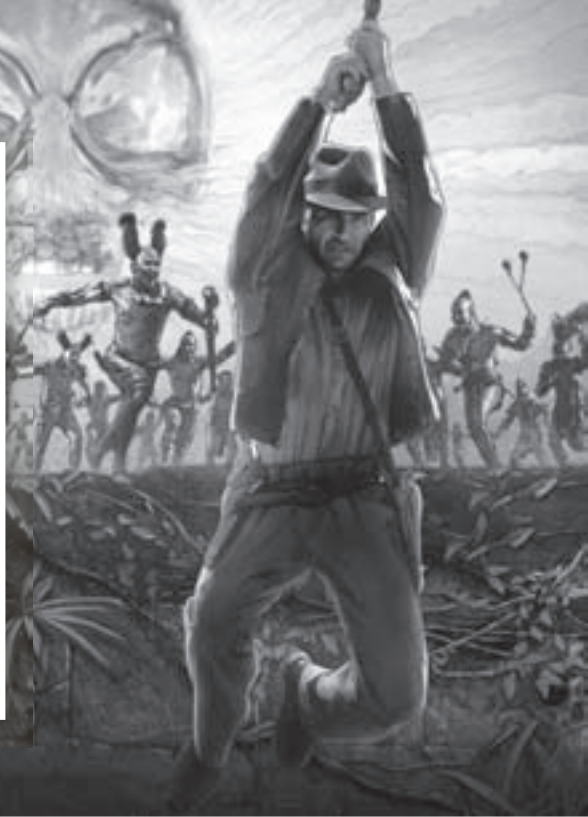
ราคาไป - กลับประมาณ ๗๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อคน โดยมีเส้นนักษกาอยู่ระหว่างเมืองนักษกากับเมืองปัลปาสาเหตุที่เรียกว่าเส้นนักษกา เพราะสันนิษฐานว่าชาวเผ่า นักษกาเป็นผู้สร้างลายเส้นเหล่านี้ขึ้น ในช่วง ๒๐๐ ปี ก่อนคริสตกาลถึงปี ค.ศ. ๕๐๐ ซึ่งชาวเผ่า นักษกาถือว่าเป็นกลุ่มคนยุคแรกที่มาตั้งรกรากอยู่ที่ภูมิภาคอเมริกาใต้ ก่อนจักรวรรดิอินคาเป็นพันปี เมื่อเดินทางถึงเส้นนักษกา ผมต้องขึ้นเครื่องบิน ใบพัดลำเล็กประมาณ ๔ ที่นั่ง เพื่อชมลวดลายเส้นนักษกาจากบนท้องฟ้า ลายเส้นนักษกาที่สร้างขึ้นเป็นแบบวิธีเดียวกันหมด คือ ขุดเอาหินทรายแดงบน ผิวน้ำเลทรายออก เพื่อเปิดให้เห็นชั้นหินสีเหลืองอ่อนที่อยู่ด้านล่าง จากการสำรวจของนักโบราณคดีพบว่า ไม่มีร่องรอยการใช้แรงงานสัตว์และ ลายเส้นที่ปรากฏเป็นรูปร่างสัตว์ต่าง ๆ เป็นเส้นเดียวไม่ขาดตอน โดยที่ยัง ไม่พบหลักฐานที่บ่งชี้อย่างแน่นอนว่าชาวนักษกาสร้างลายเส้นเหล่านี้ขึ้นเพื่อ วัตถุประสงค์ใด จึงเป็นเรื่องที่ยังมีการถกเถียงกันอยู่จนถึงทุกวันนี้ บางทฤษฎี ระบุว่าชาวนักษกาทำเส้นนักษกาขึ้นเพื่อบูชาเทพเจ้า เพื่อขอฝนในช่วงฤดูเพาะปลูก บางทฤษฎีระบุว่าเป็นการลอกเลียนลวดลายของกลุ่มดาว (constellation) บนฟ้า ทฤษฎีที่แปลกและพิสดารที่สุด คือ ทำขึ้นเพื่อใช้เป็นลานจอดยานพาหนะ ของมนุษย์ต่างดาว

วัฒนธรรมประหลาด

ในระหว่างเดินทางไปดูเส้นนักษกา ผมมีโอกาสดูและชมพิพิธภัณฑของ แคว้นอินคา ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑขนาดเล็ก แต่สิ่งของและวัตถุโบราณที่อยู่ใน พิพิธภัณฑแห่งนี้ล้วนแต่มีค่ามหาศาลในเชิงประวัติศาสตร์ สิ่งที่ผมค้นพบใน พิพิธภัณฑ คือ วัฒนธรรมประหลาดของชาวนักษกาที่นิยมการมัดศีรษะ (head binding) เพื่อทำให้กะโหลกยืดยาวขึ้นกว่าปกติ ชาวพื้นเมืองสันนิษฐานว่า การกระทำดังกล่าวสะท้อนถึงสถานะและอำนาจของบุคคล ซึ่งนิยมทำกันมาก ในหมู่ผู้ชาย โดยเริ่มมัดศีรษะตั้งแต่เด็ก ส่วนตัวผมจินตนาการเล่น ๆ ว่าพวก

head binding

เขาพยายามจะเลียนแบบพวกมนุษย์ต่างดาวที่มาเยือนโลกหรือเปล่า พอถึงจุดนี้น่าจะเดาออกแล้วว่าผู้เขียนบทภาพยนตร์ Indiana Jones ภาคล่าสุดได้ไอเดียและแรงบันดาลใจมาจากไหน ผมไม่นึกไม่ฝันว่าจะมีวัฒนธรรมประหลาดอย่างนี้ที่ประเทศเปรูด้วย

ชมทรัพย์สุดขอบฟ้า

เปรูเปรียบเสมือนชมทรัพย์ของผู้ที่รักการผจญภัยและชอบสิ่งลึกลับ สถานที่ท่องเที่ยวที่ผมมีโอกาสได้ไปเยี่ยมชมเป็นเพียงแค่เศษเสี้ยวเดียว เปรูยังมีสถานที่สำคัญ ๆ อีกมากมายให้น่าค้นหา ถึงแม้การผจญภัยของผมครั้งนี้จะไม่เจอชมทรัพย์หรือกะโหลกแก้วเหมือนในภาพยนตร์ แต่ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับเป็นสิ่งที่ล้ำค่าที่ผมคงจะจดจำกันไปไม่มีวันลืม 🌐

จากภูผาถึงทะเลทราย: การผจญภัยที่ประเทศเปรู : ๒๐๙

หนังสือวิทยุสารานุกรมย์

ISSN ๑๕๑๓-๑๐๕ X

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๖๐ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๖

ที่ปรึกษา

มนัสวี ศรีโสดาพล
ดุสิต เมนะพันธุ์
จักรกฤษณ์ ศรีวลี
ลินนา ตั้งธสิริ

นายสถานีวิทยุสารานุกรมย์

บัณฑิต หลิมสกุล

บรรณาธิการ

เบญจามา ทับทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ไกรวัณ ภมรบุตร
กองลาภ ทินกร ณ อยุธยา
ชนะ เมี้ยนเจริญ

คณะผู้จัดทำ

วนิดา พหลพลพยุหเสนา, มานากรณ์ เมฆประยูรทอง, บัญชา อธิโกศรี,
บุญยรัตน์ แสงทอง, อดิธาณ พงศ์ไชยยัง, ทิรัญ สุวรรณเทศ, รัฐภัทร์ เจริญทวีรัตน์,
วโรตม์ ขอนทรวงค์, ณัฏชา อนันตวิเชียร, อาภา ชาลือชัย, เบญจวรรณ คุ่มไข่น้ำ

ภาพปก

ทิรัญ สุวรรณเทศ

ออกแบบปกและรูปเล่ม

นิวัตร สาเกตทอง

ประสานงานกองบรรณาธิการ

มนธิ์ กรกำแหง

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

หนังสือ “วิทยุสารานุกรมย์” รายสามเดือน

เจ้าของ

สถานีวิทยุสารานุกรมย์ กองวิทยุกระจายเสียง

กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๓-๕๐๙๔ โทรสาร ๐-๒๖๔๓-๕๐๙๓

E-mail : radio_saranrom@mfa.go.th

รับข้อมูลข่าวสารกระทรวงการต่างประเทศได้ทาง

Website : www.mfa.go.th

Facebook : <http://www.facebook.com/thaimfa>

YouTube : <http://www.youtube.com/user/mfathailand>

วิทยุ : AM 1575 kHz

หนังสือวิทยุสารานุกรมย์ออนไลน์ : <http://www.mfa.go.th/saranrom/th/e-book/321>

ฟังวิทยุออนไลน์ : saranrom.mfa.go.th

ผังรายการของสถานีวิทยุสุราษฎร์ AM ๑๕๗๕ KHZ

วัน/เวลา	๐๕.๓๐ - ๐๖.๐๐ น.	๐๖.๐๐ - ๐๗.๐๐ น.	๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น.	๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	๒๒.๐๐ - ๒๒.๓๐ น.
จันทร์	สุราษฎร์ยามเช้า	รอบบ้านเรา	รักสิ่งแวดลอม	News & Views from Bangkok	ดาวดวงน้อย	วัฒนธรรมสัมพันธ์
อังคาร	รู้รอบ ปลอดภัยก่อนไปต่างแดน	รอบบ้านเรา	เราคืออาเซียน	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย	สาระน่ารู้งานกฐณ
พุธ	Foreign Affairs Weekly	รอบบ้านเรา	ปณิธานผู้นำกราชา	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย	เราคืออาเซียน
พฤหัสบดี	สุขภาพปรับอรุณ	รอบบ้านเรา	Sparkling English	News & Views from Bangkok	ดาวดวงน้อย	ทันโลกกีฬา
ศุกร์	หลายคนอยากรู้ (ศาลาสนาอิสลาม)	รอบบ้านเรา	บัวแก้ววันนี้ (การต่างประเทศ)	หน้าต่างโลกกว้าง	ดาวดวงน้อย (โลกเยาวชน)	รู้กฎหมายสบายใจ